

BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLET

Rákospalota – Pestújhely – Újpalota
Önkormányzata

FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

**AZ INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
MEGALAPOZÁSÁHOZ**

2008. ÁPRILIS 29.

Készítette

ECORYS Magyarország Kft.
1114. Budapest, Kemenes u. 6.
telefon: 266-24-82, fax: 317-20-91
email: info@ecorys.hu
web: www.ecorys.hu

RÁKOSPALOTA – PESTÚJHELY – ÚJPALOTA ÖNKORMÁNYZATÁNAK HIVATALA		
MEGBÍZÓ	Hajdu László	Polgármester
MEGBÍZÓ KAPCSOLATTARTÓJA	Gyurcsánszky János	Alpolgármester
PROGRAM KOORDINÁTOR	Dr. Dóczy Szabó Noémi	EU referens - Jegyzői Titkárság
	Millián György	Építésügyi osztályvezető
ECORYS MAGYARORSZÁG KFT.		
TERVEZŐK	S.Bitkey Kata	ügyvezető, senior tanácsadó
	Szokolay Örs	senior tanácsadó
	Székely Rita	junior tanácsadó
	Dobri Bence	asszisztens
	Tendli Krisztina	kapcsolattartó

© Copyright 2008 Ecorys Magyarország Kft. Minden jog fenntartva

Jelen dokumentációt sem egészében, sem részeiben, semmilyen formában és semmilyen szándékkal reprodukálni nem lehet, továbbadni, publikálni vagy reprezentálni csak az Ecorys Magyarország Kft. előzetes engedélyével és logojának használatával, hivatkozási forrás megnevezésével lehetséges.

TARTALOMJEGYZÉK

I.) ELŐKÉSZÍTŐ, MEGALAPOZÓ FÁZIS	5
I.1.) Bevezetés	5
eseménytörténet	7
átadott dokumentációk jegyzéke - <i>Forrásanyagok</i>	7
I.2.) Metodika	8
a tervezés társadalmasítása	8
I.3.) Általános trendek és magasabb rendű tervek	11
I.3.1.) Közép-kelet európai településfejlődés fő trendjei - megatrendek	11
I.3.2.) Budapest városfejlesztési koncepciója	12
I.3.3.) Budapest középtávú városfejlesztési programja (az ún. Podmaniczky program)	13
I.3.4.) Budapest településszerkezeti terve	14
I.4.) Területi elhelyezkedés, helyzetelemzés	15
I.4.1.) Környezet bemutatása	15
I.4.2.) Társadalmi helyzet	17
I.4.3.) Gazdasági helyzetkép	17
I.4.4.) Közszolgáltatások	18
I.5.) Kerületrészek elemzése	20
Rákospalota	20
SWOT analízis	24
Pestújhely	25
SWOT analízis	26
Újpalota	27
SWOT analízis	29
II.) A FEJLESZTÉS IRÁNYA	30
II.1.) Stratégiai célkitűzés	30
II.2.) Dinamikus Fejlődési Forгатókönyv	34
Igény előrejelzés	35
Fejlesztési tényezők, fejlesztő energiák	35
II.3.) Jövőkép	37

III.) JAVASLATTEVŐ FÁZIS	38
III.1.) Célhierarchia rendszer	38
Városfejlesztés – területfejlesztés; Lakóterületek	39
Operatív Programjavaslat - Új Városcsözpont - Fő utca program	41
Gazdaságfejlesztés, idegenforgalom	43
Operatív Programjavaslat - Nagybani Piac program	44
Közlekedés – infrastruktúra	45
Szociális ellátás – egészségügy	48
Operatív Programjavaslat - Egészség Központ – Órjára utcai szolgáltató központ program	49
Közoktatás, közművelődés, sport	50
Operatív Programjavaslat - Községi központok fejlesztési programja	52
Környezetvédelem	53
Társadalomépítés, partnerség, identitás erősítés	54
Operatív programjavaslat – Kommunikációs stratégia kidolgozása	54
Operatív programjavaslat – Identitásfejlesztési program, Városmarketing	55
Kommunikációs eszközök értékelése és javaslatok	57
III.2.) Megvalósíthatósági modell	59
MELLÉKLETEK	63
Fogalomtár	63
Tervezői feljegyzések	65
A Helyzetfeltárás során begyűjtött információk táblázatos elemzése	71

I.) ELŐKÉSZÍTŐ, MEGALAPOZÓ FÁZIS

I.1.) Bevezetés

Budapest XV. kerület Rákospalota - Pestújhely - Újpalota Önkormányzat Képviselőtestülete Integrált Városfejlesztési Stratégia készítését határozta el. Ennek háttér dokumentációjaként a kerület népességmegtartó erejének, a kerület belső komfortjának növelése, valamint a területfejlesztés középtávú stratégiai irányainak meghatározása érdekében készült el a 452/2006(XI.8) sz határozattal elfogadott, 2006-2010 időszakra szóló Kerületfejlesztési és Gazdasági Programjának felülvizsgálata.

A Hivatal a felülvizsgálathoz a tervező, Ecorys Magyarország Kft. rendelkezésére bocsátotta a kerület fejlesztésével kapcsolatos dokumentumokat.

A dokumentumok áttanulmányozásával, a civil és gazdasági szféra, valamint a Hivatal osztályainak képviselőivel folytatott megbeszélések alapján, illetve a városvezetőkkel folytatott megbeszéléseken kapott információkat felhasználva készült el a felülvizsgálat munkaközi anyaga.

A városvezetés elsődleges célja a megtartó képesség növelése érdekében az Önkormányzatok számára kötelezően előírt feladatok teljesítésén, a törvényi előírásoknak való megfelelésen túl az eddigi gyakorlatnak megfelelően egy széleskörű szociálpolitikai-ellátó és támogató rendszer működtetése, a kötelező fejlesztések előkészítése és menedzselése, valamint a kerület komfortnöveléséhez szükséges fizikai fejlesztések előkészítése és bonyolítása.

A kerület vezetése a társadalmi, gazdasági érdekek összehangolására, a környezeti értékek érvényre juttatása érdekében a meghatározott középtávú stratégia irányelvei mentén kíván szerepet vállalni a kerület fejlődésében a partnerség és kapcsolódás elve mentén haladva, élve a tervezésekben döntéshozói és hatósági jogköreivel.

Jelen munka a kerület hosszú távú sikeres működésének lehetőségeit vizsgálja. Az ágazati tagolást követve, az egyes problémakörökre fókuszálva, azokat a lehető legtöbb szempontból vizsgálva nyújt operatív megoldási javaslatokat.

A kerület speciális feladata a fővároson belüli önálló egységként, a felülvizsgálati anyag kidolgozásában figyelemmel lenni Budapestre, mintegy összetettebb és bonyolultabban működő egységekre és a kerületi fejlesztések meghatározása során vizsgálni az illeszkedés, kapcsolódás és partnerség lehetőségeit.

A fővárostól való függés, a meglévő fővárosi fejlesztési irányelvekre való igazodás kötelezettsége mellett azonban lehetőségeket is ad a kerületnek, a területén lévő fővárosi tulajdonú területek sorsának alakításában. A XV. kerület abban a szerencsés helyzetben van, hogy önálló identitással rendelkező módon, viszonylag autonóm fejlődési irányt határozhat meg.

Összefoglalóan tehát a jelenlegi munka célja, egy a kerületi lakosság és a városvezetés számára egyaránt elfogadható, az irányítás számára a mindennapi munkához megfelelő iránymutatást jelentő alapidokumentum elkészítése, amely a kerület számára reálisan megvalósítható, adottságaihoz és lehetőségeihez egyaránt illeszkedő jövőképből kiindulva határozza meg a jövőkép, mint fölérendelt cél megvalósításához szükséges célhierarchia rendszert.

Ennek értelmében a munka készítésekor a tervezők nagy hangsúlyt fektettek a folyamatmenedzselési jellegű determinációkra, a

JÖVŐKÉP –» KONCEPCIÓ –» STRATÉGIA –» VÉGREHAJTÁS

körforgás folyamatos monitoringjának, a szükséges operatív beavatkozások hatékony megvalósíthatóságára.

Az IVS készítés során megtartott egyeztetések, megbeszélések, interjúk során mind a résztvevők kifejtették igényüket egy átlátható, a folyamatos változásokra reagálni képes, hatékonyan végrehajtható stratégiai tervezési folyamat elindítására.

Jelen munka tárgyát képező felülvizsgálat során alkalmazott módszer, az ún. „vizionárius”, „célkövető”, avagy „cél-eszköz típusú” eljárás lehetőséget adott a következőkre:

- **Folyamatos konzultációk-egyeztetések**, a szükséges információáramlás biztosítása érdekében,
- A párbeszédre alapozott, **konszenzusépítő**, úgynevezett **participációs folyamat** révén jelentős bizalomerősítésre a stratégia irányítói-végrehajtói és a partnerek között
- Egy új fajta KERÜLET-IRÁNYÍTÁS, a piaci viszonyokhoz alkalmazkodó, de az önkormányzati működés alapvető céljait szem előtt tartó **kormányzás-típusú vezetés** kialakítására.

A tervezés a következő lépésekben történt:

- Korábban készült Kerületfejlesztési és Gazdasági Program áttanulmányozása, az abban megfogalmazott elvárások általános és konkrét javaslatok, megismerése elemzése, valamint ezek strukturálása
- Rendelkezésre álló egyéb megalapozó anyagok, elkészült koncepcionális irányok értékelése, rendszerezése
- A kerület civil társadalmával, gazdasági szereplőivel folytatott párbeszéd
- A Hivatal vezetőivel, a hivatal dolgozóival, főbb véleményformálókkal folytatott kiegészítő párbeszéd / interjú
- A problémák és lehetőségek strukturálása, jövőmenedzselési javaslatok, készítése, ütköztetése- elemzése
- Következtetések összefoglalása, megvitatása; koncepció-alkotás
- Jóváhagyások, a folyamatmenedzselés következő lépéseinek megalapozása

Bízunk abban, hogy a városirányítás által választott és alkalmazott, a partnerségi együttműködésre épített tervezési módszer a kitűzött célok elérését szolgálja. A munka eredményeként a kerület egy olyan dokumentációval rendelkezik majd, amely minden téren a kerület fejlődését szolgálja, úgy hogy annak lakói, gazdasági és közigazgatási szereplői egyaránt megtalálják majd az együttműködés területeit.

eseménytörténet

A tervezés során lebonyolított megismerési-egyeztetési-koncepció készítési folyamat részei:

DÁTUM	ESEMÉNY	RÉSZTVEVŐK
Február 26.	egyeztetés	alpolgármester
Február 26.	első Párbeszéd Kör - hivatali fórum	a Hivatal osztályainak és az Intézmények képviselői
Február 28.	egyeztetés	főépítész, osztályvezetők
Március 3.	második Párbeszéd Kör - civil fórum	civil szervezetek képviselői
Március 6.	harmadik Párbeszéd Kör - gazdasági fórum	a kerület gazdasági életének legjelentősebb képviselői
Március 10.	egyeztetés	polgármester és jegyző
Március 31.	egyeztetés	hivatal osztályvezetői
Április 08.	egyeztetés	politikai pártok képviselői
Április 09.	egyeztetés	civil szervezetek képviselői
Folyamatos kapcsolattartás az alpolgármesterrel, építésügyi osztállyal		
Folyamatos: a kerület fejlesztésével kapcsolatos, a Hivatal által rendelkezésre bocsátott szakmai koncepciók, dokumentumok áttanulmányozása, elemzése		

átadott dokumentációk jegyzéke - Forrásanyagok

✓ XV. Kerületi várostérkép	✓ Kerületi Esélyegyenlőségi Program
✓ Az EU fővárosai: Városrészek - Rákospalota, Pestújhely, Újpalota (Ceba Kiadó, 2006)	✓ XV. Kerületi Idősügyi és Idősellátási Koncepció (2005)
✓ Jó itt élni, jobb itt élni: tájékoztató a XV. Kerület Önkormányzatának 2002-2006 közötti munkájáról	✓ XV. kerületi Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
✓ XV. Kerület - Koncepciók, programok (összefoglaló anyag)	✓ Nyilatkozat a kereskedelmi és vendéglátó ipari egységek számáraól
✓ XV. Kerületi Önkormányzat Kerületfejlesztési és Gazdasági Programja 2006-2010	✓ Beszámoló a XV. Kerületi rendőrkapitányság 2006. évben végzett tevékenységéről
✓ Budapest XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Szociológiai és Politikai térképe	✓ A kerület oktatási-nevelési rendszerének bemutatása (önkormányzati adatszolgáltatás)
✓ Bp. XV. Kerület Önkormányzati egészségügyi intézményeinek szakmai fejlesztési programja	✓ Bp. XV. Kerület gazdasági programja 2006-2010 (tartalomjegyzék)
✓ Ifjúságpolitikai Koncepció (2003. február)	✓ A XV. Kerület Környezetvédelmi Programja (2004-2008)
✓ Ifjúságpolitikai Koncepció Intézkedési terve (2004-2006)	✓ XV. Kerület Bűnmegelőzési Koncepciója (2005)
✓ Közoktatás-politikai Koncepció (2005)	✓ Együttműködési megállapodás a kerületekkel és a szomszédos városokkal
✓ Közművelődési Koncepció (2007-2010)	✓ Kivonat a Képviselő-testület 2004. április 28-án 14.00 órakor kezdődő nyilvános ülésen hozott határozatokról
✓ XV. Kerületi Önkormányzat Sportkoncepciója (1996, módosítva 1999-ben, 2003-ban)	✓ Irányelvek a XV. Kerületi Önkormányzat 2008. évi Vagyongazdálkodásához
✓ XV. Kerület Testnevelési és sportkoncepciója (2005)	✓ Budapest Főváros XV. Kerület 2008. évi költségvetési koncepciója
✓ XV. Kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Esélyegyenlőségi Terv	✓ Városrendezési és Építési Szabályzatról szóló 31/2000. (VII.1.) számú önk. rendelet módosításáról
✓ Helyzetelemzést segítő adatlap a Települési Esélyegyenlőségi Program Tervezéséhez	✓ Önkormányzati lakások akcióterületenként utcák szerinti bontásban
✓ Közoktatási Esélyegyenlőségi Program (2007)	✓ Lakásgazdálkodási koncepció
✓ Oktatáspolitikai koncepció (2005.)	✓ Akcióterületek fejlesztési elképzelései
✓ Intézményhálózat fejlesztése	✓ Önkormányzati tulajdon - táblák
✓ XV. Kerületi Közoktatási, művelődési és sport intézmények jegyzéke	

a tervezés társadalmasítása

Mottó: „A Terv semmi, a tervezés minden” (D. Eisenhower)

Párbeszéd körök¹

A munka során a társadalmi párbeszéd lefolytatására létrehozott Párbeszéd Körökben a kerületi társadalom olyan mintáját próbáltuk bekapcsolni a kommunikációba, akik véleményükkel, részvételükkel a többiek véleményét is képviselni tudják, egy olyan konzultatív platform felállítására törekedtünk, amely lekicsinyítve modellezi a XV. kerület társadalmát. Meghívást kaptak a kerület Civil szervezetei, a gazdasági élet képviselői, az intézmények vezetői, a hivatal munkatársai.

A Párbeszéd Kör tagjainak szerepe:

- Saját, illetve az általa képviselt csoport igényei, céljai, érdekei képviseletében részt venni a párbeszédben
- Az őt delegáló érdekkör véleményét a többi szereplő elé tárni, képviselni
- Információt adni, együttműködni az építőkövek, problémák és fejlesztési elképzelések megvitatásában

A tematikus problémafeltárás, a jövő építésének megalapozását célzó felvetések összegyűjtése, illetve a kerület erősségeit lajstromozó felméréseket, illetve a kötetlen formában lebonyolított interjúk során felmerült kérdéseket téma-specifikus csoportosításban dolgoztuk fel, elemeztük.

A táblázatos formában készített elemzés során (lásd a mellékletben) az elfogadott kerületfejlesztési és gazdasági programmal összevetve készült elemzés megmutatja, hogy a program foglalkozott-e a felmerült problémakörrel, továbbá a táblázat a felmerült kérdés kezelésével, a koncepcióba való beépítésével kapcsolatos javaslatot is tartalmaz.

A Párbeszédkörök során szerzett információkat feldolgozva a véleményeket a következő tematika szerint csoportosíthatjuk:

Az egyes tématerületeken belüli jelentősebb súlyú felvetések, javaslatok, meglátások:

1. A kerület fizikai és mentális térségben elfoglalt pozíciójával kapcsolatos javaslatok

- a. Budapest keleti kapuja
- b. Autópályák „átvezetése”, vagy „felhasználása”
- c. Városrészek közötti különböző fejlesztések

2. A kerület identitásával, önálló arculata

- a. A három, jelentősen különböző városrész eltérő történelme, arculata, karaktere és ezek megőrzése, fejlesztése
- b. A kulturális, építészeti, történelmi emlékek
- c. A kerületi vonzerők tudatos fejlesztése

¹ A társadalmasítás és a Párbeszéd Kör módszertanáról részletesen a www.strukturaterv.hu honlapon található Módszertani Kézikönyvben olvashatnak.

3. A területhasznosítással, terület-felhasználással kapcsolatos, kérdések

- a. A nagy szabad, beépítetlen területekkel való ésszerű gazdálkodás lehetősége
- b. A kerület központi területe(i)nek központi funkciókkal való megtöltése

4. A lakásépítéssel, lakáspolitikával kapcsolatos kérdések

- a. Ipari technológiával épített lakások felújítása (nem csak pénzügyi - műszaki kérdés)
- b. Minőségi lakásépítés révén a kerület társadalmi szerkezetének tudatos átalakítása (adóbevétel, kulturális mintaadás, munkahelyteremtés...)
- c. Szociális lakásállomány minőségi (mennyiségi?) javítása

5. A kerület város-rehabilitációs tevékenységével kapcsolatos kérdések

- a. A nagyarányú lakóterületi fejlesztések helyett a környezet adottságait figyelembe vevő rehabilitáció ösztönzése (idő- és munkaigényes előkészítést igényel)
- b. Pestújhelyi Kórház rehabilitációjának komplex kezelésére törekvés (intézményi-szociális-gazdasági-környezeti kérdések)

6. A helyi gazdaság fejlesztésével kapcsolatos feladatok

- a. Korszerű, a tudásgazdaság és kreatív ipar befogadására alkalmas fejlesztések előkészítése
- b. Nagybani zöldségpiac agglomerációs funkcióval
- c. Szálláshelyek megteremtésének elősegítése
- d. Munkahelyteremtés-oktatás-továbbképzés-lakóhelyközeli munka biztosításának komplex kezelése

7. A közlekedéssel – elsősorban tömegközlekedéssel – kapcsolatos fejlesztési kérdések

- a. 4-es metro, elővárosi vasút fejlesztésének szorgalmazása, felkészülés a fogadására
- b. Autópályák környezeti és gazdaságfejlesztő hatásainak tudatos kihasználása (P+R, kamionparkoló, vállalkozási zóna)

8. A lakosság egészségügyi, oktatási, szociális, gyermekvédelmi ellátásával kapcsolatos problémák

- a. A jelenlegi színvonalas szociális ellátó hálózat megőrzése, fejlesztése
- b. A lakóterületi fejlesztésekkel összhangban az alap- és középfokú oktatás minőségi fejlesztése
- c. Hatékonyabb, gazdaságosabb intézményhálózati működés biztosítása

9. A környezet használatával, fejlesztésével, védelmével kapcsolatos kérdések

- a. Az élhető kerület megvalósítása érdekében parkok, játszóterek, közösségi terek fejlesztése
- b. Természeti-környezeti értékek tudatos minőségi fejlesztése
- c. Légszennyezés csökkentése

10. A sportolás, sportlétesítmények

- a. Szabadidősport fejlesztése a lakhatóbb város érdekében
- b. Sportlétesítmények megfelelő színvonalú szolgáltatásainak biztosítása

11. A kerület (vagyon-)gazdálkodásával kapcsolatos javaslatok

- a. Kerületi tulajdonban kevés fejleszthető terület van, ezért különösen fontos, hogy a szabályozás megalapozott és hatékony legyen, a kerület céljainak elérését szolgálja
- b. Egységes, hatékony vagyongazdálkodás megvalósítása

12. A kerület külső (főváros, ország, külföld felé), illetve belső (lakosság, vállalkozások, intézmények felé) irányokban folytatott kommunikációjával, városmarketingjével kapcsolatos kérdések

- a. Lakossági-közösségi részvétellel folyó, participatív szemléletű tervezés, folyamatos kommunikáció a fejlesztések céljairól, együttműködésekről, megvalósulásokról

13. A helyi közösség, közösségi csoportok életét közvetlenül befolyásoló tényezők

- a. Erős közösségi összetartás, civil szervezetek
- b. A hagyományok tisztelete

14. A kerület irányításával, menedzselésével kapcsolatos meglátások

- a. Partnerség-építésre törekvés (testvérvárosok, fejlesztők, civilek)
- b. Közelmúlt fejlesztéseinek átgondolása (családiházias övezet átminősítése)
- c. Fővárossal és szomszédos önkormányzatokkal való kapcsolat erősítése
- d. Koncepcionális, stratégiai gondolkodás tovább erősítése, szervezeti feltételeinek biztosítása – monitoring

A felmerült problémák között – kisebb súllyal – találoztunk még a városüzemeltetéssel, közbiztonsággal, közterek alakításával kapcsolatos kérdésekkel is.

I.3.) Általános trendek és magasabb rendű tervek

I.3.1.) Közép-kelet európai településfejlődés fő trendjei - megatrendek²

Jelen összefoglaló ábra bemutatja azokat a "megatrendeket", amelyek figyelembe kell vennünk a város növekedésével és átstrukturálódásával kapcsolatban, azzal összefüggésben.

Folyamatok és Eredmények általánosságban - Szorosan összefüggő átalakulási folyamatok

A megatrendek irányát egy sor egymással összefüggő átalakulási folyamat szabja meg: gazdasági, politikai, technológiai, demográfiai, társadalmi és kulturális változások. Az ábra ezeket a trendeket és a hozzájuk kapcsolódó hatásokat mutatja be. A város dinamizmusának fő mozgatórugója azonban, amely fejlődésének motorja és irányítója, a gazdaság alakulása, a globális gazdaság kialakulása korunk egyik legfontosabb strukturális trendje. Ez egy olyan gazdaság, ahol folyamatosan áramlik a tőke, ahol a nyersanyagok, a munkaerőpiac, az árupiac, az információ, a menedzsment és a szervezés teljesen nemzetközi és globális szinten kölcsönösen függenek egymástól. Politikai változások szintén alapvető befolyással vannak a városiasodás folyamatára. A nagy ideológiai váltásokat és a modern társadalmak ideológiai válságát már többször összefüggésbe hozták a jóléti állam hanyatlásával és új pénzügyi és adózási gyakorlatok bevezetésével. A politikai felépítés átalakulása mindig maga után vonja új, és/vagy megváltozott közösségi-magán kapcsolatok és új hatalmi viszonyok kialakulását. Számos technológiai újítás továbbá fontos

előfeltétele a városok fejlődésének egy-egy újabb fordulatának. Példák sora igazolja a városiasodás és a technológiai változások közti szoros összefüggést, ahogy például a szállítási eszközök fejlődése a városok terjeszkedéséhez vezet, vagy új technológiák bevezetése, az ipar integrálásához vegyes használatú városi területeken, stb. Hasonló összefüggést fedezhetünk fel a kulturális változások és a települések fejlődése között is. A "posztmodernbe" való belépéssel, mint nagy horderejű kulturális átalakulással egyidejűleg egyre növekvő érdeklődés volt tapasztalható a múlt iránt, ami többek között a történelmi értékek megőrzésére tett erőfeszítésekben, illetve régi építészeti stílusokhoz való visszanyúlásban és régi városi környezetek újra felbukkanásában nyert kifejezést.

- **GAZDASÁGI VÁLTOZÁS**
globalizáció, a gazdaság tercjializálódása, a gazdaság átszervezése, az informális szektorok szerepének növekedése
- **POLITIKAI VÁLTOZÁS**
decentralizáció, helyi szintű döntések fontossá válása, polgári struktúrák kialakítása
- **TECHNOLÓGIAI VÁLTOZÁS**
kommunikáció, technológia, oktatás és infrastruktúra fontossága
- **KÖRNYEZET FELHASZNÁLÁS**
környezettudatosság, új tervezői magatartás
- **DEMOGRÁFIAI ÉS TÁRSADALMI VÁLTOZÁS**
öregedési folyamat, aktív 70 évesek, szétaprózódó fiatalság, más fogyasztási szokások, szociális és gazdasági tekintetben szegmentálódó társadalom, a gazdag és szegény rétegek különbségei, a gazdagok és szegények közti ellentét kiéleződése folytán a terület-felhasználás változása, nemzetközi migráció, mobilitás
- **KULTURÁLIS VÁLTOZÁS**
a kulturális változások megőrzése, a kulturális intézmények emelkedő szerepe kommunikációs infrák / civil konferencia

MEGATRENDEK

TÉRBELI EREDMÉNYEK

VÁROSI STRUKTÚRA

városi hierarchia helyett „láncszem”-szerű kapcsolatok kialakulása, az együttműködés fontossá válása, városállam

TERÜLET-FELHASZNÁLÁS

váljon tudatosabbá a beépített- és zöld terület hasznosítása, használata, az identitás megőrzése: az egyedi és szép hangsúlyossá válása (mind az épített mind a zöld környezetre vonatkozóan) új városi formák és kapcsolatok

ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉS VÁROSKÉP

a közösségi és magán, egyéni érdekek együttműködése közelítése egymáshoz, város megújítás, a térségi, helyi propaganda, reklám politika az új városi identitás érdekében

A TÁRSADALMI ÖKOLÓGIA

a privát szférák megléte mellett szükség van a közösségi terekre, a gyülekezési pontokra, új formák a szomszédság társadalmi és demográfiai összetételében

"AZ ÚJ" URBANIZÁCIÓ

az új életstílus, életérzés új városi formái, a biztonságos, fenntartható élet

² A Kelet-közép Európai Bizottság 1995-ben, egy a KKE országokban tapasztalható fejlődésről és ennek főbb trendjeiről szóló tanulmány elkészítésére létrehozott egy szakértői munkacsoportot*, és elfogadta a spanyol delegáció ajánlatát a Nyolcadik Városi és Regionális Kutatási Konferencia megrendezésére 1998-ban. Megállapodtak egy további munkacsoport felállításában is a fenntartható fejlődés előmozdítására (KKE/HBP/93, 24-41 paragrafusok), illetve, hogy további lehetőségeket kínáljon az átfogó fejlesztési elvek gyakorlati tervezésben való alkalmazására. A bizottság ötvenhetedik ülése alkalmával úgy döntött, hogy a két bizottság a konferencia közelségére való tekintettel, és munkájuk jobb koordinációja végett, közös konzultációkon vesz részt az előkészítési munkálatok során (KKE/HBP/199, 30 paragrafus). Az elkészült két tanulmány együtt kerül publikálásra, egyetlen kötetben.

Az anyag legfontosabb feladata, hogy:

- ✓ az átfogó irányelvek és célok meghatározásával biztosítani és ösztönözni tudja az összehangolt területi politika kialakítását, elősegítse a térségi és helyi közösségek területfejlesztési kezdeményezéseinek összhangját a kerületi célkitűzésekkel;
- ✓ információt biztosítson, és iránymutatást adjon az egyes szakági fejlesztési koncepciók, programok és tervek kidolgozásához és megvalósításához.

A fejlesztési koncepció megalapozásához számos magasabb szintű tervhez való illeszkedést szükséges teljesíteni, amelyek az alábbiak:

I.3.2.) Budapest városfejlesztési koncepciója

Budapest Városfejlesztési Koncepciója Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatala megbízásából a Városkutatás Kft., valamint különböző szakértői csoportok által került kidolgozásra 2002-ben, amely a 406/2003. (III.27.) számú Főv. Kgy. határozattal került jóváhagyásra. A városfejlesztési koncepció elsősorban a térbeliséghez köthető infrastrukturális, területhasznosítási és környezetalakítási javaslatokra koncentrálnak, ami alapján a főváros a nagytávlatú jövőképét megfogalmazza.

A koncepcióban szereplő, a XV. kerületre vonatkozó elemeket az egyes tematikus fejezetekhez kapcsolódóan kerülnek részletesebben kifejtésre.

Budapest egyik legfontosabb stratégiai iránya, hogy erősíteni kell Budapest „kapu” és „híd” szerepét, a fejlett Nyugatról érkező pozitív gazdasági hatások befogadásának képességét, valamint a közvetítő szerepét Nyugat és Kelet, a főváros és a vidék, Budapest és régiója, agglomerációs gyűrűje között. Budapest és a budapesti agglomeráció jobb megközelíthetőségét kell elősegíteni, amely a nagytérségi közlekedési rendszerek integrált fejlesztése által valósítható meg. A cél nem a minél nagyobb nemzetközi tranzitforgalom áteresztése az országon, hanem az általa hordozott globális gazdasági folyamatokba való bekapcsolódás.

Budapest nagyságrendje, és kialakult városszerkezete a jelenleginél fejlettebb gyors tömegközlekedési hálózat kialakítását, erre szervezett P+R hálózat létrehozását, a meglévő tömegközlekedési vonalak kevesebb átszállást igénylő átszervezését igényli, amelyek közül a koncepció tételesen nevesíti a legfontosabbakat.

Külön célként fogható fel a város egész területén a közterületek megújítása és fejlesztése (és ehhez kapcsolódóan a kiskereskedelem megújulásának segítése), amely kisugárzó hatásával közvetett módon ösztönözhet más szereplőknek a város-rehabilitációban való részvételére.

A belső városrészekben és az átmeneti övezetben egyaránt növekednie kell az új lakásépítésnek, hogy a külső kerületek magas teljesítményével együtt széles minőségi és mennyiségi kínálat álljon rendelkezésre a lakosság elköltözésének mérséklésére és a rehabilitáció elősegítésére.

Az új lakásépítés az egyik legjobb térszerkezet-alakító tényező, ezért célszerű ezt a rendelkezésre álló eszközök erejéig a városfejlesztés célkitűzéseinek irányába terelni. A Fővárosnak közvetett beavatkozásokkal arra kell törekednie, hogy a nagyobb új lakásépítési akciók tömegközlekedési kapcsolatokkal rendelkező területeken valósuljanak meg, legyen megfelelő érdekeltség a város-rehabilitációs területeken való új lakásépítésre, az új lakások egy hányada az átmeneti övezetben és más kiemelt térszerkezet-javító akciókhoz kapcsolódva épüljön meg.

A város térszerkezete fejlesztésének alapelve az alábbi értékek megtartása és kiterjesztése legyen:

- ✓ kompakt és tagolt várostest;
- ✓ optimálisan vegyes funkciójú városrészek;
- ✓ többközpontúság;
- ✓ belakható közterek, szabad területek összefüggő rendszere.

A koncepció nagy-távlatú jövőképében (az ágazati-funkcionális célokkal összhangban lévő térszerkezeti elemek) a XV. kerület vonatkozásában a következők:

- ✓ az északi és déli Duna-hidakkal megépítésre kerül a Körvasúti körút, amely feltárja az átmeneti zóna rozsdáövezetét, környezetbarát ipari, lakó, szolgáltatási, kereskedelmi, közlekedési (intermodális központok) és zöldterületi funkciók egymással szerves kapcsolatban lévő hálózatát kialakítva, magas presztízsű „parkvárossá” fejlesztve az elhanyagolt ipari övezetet,
- ✓ a külső hagyományos városrészközpontok, az intermodális csomópontok és a bevásárlóközpontok egyensúlyos kapcsolatának megerősítésével megerősödik a város többközpontú térbeli rendszere.

I.3.3.) Budapest középtávú városfejlesztési programja (az ún. Podmaniczky program)

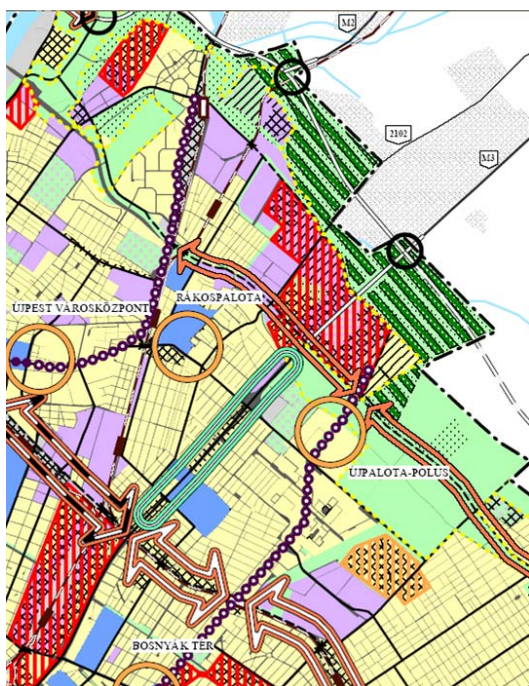
Az ún. Podmaniczky program a Budapest Városfejlesztési Koncepciójára épülő középtávú fejlesztési elhatározások foglalatja, aminek módosításokkal kiegészített változatát a Fővárosi Közgyűlés 2005. június 29-én fogadta el. A középtávú program kiemelt fejlesztési térségek tematikus programjaiból (amelyek túlmutatnak a mindennapi, működtetéshez kapcsolódó fejlesztési feladatokon, továbbá innovációt hordoznak) és magprogram elemekből (a térbeli és a tematikus programokban felsorolt fejlesztések előtérbe helyezése) tevődik össze. A XV. kerület esetében magprogram elemeket nem nevesít a program.

A területre vonatkozó kiemelt fontosságú tematikus programelemek:

- ✓ a közösségi és környezetbarát közlekedés előnyben részesítése (kötőpályás közlekedés fejlesztése, kerékpáros közlekedés előnyben létesítése), nevesítve a 3-as villamos meghosszabbítása Pesterzsébet felsőig,
- ✓ Lakó- és közterületi rehabilitáció felgyorsítása (a leromlott városrészek szociális szempontú rehabilitációja, külső városrész-központok helyzetének javítása, lakótelep rehabilitáció kísérleti programja)

fejlesztési térségek és tematikus programok	magprogram elemek	kiterjesztett programelem-javaslatok
észak-Budapest		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ közúthálózat fejlesztés ➤ egészségügyi ellátás reformja 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aquincumi híd építése ➤ körvasúti körút az m3-ig ➤ szakmai centrumok fokozatos kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ meglévő elemek fejlesztése a pesti oldalon

I.3.4.) Budapest településszerkezeti terve

Budapest Főváros Településszerkezeti Terve a 1125/2005. (V.25.) sz. Főv. Kgy. határozattal került elfogadásra. A kerület szempontjából a legfontosabb térszerkezet alakító tényezők az északi részen húzódó M0 nyomvonala, valamint koncentrikusan a Szentmihályi út és a Körvasút sor. Az ezeket sugárirányban feltáró tengelyek az M3 bevezető szakasza, valamint a Drégelyvár utca nyomvonalán tervezett sugárirányú kötőpályás elem. A terv két egyéb városrészközpontot jelöl, amelyek a jelenlegi kerületközpont és a bevásárló központok területén található. A kerület északi területein ökológiai szempontból szerkezeti jelentőségű fejlesztendő zöldfelületi elem húzódik. A jelentősebb közúthálózati elemek mellett átalakuló területek találhatóak, amelyek elsősorban tervezett gazdasági területeket jelent. A kerület újpalotai részén, a keleti területen nagy jelentőségű, elsősorban lakóterületi fejlesztések lehetségesek.

A XV. kerület, amint a területfelhasználási jól szemlélteti, összetett, mozaikos szerkezetű. A kerület északi és keleti határa, valamint a vízfolyások mentén kiterjedt zöldterületek, elsősorban erdők találhatóak. A kerület beépített területei alapvetően lakóterületekből áll, a jelenlegi városközpont és a bevásárló központok területén településközponti vegyes területtel. A délkeleti részen, valamint az autópályák mentén (M3 és tervezett M0) kiterjedt meglévő és tervezett gazdasági területek helyezkednek el.

I.4.) Területi elhelyezkedés, helyzetelemzés

Budapest XV. kerülete a Főváros Észak-keleti kapuja, északon Fót, északkeleten Csömör, délkeleten Budapest XVI. kerülete, délnyugaton Budapest XIV. kerülete, nyugaton Budapest IV. kerülete határolja.

I.4.1.) Környezet bemutatása

Rákospalota és környéke szervesen kapcsolódik a Pesti-síksághoz, amelyet nyugat felől a Duna, keletről a Gödöllői-dombság határol. A terület kialakulását a Dunába ömlő patakok, így a Palotai-, Szilas-, és a Csömöri patak is befolyásolták, amelyeknek főleg a kavics-teraszok létrehozásában volt jelentős szerepük. A környező mocsaras területből kiemelkedő dombhátak kedvezőek voltak az emberi települések kialakítása szempontjából.

Rákospalota északi része jelentős mezőgazdasági terület, itt található az Alagi-major, Kisalag és Sikátorpuszta. A felszín alatt található vízbázis a Duna völgye felé lejt, és annak közelében természetes források formájában is a felszínre bukkan.

A kerületben két helyi védelem alatt álló természeti terület található, a Nevesincs-tó néven ismert Szilas-patak menti, mintegy 3 hektárnyi, forrásból táplálkozó tó és a rákospalotai erdő mögötti úgynevezett Nagyturjános, amely mintegy 120 hektárnyi erdős sziget a környező szántóföldek közepén.

A kerület története során sohasem alkotott homogén egységet, és ezt a sokszínűséget a mai napig megőrizte. A harmincas, negyvenes évek végére – Újpalotát leszámítva – nagy vonalakban kialakult a kerület részeinek jellegzetes szerkezete, bár a részek csak lazán kapcsolódtak egymáshoz. Az egyes részek sajátos építkezési stílusa, társas kapcsolata, a lakosság életmódja és szokásai alapján, lényegesen különböznek egymástól.

Pest városának közelségét kihasználva az 1730-as évektől kezdve virágzó kertkultúra bontakozott ki Palotán. Palotának újabb fellendülést az 1846-ban átadott Pest-Vác vasútvonal hozott. A település vasútállomása mellett "frissítő- és mulatóhely" épült társalgási és biliárdteremmel. A már Rákos-Palotának nevezett községet a vasút kedvelt kiránduló- és nyaralóhellyé tette. Gyönyörű villák épültek a sínek mindkét oldalán. Az 1872-től a fővárossal összekötő lóvasút a helyi zöldségtermelő gazdáknak jelentett nagy előnyt a termény piacra juttatásához. A MÁV Nyugati Főműhelyének a kitelepítése 1905-től jelentősen átalakítja a helyi gazdaságot és a társadalmat.

Az 1897-től „Széchenyi-telep” néven parcellázott új településrész, Pestújhely 1909-ben lett önálló község, majd ezt követően 1923-ban Rákospalota városi rangot kapott.

Számos más főváros-környéki településsel 1950. január 1-jével csatolták Budapesthez Rákospalota megyei várost és Pestújhely nagyközséget, melyekből a kerület létrejött, ugyanakkor az addig Rákospalotához tartozó Istvántelek az Újpestből alakult IV. kerület része lett.

Rákospalotának se városrendezési szempontból, se társadalmi szempontból nem alakult ki figyelembe vehető klasszikus városközpontja. Ezzel a nem könnyű örökséggel kellett és kell mind a mai napig a kerület vezetésének szembenéznie.

A 1968 - 1977 között Újpalotán a főváros egyik legnagyobb lakótelepe épült fel.

Újpalota egy tipikus lakótelep képét tükrözi 4-5 és 10 emeletes panelépületeivel, ennek ellenére nem rendelkezik egységes képpel. A homogenitás Rákospalotáról sem mondható el, ahol a kertvárosias lakóövezet mellett fekszik Öregfalu, a maga régi parasztházaival és újonnan épült lakótelepi lakásaival, társasházaival. Emellett még több eltérő időszakban, sajátos építészeti stílussal épült településrész alkotja Rákospalota egészét (MÁV telep, laktanya menti terület, stb.). A XV. kerületet alkotó három városrész közül Pestújhely térsége - családi házas, villaszerű épületekkel beépített településrészként - a leghomogénebb.

A kerület műemléképületeinek száma a kerület külső fővárosi voltából és jellegéből adódóan nem éri el a belvárosi kerületekét. A kerületben 5 műemléki védelem alatt álló építmény található, amelyek a KÖH adatai alapján a Liva-malom, a Rákospalotai Múzeum, a Római katolikus kápolna, a Leánynevelő intézet és a volt Észak-Pesti Kórház (Órjárt utcai Szakrendelő) épülete.

A XV. kerület az M3 és M0 autópályák csomóponti térségében helyezkedik el, érinti a 2A jelű főút. A főváros északkeleti városkapujaként meghatározott kerületet a Budapestre érkezők autóval, illetve a 70.szv. Budapest – Vác és a 71.szv. Budapest – Veresegyháza vasútvonalon vonattal érhetik el. Az M3-as autópálya megépítése a főváros és a kerület közlekedési kapcsolatait gyökereiben változtatta meg.

Az M0 autót út északi szakasza, a 2/A autót út városi becsatlakozása vonzóvá tette a kerületet a kereskedelmi nagyberuházások számára. További fejlesztéseket indukál az M0 autópálya keleti szektorának építése. Az autópálya mentén lévő és innen könnyen megközelíthető ingatlanok fokozatosan beépültek.

A XV. kerület Budapest északi peremkerülete. A területre a második világháború utáni évtizedekben sem telepítettek olyan ipari létesítményt, amely foglalkoztatni tudta volna az itt élő népességet, így Budapest többi kerületének munkaerő-ellátója lett. A kilencvenes években többek között az említett közlekedési fejlesztések folyamánként bontakozott ki az a tendencia, amely a regionális központok, kiépülését szorgalmazta. Ez

azt célozta, hogy a helyi lakosság szükségleteit és igényeit a lakóhelyen minél nagyobb mértékben ki lehessen elégíteni, és ne függjön minden területen a fővárostól. Ennek a gondolatnak a jegyében épültek a nagy bevásárlóközpontok, melyek a szórakozási lehetőségeket is bővítették. Rákospalotán a szolgáltatások számát és színvonalát nagy-mértékben javította, hogy a Szentmihályi útnál megépült a főváros első bevásárlóközpontja, a Pólus Center, amelyet az Asia Center, a China Mart, a Skoda Palota, majd az M3 Gordini, stb. követett.

A '90-es évektől folyamatosan felépült a METRO és a Praktiker Áruház, a Gulliver Játékáruház, Shell üzemanyag-töltő állomások, McDonald's gyorsétterem, illetve számos gépjármű-forgalmazó cég (Opel, Peugeot, Skoda, Mazda, Fiat, Suzuki, Daewoo – Chevrolet) települt a kerületbe. Az így létrejött és kibontakozott üzletek és kereskedelmi központok nagymértékben hozzájárultak a városkapu szerep erősítéséhez.

I.4.2.) Társadalmi helyzet

A kerület lakossága 2007-ben 81061 fő volt. A lakosságszám az 1970-es évek végétől kezdve folyamatosan csökken, ez a csökkenés 2000 óta egyre lassabb. A népsűrűség erősen különbözik a városrészekben. Az ezer lakosra számított természetes fogyás 2003 óta meghaladja a fővárosi arányt, de csökkenő tendenciát mutat. A kerületből való elvándorlás mértéke stagnál, így többszöröse a fővárosi értéknek. Az öregedési ráta, az öreg népesség a gyermek népesség százalékában 1998 és 2007 között 149 %-ról 192%-ra nőtt, ami nagyon magas érték. A kerületben a gazdaságilag aktív népesség számában 1990 és 2001. évi népszámlálás között 19%-os visszaesés, míg a gazdaságilag nem aktív (inaktív + eltartott) népesség körében minimális, 1%-os csökkenés volt tapasztalható. Budapesten ez az arány 15% az aktívak esetében és 8% az inaktívoknál. Budapesthez képest tehát a kerületben rosszabb a gazdaságilag aktívok aránya az inaktívokhoz képest. A foglalkoztatottak megoszlása a kerületben a különböző nemzetgazdasági ágak között fővároshoz képest alig tér el, 1,7 %-kal nagyobb arányban dolgoznak a kerületben az ipar szektorban, és ugyanennyivel kevesebben a szolgáltatásban. A munkanélküliek száma a budapesti átlag alatt volt 2001.-ben. Az iskolai végzettséget tekintve a kerület jelentős elmaradásban van.

Továbbra is jelentős (több mint 41%) azonban a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya, ami több mint 6%-kal haladja meg a fővárosi átlagot. A középiskolai érettségivel rendelkezők részesedése közel 30%, hasonló a fővárosi átlaghoz. A diplomával rendelkezők aránya 2001-ben a 7 éves és idősebb népességen belül megközelítette a 15 %-ot, ami a budapesti átlagos 23,4%-tól meglehetősen távol marad. A kerületi átlagkeresetek emelkedtek ugyan az elmúlt években, de még így is lényegesen elmaradnak a budapesti átlagtól, melynek mindössze 83%-át tette ki 2006-ban. A kerületi halálozási értékeket vizsgálva, az elmúlt években az ezer főre jutó halálozások száma magasabb, mint Budapesten, ahol az érték enyhe csökkenést mutat, a kerületben ez stagnálni látszik.

I.4.3.) Gazdasági helyzetkép

A XV. kerület Budapest területének 5,1%-át teszi ki, 2006-ban a főváros lakosságának pedig 4,78 %-a. Számát tekintve a fővárosi vállalkozások 3,9%-a működik a kerületben, ami az előbbi arányokhoz képest viszonylag alacsony. Az ezer lakosra jutó vállalkozások száma tehát elmarad a fővárosi átlagtól. Pozitív azonban az egyes gazdasági egységek nagysága, illetve vállalkozások számának alakulása, melynek tekintetében a XV. kerület 2000 és 2005 között mintegy 11,8 %-os növekedést realizált, szemben a fővárosi 9,2 %-kal. Legnagyobb arányban, mintegy 40%-kal a korlátozott felelősségű társaságok száma növekedett 2002 és 2005 között. A gazdasági szereplők között, a kerület kedvező infrastrukturális adottságai miatt elsősorban logisztikai, raktározási cégeket találunk, és több kereskedelmi multinacionális cég is megtelepedett a kerületben, ahol további fejlesztési területek állnak e célból rendelkezésre. Budapest XV. kerületében, a Szentmihályi úton, található ázsiai kereskedelmi központ (Asia Center) deklaráltan abból a célból jött létre, hogy a kínai, vietnami, indonéziai, indiai, thaiföldi és egyéb keleti kereskedők közép-kelet európai, ill. európai unióbeli terjeszkedését elősegítse.

A vállalkozások ágazati szempontból, elsősorban a szolgáltatási szektorban helyezkednek el, meghaladva a 80%-ot is. Jelentős növekedést könyvelhetett el a kiskereskedelem is, ezen belül is legfőképpen a ruházati üzletek száma növekedett, míg az élelmiszerboltok száma csökkent. Idegenforgalmi vonzeróval a kerület nem rendelkezik, ennek ellenére az elmúlt években sikerült növelnie a vendéglátóhelyek és szálláshelyek számát.

I.4.4.) Közszolgáltatások

a.) Közoktatás

A XV. kerületben 11 közoktatási intézményben folyik általános és középiskolai nevelés és oktatás, összesen 6309 diák tanul az intézményekben. A 11 óvodában (20 óvodaépületben), összesen 2475 férőhellyel.

A rendszerváltás óta a kerület oktatási életében is erősödött az a tendencia, amely nagyobb önállóságot kívánt biztosítani az oktatási intézményeknek. 1997-ben újfajta oktatásfinanszírozási modell és mechanizmus kialakítását kezdték el Magyarországon, amely figyelembe vette a gyermek-létszám csökkenést, és az intézményhálózat optimális kihasználását, valamint az intézményhálózat irányításának racionalizálást célozta meg.

Az újonnan létrehozott gazdálkodási központok szervezetenként magukba foglalják az adott kiemelt intézményhez tartozó óvodákat, általános- és középiskolákat, így a szervezeti egységen belül olyan újfajta nevelési és oktatási koncepció kialakítására is sor kerülhet, amely végigkövetheti 3-18 éves korosztály fejlődését. Az átalakulás után a XV. kerületnek közoktatási hálózata 10 közös igazgatású közoktatási intézményből, egy gimnáziumból és egy zeneiskolából áll.

A felszabadult Tóth István utcai iskola a Meixner Alapítvány fenntartásában működik, létrehozva ezáltal a Rákospalotai Meixner Iskolát. Az új módszer bevezetésével a diszlexiás, illetve diszgráfiás gyermekek számára lényegesen könnyebbé tehetik az írás-olvasás elsajátítását. A Száraznád Nevelési Oktatási Központ, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Pedagógiai Szakszolgálat és Gyógypedagógiai Szakmai Szolgáltató központ intézményi profijának legfontosabb ismérve; az esélyteremtő integrált nevelés. Az Intézménnyel a sajátos nevelési igényű gyermekek képzésére, a nemzetiségi kisebbségi oktatás-nevelés megerősödésére, gimnáziumi folytatás kiépítésre megállapodást kötött az Önkormányzat. Több szakközépiskola és gimnázium – többek között két tanítási nyelvű idegenforgalmi, közlekedési, nyomdaipari, közgazdasági, kereskedelmi, innovációs szakképző – működik a kerületben, ezek fővárosi és kerületi irányítás alatt állnak. Rákospalotának önálló, nagy hagyományokkal rendelkező középiskolája a Dózsa György Gimnázium. A Külvárosi Tankör elnevezéssel működő alapítványi iskola tizenhét éve ad esélyt azoknak a tehetséges fiataloknak, akik változtatni akarnak életükön, és a tanulást, az értelmes alkotó életet választják a kallódás helyett.

Az intézményhálózat biztosítja a megkezdett óvodai, iskolai pedagógiai programok folytatását, a szakmai előrehaladást, a kerületi szakképzés koncentráltabb megvalósítását, szakképző központ kiépítését, a szakmai, szakközépiskolai és a gimnáziumi oktatás továbbfejlesztését, a sajátos nevelési igényű gyerekek megfelelő elhelyezését és ellátását. A Kontyfa Középiskola, Általános Iskola, Óvoda és Kerületi Nevelési Tanácsadó három, szakmailag önálló tagintézményből álló többcélú közoktatási intézmény. Mint szakszolgálat, a szülők és a pedagógusok nevelőmunkáját, valamint az óvoda, iskola feladatának ellátását segíti, és a pedagógiai szakszolgálat rendszerébe illeszkedik bele.

b.) Közművelődés

A kerületben egy Művelődési Ház, három Közösségi Ház és egy Szabadidő Központ szolgálja ki a kerület lakosainak igényeit a közművelődéssel, szabadidő eltöltéssel kapcsolatban. A Csokonai Művelődési Ház Eötvös utcai épülete eredetileg ipartestületi székháznak épült, bemutatkozásában az intézmény nem programcentrikus működést vall magáénak, inkább befogadója a sokféle megfogalmazódó kulturális, közösségi igénynek. A Csokonai Művelődési Központ önálló egységeként 1977-ben alapított Újpalotai Szabadidő Központ (rövidítve: USZIK) több mint negyed százada működik a helyi lakosság szolgálatában. A kulturális programok szervezése mellett Információs Irodája a helyi nyilvánosság egyik centrumaként is ismert, legfontosabb intézménye a közel 30 éve a kultúra és a közösség szolgálatában álló Újpalotai Közösségi Ház. A kerület harmadik városrészében működik még a Pestújhelyi Közösségi Ház. A könyvtári alapellátást fiókkönyvtár hálózat üzemeltetési rendszerben a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár végzi, amely a három városrészben három fiókkönyvtárat tart fenn, melyek kihasználtsága szinte maximális.

c.) Szociális ellátás

Az Szt. és a Gyvt. értelmében a lakosság szociális ellátásának biztosítása az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.

Az önkormányzat az ellátás szervezettebbé tétele, a hatékonyság javítása érdekében létrehozta az Egyesített Szociális Intézményt (ESZI). A szervezet 13 telephelyet tart fenn, amelyek között találunk idősek klubját, házi gondozó szolgálatot, értelmi fogyatékosok napközi otthonát, családsegítő szolgálatot, munkanélkülieket segítő szolgálatot, háztartási adósságkezelő tanácsadót, gyermek és ifjúsággjóléti szolgálatot is.

Az önkormányzat biztosít minden szociális és gyermekvédelmi ellátást, amit a szociális és gyermekvédelmi törvény előír. 7 bölcsődében folyik a gyermekek gondozása. A csökkent munkaképességű kerületi lakosok részére a Szociális Foglalkoztatóban munkalehetőséget teremt. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a szociális ellátásokra, magas színvonalú támogatást biztosít a rászorultak részére és önként vállalt feladatok ellátásával, pl. fogyatékosok napközi otthonának fenntartásával, valamint helyi lakásépítési kölcsönrel is elősegíti a kerület lakosságának szociális biztonságát.

A kerület szociális és egészségügyi feladatok ellátására költségvetéséből mintegy 2 milliárd forintot használ fel.

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében tovább kell folytatni az önkormányzati költségvetési szerveknél a kerekes kocsival való közlekedés elősegítését, amely feladat végrehajtásában nagyobb arányban kell támaszkodni a pályázati lehetőségek igénybevételeire.

d.) Egészségügyi ellátás

Az egészségügyi alapellátás 1992. július 1-jével, míg a szakrendelések 1993. január 1-jétől tartoznak a kerületi önkormányzat irányítása alá.

A XV. kerületi Önkormányzat ellátási kötelezettségének Egészségügyi Intézménye fenntartásával és működtetésével tesz eleget. A kerületi járó beteg ellátás jelenlegi helyzetén változtatni kell a célszerűség, a gazdaságos működtetés és a kerületi ellátás korszerűbbé tételével, szorosabb együttműködéssel a kerületi járóbeteg-ellátó intézmény és a Károlyi –kórház között, hogy az érintett lakosság szolgáltatás színvonalát legalább szinten tartsák. Az intézmény ideiglenes működési engedéllyel rendelkezik a személyi, a tárgyi minimum és az épület adottsági feltételek miatt. Az intézmény alapfeladatként ellátja a járóbetegek orvosi, szakorvosi, gondozó intézeti ellátását, a háziorvosi (felnőtt, gyermek, ügyelet) és fogorvosi ellátást, a foglalkozás egészségügyi feladatokat, a védőnői szolgáltatást, az anya-gyermek és csecsemővédelmi, iskola egészségügyi feladatokat és egyéb humán egészségügyi tevékenységet is végez.

A kerületben szakrendelő, öt gondozóintézet, 40 háziorvos, 15 gyermekorvos, 17 felnőtt és nyolc gyermek-fogorvos – munkatársaival együtt – a betegek ellátását. Mindez alapvetően bővül 2006. január 1-től azzal, hogy az Őrjárat utcai szakrendelő, és az intézmény többi telephelyei a XV. kerülethez tartoznak.

A védőnői ellátásban bekövetkezett jogszabályi változásoknak megfelelően átszervezték a védőnői körzeteket (kiemelten az iskolai, óvodai ellátásra figyelemmel főállású munkaköröket) alakított ki az önkormányzat. Mára kilenc intézményben dolgozik főállású védőnő, míg a területi ellátási feladatokat 21-en látják el.

Kiemelt, nagy figyelmet és felelősséget igénylő feladat az Őrjárat utca 1-5 szám alatti (a volt kórház) ingatlan olyan egészségügyi és szociális célú hasznosítása, amelynek a lakosság érdekeit kell szolgálnia, de a pénzügyi forrásnak is rendelkezésre kell állnia.

Folyamatosan ütemezett a szakrendelő és háziorvosi rendelők felújítása, korszerűsítése, az önkormányzat minden évben jelentős összeggel segíti a gépek, eszközök, berendezések cseréjét.

I.5.) Kerületrészek elemzése Rákospalota

Elhelyezkedés

A kerületrész az Árvavár utca – Adria utca – Őrjárat utca – Szent Korona útja – Vasutas utca – Bánkút utca – Szentmihályi út – keleti, északi és nyugati kerülethatár által határolt területet foglalja magában.

Jelenlegi funkciója összetett képet mutat. Számtalan arculati elemet, területegységet foglal magába, amelyeket elsősorban lakófunkció dominancia jellemzi. A városrészen keresztül halad az M3-as nyomvonala, amely jelentős közlekedési forgalmat bonyolít le.

Területhasználat, funkciók

Rákospalota városközpont, a kerületrész vonzaskörzete az itt található funkcióknak köszönhetően túlterjed a területen, kihat a fővárosra és az agglomerációra is (szolgáltatások, munkahelyek, intézmények). A kerületrészen ma 40.000 ember él.

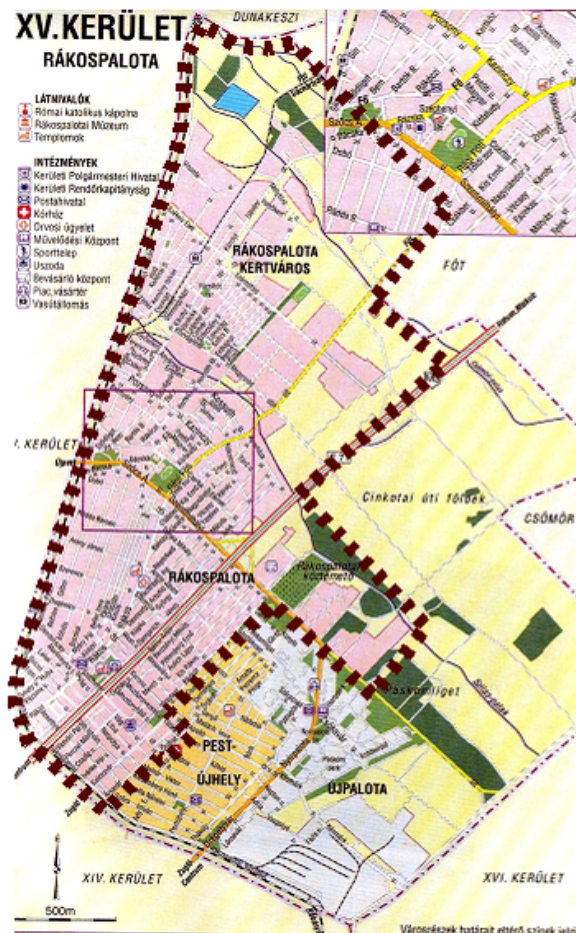
A Rákospalota kerületrész a kerület kereskedelmi és közigazgatási központja, a kerületen túlnyúló vonzaskörzettel (bevásárlóközpontok, pl. Pólus, Asia Center).

A kerületrész számtalan arculati, funkcionális egységre bomlik, amelyek szerves kapcsolatban ugyan állnak egymással, de azért jól elkülöníthetőek. A kerületrész központi területén, a Széchenyi tér környéke, a kerület városközpontjaként funkcionál, bár sem városrendezési, sem társadalmi szempontból valódi, klasszikus értelemben véve nem funkcionáló városközpont. A polgármesteri hivatal épületei és a rendőrség kerületi kapitánysága található itt.

A városközponti résztől délre kiterjedt, elsősorban földszintes, egypár szintes családi és társasházak terület helyezkedik el, amelyet elsősorban lakófunkció dominancia jellemzi. A kerületrész délkeleti részén a MÁV lakótelep helyezkedik el. A városközponttól északra is elsősorban lakófunkciójú, alacsony intenzitású beépítés található. A kerületrész délkeleti részén található létesítmények a laktanya, a bevásárló központok, valamint itt helyezkedik el a kerület temetője is. A kerületrész legészakibb területén kavicsbánya tő terület, jelentős sportterületnek adva otthont.

A kiskereskedelmi üzletek elsősorban a városközpontra, a főbb útvonalak menti kisebb boltokra és a bevásárló központokra koncentráltan oszlanak el.

A kerületrészben található a kerület műemlékeinek és az identitást hordozó épületek többsége legnagyobb része, amelyek állapota kevés kivételtől eltekintve megfelelő.

Városszerkezet

Rákospalota, a XV. kerület egyik legjelentősebb része, mind területnagyságát, mind funkcióbőségét tekintve.

A kerületrész több, egymástól megkülönböztethető arculati egységre részre tagozódik:

- Városrészközpont	- MÁV lakótelep
- Rákospalota – Újfalú	- Munkahelyi – Szolgáltató – Szabadidős terület
- Sódergödör	- Oncsa-telep
- Benkő telep	- Lakó – Szolgáltató negyed
- Rákospalota – Öregfalú	- Kereskedelmi – Szolgáltató – Lakó negyed
- Rákospalota – Kertváros	- Pótlékdűlő

A kerületrész alapvetően az M3-as mentén helyezkedik el, hatalmas kiterjedéssel. A kerületet kettészelő M3-as autópálya két oldalán fekvő területekkel nem kielégítő a kapcsolat, a nyomvonal mentén elhelyezkedő telkek értékét jelentősen rontja mind az útvonal zaj- és levegőterhelése.

- Városrészközpont

A kerületrészt a Fő út – Kazinczy utca – Régi Fóti út – Cserba Elemér utca – Toldi sor – Szentmihályi út – Rákos út – Palotás utca – Régi tér – L7 keretövezet határa – Dobó utca – Pázmány Péter utca által határolt terület jeleneti.

A jelenlegi városközpont nem tradicionális városközpontként üzemel, közösségi, kereskedelmi funkciók alig jelennek meg a területen. A terület adminisztrációs központként funkcionál, amelyben lakófunkció is nagy hangsúllyal bír. A területen elsősorban földszintes, alacsony beépítés található, a főbb útvonalak mentén zárt sorú beépítéssel. A városközpontban található a Budai II. László Stadion sportterülete és a Magyarok Nagyszonyja Katolikus Főbléna is, amely jelentős központképző funkcióval bír.

A kerület a fővárosi önkormányzattal együtt zajvédőfal megépítésével igyekszik enyhíteni az itt élők gondjain. A zajvédőfal megépítésének költségeihez a Norvég Alap finanszírozási mechanizmusából jutottunk támogatáshoz.

A **Benkő-telep** (Beller Imre utca és környéke) soha nem volt önálló városrész, ellenben fontos helytörténeti szerepet játszott a település életében. A településrészt Beller Imre vásárolta meg 1880-ban, amely a felépítendő Nagyboldogasszony templom építési költségét fedező banki hitel zálogát képezte. A területet 1910-ben parcellázták ki.

- Rákospalota – Öregfalú

Határait a Fő út, Fóti út, Kossuth utca és a Széchenyi tér jelöli ki. Archaikus, változatos vonalvezetésű utcái, kisebb térbővületei és zárt közei a történelmi hagyományokat őrzik. A városfejlesztések idején a terület kimaradt az infrastrukturális fejlesztésekből, amelyek hiánya napjainkig érezteti hatását.

A lakosság nagy része itt foglalkozott a legtovább mezőgazdasági tevékenységgel.

Szerkezetére és városképére az egyszintes parasztházak sora jellemző, amelyek a főbb útvonalakon falusi jelleget mutatnak, és amelyek határába épített Kossuth utcai lakótelep, négy és tízeletemes panelházaival megtöri a falusi hangulatot.

Az utóbbi időben az M3-as közelségének köszönhetően a terület felértékelődött, és elsősorban a külföldi befektetők számára vonzó területté vált.

- Rákospalota – Újfalú, Sódergödör

A területet az Árvavár utca – Adria utca – Őrjárat utca – Szent Korona utca – Vasutastelep utca – Bánkút utca – Szentmihályi út – Rákos út – Palotás utca – Régi tér – L7 keretövezet határa – Dobó utca – Pázmány Péter utca – Fő út – Váci vasútvonal – Taksony sor – Rákospalotai körvasút sor határolja.

A telep 1880 körül már létezett, igaz, ekkor még Kisfalunak hívták. 1890-ben kezdődött a telkek kifarcellázása. 1898-ban községi rendeletet hoztak, ami szerint a telkeket be kellett keríteni, így a liba és birkalegelőket felszámolták. A későbbiekben beépült területeket a hosszú, egymással párhuzamos utcák, egyszintes épületekkel jellemezték.

A kerületrész kisvárosias hangulatot idéz.

A Szentmihályi út és Rákos út kereszteződésénél az úgynevezett **Sódergödör** területen épült még egy lakótelep is.

A kerületrészt észak-déli irányban kettészeli az M3-as autópálya bevezető szakasza. Az útvonal mentén szakaszosan mindkét oldalán zajvédő fal található, valamint szervizút. A szervizút mellett elsősorban kereskedelmi funkciók telepedtek meg, de a területet a lakófunkció dominancia jellemzi. A területen elsősorban alacsony szintszámú beépítés található.

- **Rákospalota – Kertváros**

A kerületrész a Szilas-patak – Kosd utca – Szántó föld út – Károlyi Sándor utca – Ajándék utca – Csomád utca – Székely Elek utca – Harsányi Kálmán utca – Váci vasútvonal által határolt területet jelenti.

A kerületrész kiépülése jelentősen kapcsolódik a Pest-Vác vasútvonal létrejöttéhez. A kerületrész a kerület Fót felőli oldalán található. Ehhez kapcsolódott a Löffler-telep és az Olajgyár munkáslakótelepe is. A terület a pesti előkelő társaság szórakozó és nyaralóhelye volt az 1800-as években. A jó közlekedési viszonyoknak és a közeli kirándulóhelyeknek köszönhetően sorra épültek a villák és nyaralók a volt Grófi (ma Károlyi Sándor) út mentén, a vasúthoz közel. A későbbiekben a beépített terület is terjeszkedni kezdett, amely elsősorban a fóti vasútvonal átadásának köszönhető. A kerületrész jellege azonban nem változott, a földszintes házak domináltak. Az 1920-30 között elsősorban a városi tisztségviselők építkeztek, még vasúti megállót is létesítettek a kertvárosi részen. A Löffler-telep a Benkő István utca és a Közvágóhíd út közötti területen helyezkedik el. A telep évadója, Löffler Ferenc, helyi építési vállalkozó a hivatalos parcellázás előtt felvásárolta a területet. A terület beépítése a 30-as években fejeződött be, amely területileg az Esthajnal utca – Károlyi út – Szántó föld út – Közvágóhíd utca által határolt részt jelenti.

A XX. század második felében a terület jellege átalakult (mind karakterét, mind funkcióját tekintve), amely a vasút közelségének és az erre ráépülő ipari vállalatoknak, raktáraknak köszönhető. Ehhez a változatos képhez járult még hozzá a nyolcvanas években készült két- és négyszintes lakótelepi lakóházak is.

- **MÁV lakótelep**

A telepet a Rákos út – Wesselényi utca – Vasutastelep utca – Széchenyi út határolja, kettészeli az M3-as autópálya.

A telep két ütemben épült fel az Istvántelki Főműhely lakótelepeként, amelynek sokáig a hivatalos neve is ez volt. A házak tervei a MÁV-központi tervezőirodájában készültek 1906 körül. Első ütemben a földszintes házak épültek meg a telepi katolikus templom környékén, amelyek négylakásos épületek voltak, vezetékes vízzel ellátva. A tömböket öntött beton vasúti egyenkerítés vette körül, és minden lakáshoz telekrész is tartozott. 1914-től épültek az újabb, kétemeletes házak. A hajdani városrész híres volt olcsó lakbérű, gondozott lakásairól, ingyenes orvosi ellátásáról, ápolt parkjairól, magas szintű oktatásáról, amelyet a vasút biztosított dolgozói számára. Az államosítások következtében a lakóházak állaga fokozatosan leromlott.

A MÁV lakótelep fővárosi védettségű épületegyüttes, amelyet iparosított technológiával épült lakótelepi rész egészíti ki.

- **Munkahelyi – Szolgáltató – Szabadidős terület**

A külterületi határvonal – Külső Fóti út – Szilas-patak – Kosd utca – Szántó föld út – Károlyi Sándor utca – Ajándék utca – Csomád utca – Székely Elek utca – Harsányi Kálmán utca – Váci vasútvonal által határolt terület.

A kerületrész a kerület északi részén helyezkedik el, amely jelenleg elsősorban munkahelyi, szolgáltató és szabadidős területeket foglal magába. A terület legészakibb részén kavicsbánya tó, valamint az önkormányzati Ifjúsági – és Sporttelepe található, utóbbi jelenleg jelentős szabadidős területekként üzemel. A Régi Fóti út mentén kiterjedt munkahelyi területek vannak, a hulladékégető pedig a Felsőkert utca mentén kapott székhelyet.

- **Lakó – Szolgáltató negyed**

Az M3 autópálya bevezető szakasza – Szilas-patak – Kiserdő – Szentmihályi út által határolt terület.

A terület az M3-as bevezető szakaszának keleti részén helyezkedik el, itt volt a szovjet laktanya. A kerületrész jelentős fejlesztéseket vonzott az utóbbi évtizedben. Itt épült meg Magyarország első bevásárló központja, a Pólus Center, amely közelében jelenleg más, egyéb bevásárló központ is teret nyert, mint például az Asia Center. A területen helyezkedik el a kerület köztemetője, egy laktanya és kisebb lakóterület is. A területet északról a Szilas-patak, keletről a Páskom-liget határolja.

- **Kereskedelmi – Szolgáltató – Lakó negyed**

Felsőkert utca – Névtelen utca – Mogyoród útja – M3 autópálya bevezető szakasza – Szilas-patak – Külső Fóti út által határolt terület.

A területen elsősorban a kereskedelmi funkció dominál, amely az M3-as autópálya bevezető szakaszának közelségének köszönhető. Itt található több más jelentős cég mellett a Gulliver játék-nagykereskedés, a Praktiker, a METRO, több jelentősebb autókereskedés is.

Elérhetőség, forgalmi kapcsolatok

Főbb megállapítások

- Rákospalotát észak-déli irányban az M3-as autópálya bevezető szakasza szeli ketté
- A kerületrész észak-déli irányában a Rákos út és a Régi Fóti út jelentős forgalmat bonyolít le, amely nemcsak kerületi jelentőséggel bír
- A kerület északi határán kelet-nyugat irányú haránt irányú közlekedés biztosított (2A, 2B) (tervezett, az elérhetőséget javító közlekedési elemek M0, Duna É híd, Fót elkerülőút)
- A városrészközpont megközelítése nehézkes

Hiányosságok

- A sétáló utca
- A hagyományos értelemben vett városközpont, közösségi tér
- Kevés a kerékpárút és a gyalogos terület
- Forgalomlassítás nem megoldott a szükséges helyeken

SWOT analízis³

ERŐSSÉGEK		LEHETŐSÉGEK	
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ jó közlekedési ellátottság (M3, 2A, 2B) ⇒ Budapest „keleti kapuja” – keleti nemzetközi forgalmának befogadója ⇒ vasúti kapcsolat ⇒ építészeti örökség, műemlékek (összességében jó fizikai állapotban) ⇒ adminisztratív központ jelenléte ⇒ lakókörnyezet laza, alacsony intenzitása ⇒ kedvező komfortokozatú lakásállomány ⇒ a kerület egyik gazdasági központja – bevásárló központok jelenléte ⇒ termelő üzemek ⇒ magas zöldfelületi arány ⇒ agglomerációs kapcsolódás 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ M3-as melletti potenciális fejlesztési területek ⇒ MO csatlakozással a kerületrészen áthaladó haránt irányú forgalma csökkenthet ⇒ fejlesztők érdekeltté tétele a felújításokban, értékmegőrzésben – PPP konstrukciókban megvalósuló beruházások ⇒ erősebb partnerség kiépítése a civil szférával, a lakossággal és a vállalkozói, fejlesztői szektorral – közösségi beruházásoknál, illetve ezen intézmények fenntartásában a helyi támogatások, adományok, alapítványok szerepének növelése ⇒ a civil szféra közösségi célú pályázási lehetőségeinek, kezdeményezéseinek támogatása – mely a város-rehabilitáció során a társadalmi kohéziót erősítését valósítja meg ⇒ regionális szerepkör erősítése ⇒ a város tökevonzó képességének javítása, belvárosi intézmények, munkahelyek és ingatlanfejlesztések számának növekedése, a vásárlóerő javulásával kereskedelmi szolgáltatási és kulturális szektorban elköltött jövedelmek növekedése ⇒ a vállalkozói aktivitás dinamizálása 		
GYENGESÉGEK		VESZÉLYEK	
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ nincs egységes, vonzó városkép, ⇒ természetes fogyás, időskorú népesség, elvándorlás – népesség jelentős bővülése nem prognosztizálható ⇒ városi intézményhálózat és úthálózat egy része felújításra szorul ⇒ egyes tömbökben halmozott lakás- és szociális problémák ⇒ parkolási problémák ⇒ közösségi tér, valódi központi hely hiánya ⇒ a terület erős nehéz átjárhatósága az M3-as bevezető szakasza mentén ⇒ nappali „városhasználók” száma viszonylag alacsony, „alvóvárosi” kerület ⇒ szórakozóhelyek, kulturális központok, igazi találkozóhelyek hiánya (idősek, középkorúaknak, klubéletre vágyók, egyetemisták, stb.) ⇒ a Rákos út környezetében az odatelepült kereskedelmi és intézményi parkolás zavarja a kertvárosias beépítésű terület lakóit ⇒ gondot jelent az átmenő forgalom, különösen az M3-as kivezető szakaszán, illetve a Régi Főti úton probléma a nagy tehergépjárművek áthaladásával járó zajterhelés 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ ingatlanpiaci konjunktúra következményei (recesszió és/vagy a lakástámogatási rendszer keresletet negatívan befolyásoló átalakítása, stb.) ⇒ magánszektor tőkehiánya ⇒ az ingatlanfejlesztéseket a rövid távú megtérülési szemlélet alakítja kizárólag – a gazdaságnak impulzust adó fejlesztésekre nem itt kerül sor ⇒ az M3 mentén jelentősek a mért szennyezőanyag koncentrációk, különösen a szálló port és a nitrogén-oxidokat tekintve 		

³ A módszer magyarázatát lásd a mellékletben, a Fogalomtár alatt

Elhelyezkedés:

A kerületrész az Árvavár utca – Adria utca – Őrjárat utca – Szent Korona útja – Vasutastelep utca – Bánkút utca – Gazdálkodó utca – Nádastó park – Szerencs utca – Hősök útja – Madách utca – Drégelyvár utca – Rákospalotai körvasút sor által határolt területet foglalja magába.

Városszerkezet

A kerület déli részén helyezkedik el. Alapvetően merőleges úthálózattal rendelkezik, amely egyik legfontosabb tengelye az észak-déli irányú Pestújhelyi út, valamint az erre az útra merőleges Apolló és Szerencs utca. A kerületrész keleti határát a forgalmas Drégelyvár utca alkotja, amely egyben Újpalota 10 emeletes lakótelepének is a kezdete.

A kerületrész egyik legjelentősebb városszerkezeti eleme a Pestújhelyi útra fűzött térrendszer, amely délről észak felé haladva a Pestújhelyi tér, a Sztárai M. tér és a Templom tér alkot. Az út tengelye egyenes nekifut a Templom téri katolikus templomnak.

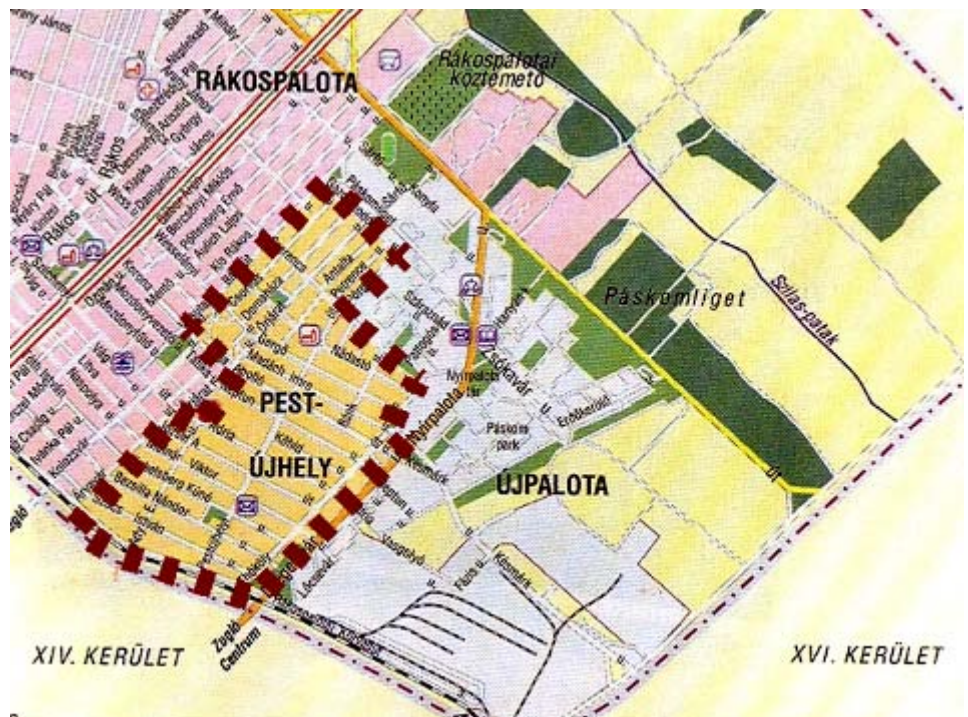
Területhasználat, funkciók

A kerületrészt alapvetően lakófunkció dominancia jellemzi.

Az Adria utca – Pestújhelyi út – Neptun utca – Őrjárat utca közötti kiterjedt kórház intézményterülete helyezkedik el, amely jelenleg nem működik, de felújítása jelentős vonzaskörzettel bírna. A terület a lakóterületbe ágyazódva helyezkedik el, jó közlekedési kapcsolatokkal bír.

A városrész humán infrastruktúrával való ellátottsága alacsony.

A területen alapszintű kereskedelmi létesítmények találhatóak, amelyek a lakóterületbe ágyazódva, szétszórtan helyezkednek el.

Városkép

Városképi szempontból a területen három különböző arculatú, karakterű egységet lehet megkülönböztetni.

A Mézeskalács tér környékén elsősorban 10 emeletes, panel épületállomány található, amely mellett óvodai és bölcsődei szolgáltatások is megtalálhatók. A beépítés viszonylag laza. A közterületek rendezettek, beállt fás állománnyal rendelkezik a terület.

Az Észak Pesti Kórház területe kerületszinten, de akár fővárosi szinten is értékes területté válhatna üzembe helyezése esetén. A hajdani szanatórium és rehabilitációs intézetben jelenleg mindösszesen a járóbeteg ellátás megoldott. Az épületállomány megújításra szorul.

A lakóterület családi házas beépítésű, elsősorban néhány szintes, vegyes korú épületállománnyal.

Hozzáférhetőség, forgalmi kapcsolatok

Főbb megállapítások

- A területet alapvetően merőleges utcahálózat jellemzi
- Legjelentősebb észak-déli irányú közlekedési forgalmat a Pestújhelyi út, keleten a Drégelyvár utca, nyugaton az Árvavár utca, majd az Órjárat utca bonyolítja le
- Legjelentősebb kelet-nyugati irányú közlekedési forgalmat a Rákospalotai körvasút sor, az Adria utca, az Apolló utca és a Szerencs utca bonyolítja le
- A tömegközlekedési járatok - villamos és autóbusz közlekedés - is ezeken az útvonalakon haladnak, amelyek ráhordanak a fontosabb közlekedési csomópontokra

Hiányosságok:

- Kerékpárutak nincsenek kiépítve

SWOT analízis

ERŐSSÉGEK	LEHETŐSÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ kellemes kisvárosias lakókörnyezet ⇒ megfelelő tömegközlekedési ellátottság ⇒ a lakások komfortfokozata megfelelő, kevés az alacsony komfortfokozatú lakások aránya ⇒ a kerületrészen lévő játszóterek megfelelő minőségűek, uniós szabványoknak megfelelő kialakítással rendelkeznek ⇒ viszonylag magas a zöldfelületek aránya ⇒ helyi örökségek megléte 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ funkcióbővítés lehetősége (lakó, egészségügyi, intézményi stb.) ⇒ a felhagyott kórházterület fejlesztésével a kerület, a főváros, és akár az agglomerációra gyakorolt vonzása is jelentős lehet ⇒ a közterületek minőségének emelése, fejlesztése igényes környezetet biztosíthat ⇒ a rehabilitált piac vonzása következtében a Kolozsvár utca mentén több kereskedelmi célú létesítmény működik, amelyek száma várhatóan tovább emelkedik ⇒ a piac és a többi kereskedelmi egység vonzáskörzete a szomszédos kerületre is kiterjed, mintegy alközponti szerepet betöltve
GYENGESÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ nincs egységes, vonzó városkép, ⇒ városi intézményhálózat és úthálózat egy része felújításra szorul ⇒ „legyengült” kiskereskedelmi struktúra – igényes üzletek csak kis számban fordulnak elő ⇒ szórakozóhelyek, kulturális központok, igazi találkozóhelyek hiánya ⇒ a forgalmas Drégelyvár utca elválasztja a szomszédos kerületrésztől 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ magánszektor tőkehiánya ⇒ lakókörnyezet leromlásának veszélye ⇒ az átmenő és a helyi forgalom erősödése

Elhelyezkedés

A kerületrész a Bánkút utca – Szentmihályi út – Rákospalotai határút – Rákospalotai körvasút – Drégelyvár utca – Madách utca – Hősök útja – Szerencs utca – Nádastó park – Gazdálkodó utca által határolt területet jelenti.

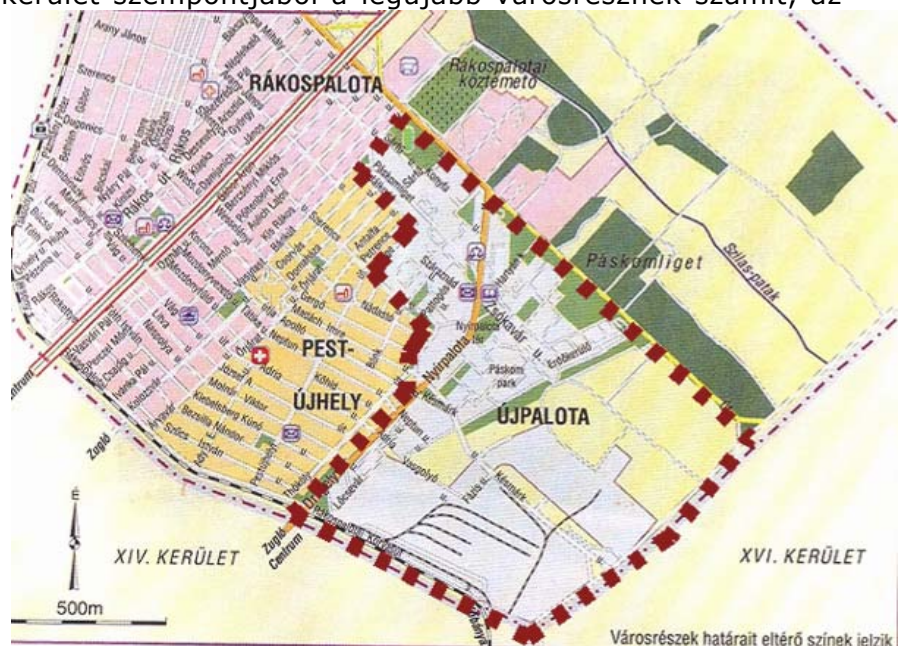
A terület tulajdonképpen három területrészből áll. Egyrészt az újpalotai lakótelepből, a kerület déli részén lévő logisztikai parkból (termelő cégek jelenlétével) és a keleti részén lévő kertvárosból áll.

Városszerkezet

Újpalota a kerület keleti részén helyezkedik el, egykori temető helyén épült. (Nyírpalota – Hartyán köz – Zsókvár u.) A kerület szempontjából a legújabb városrésznek számít, az 1960-70-es években kezdett kiépülni. A telep főtervezője Tenke Tibor Ybl-díjas építész volt. A telep 4-5 és 10 emeletes panelházaiból áll, amelyek között alapfokú intézmények kellemes gyaloglási távolságokon belül mind elérhetők.

A Fő tér és vele átellenesen lévő térbővület a kerület alközpontjaként funkcionál.

Az újpalotai kertvárosi rész jelenleg még beépítetlen, de a tervek szerint lakóterületi fejlesztés és jelentős zöldfelületi intézmény-fejlesztés lesz.

A kerületrész déli részén lévő logisztikai park jelentős munkahelyi terület, amely a kerület gazdasági motorja.

Területhasználat, funkciók

A kerületrészt alapvetően a lakó- és a gazdasági funkció dominancia jellemzi. Újpalota területe jól elkülöníthető arculati elemekre bontható.

1. Újpalota lakótelep

A kerületrész a század hatvanas éveinek végén kezdődött meg, és a hetvenes évek közepére fejeződött be. Az előzetes tervek 1967-68-ban készültek el, amely főtervezője Tenke Tibor volt. Az akkori elképzelések 14 105 lakást (15 700 épület meg), 700 bölcsődei, 1400 óvodai férőhelyet, 140 tantermet, 2520 m² alapterületű orvosi rendelőt, 18340 m² alapterületű kereskedelmi egységet, valamint 4900 m² kulturális egységet álmodtak az adott területre. Az úthálózat egyharmadát szilárd burkolattal látták el, és kiépítették a gyalogosforgalmat elősegítő járdahálózatot is.

A lakásokban mintegy 60 ezren laktak, ugyanakkor az embertömeg ellátását segítő több beruházás nem valósult meg, mint például az áruházak, mozik, színházak, éttermek. A kor vallási élet igényeit figyelmen kívül hagyva templomok sem épültek.

2. Újpalota kertváros

A kerület keleti részén jelenleg beépítetlen terület, mintegy 60ha található, amelyre azonban lakóterület és jelentős zöldfelületű intézmények tervezettek. A területen nagyfeszültségű távvezeték halad keresztül, amelyet a tervezés során figyelembe kell venni.

3. Újpalota, logisztikai park

Közlekedés szempontjából kedvező pozíciójú a logisztikai és gazdasági terület, hiszen a Rákospalotai körvasút sor, a Késmárk utca és a Drégelyvár utca határolja. A tervezetek szerint a tehermentesítő út nyomvonala a Szentmihályi útba kapcsolódik, majd a tervek szerint az M3-asba csatlakozik a Szilas parki lakótelep mellett. A terület déli oldalán lévő vasút is előnyös helyzetű szállítás szempontjából.

Városkép

Városképileg a legmeghatározóbb terület az Újpalota lakótelep a tízemeletes panel lakóépületeivel. A lakóépületek között alacsonyabb, laza beépítésű intézmények találhatóak, amelyek a lakók számára gyalogosan is könnyen elérhetők. A területen 4-5 emeletes lakótelepi területrész is található, az ott levő épületek közötti zöldfelületek a helyi lakosság rekreációs igényét részben kiszolgálja. A helyi lakók sajátjuknak érzik, előszeretettel használják őket.

A kerületrész délnyugati határán nagy kiterjedésű logisztikai terület található, amely számtalan, többek között termelő vállalat letelepedését hozta magával (pl. Siemens). A területnek nincs egységes építészeti képe, az egyes vállalatok arculati elemeit tükrözik vissza.

Főbb megállapítások

- A kerületrészen jelentős forgalom bonyolódik le észak-déli irányban a Drégelyvár utcán és a kerülethatáron, valamint harántirányban a Rákospalotai körvasút soron, és a Késmárk utcán
- A kerületrészt a kelet-nyugati nyomvonalú Késmárk út köti össze a szomszédos kerületrészekkel. Az út összekötése a XVI. kerület Határ úttal régóta indokolt
- A lakótelepi tömbbelsőkbén csillapított forgalom, valamint összefüggő gyalogos hálózat található.

Hiányosságok

- Kerékpárút hálózat összefüggő rendszere
- M0 megépítése
- Tervezett metró nyomvonala, megállói

SWOT analízis

ERŐSSÉGEK	LEHETŐSÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ megfelelő komfortfokozatú lakások ⇒ Viszonylag magas a zöldterületek aránya ⇒ Lakótelep-rehabilitáció révén nem romlott le a lakókörnyezet (nincs szlömösödés) ⇒ Jó belső úthálózat ⇒ Egységes városkép, amely elsősorban 10 emeletes panel igényes telepítésének „köszönhetően” élhető lakótelep jött létre ⇒ A természeti környezet kedvező – északról erdőterület határolja 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Logisztikai park tartalékterülettel rendelkezik ⇒ MO csatlakozás ⇒ Lakófunkciók további erősítése – a kerületrészben jelentős tartalékterület található ⇒ A logisztikai park jelentős munkahelyi területet biztosíthat ⇒ Mély és felszíni garázsok építése ⇒ Új magas minőségű lakóterület fejlesztés ⇒ Templom, kulturális központ létesítése
GYENGESÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ A területen jelenleg nem elegendő a helyben foglalkoztatást biztosító munkahely, ezáltal a lakótelep napközben alvóvárosként funkcionál, ⇒ Lakótelepi lakások magas száma, a korabeli tervezési szabványoknak megfelelően viszonylag kisméretű, egységes kialakítású lakások – azaz a lakásszerkezet egyhangúsága, ⇒ Az Újpalotán jelentkező igen komoly parkolási gondok a korábbi, jóval alacsonyabb motorizációs foknak megfelelő kiépítés miatt keletkeztek. ⇒ Az újpalotai térségben (jellemzően a Fő téren, a Drégelyvár utca és a Molnár Viktor utca kereszteződésénél, az Erdőkerülő utcában) található pavilonok amellet, hogy a kultúrált városképbe nehezen illenek bele, elvesztették létjogosultságukat 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Jelentős lakosság – intézményhálózat fenntartása, üzemeltetése (létesítése) ⇒ Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya viszonylag magas ⇒ Csak helyi funkciókat elégít ki lakó és erre rászerveződve oktatás területén ⇒ a Szentmihályi út környéke szennyezett, illetve a kerület déli része, elsősorban a Drégelyvár u. és a Nyírpalota út mentén jelentősek a mért szennyezőanyag koncentrációk, különösen a szálló port és a nitrogén-oxidokat tekintve

II.) A FEJLESZTÉS IRÁNYA

II.1.) Stratégiai célkitűzés

A stratégiai cél meghatározása, kitűzése alapvetően értékválasztás: azaz a ma a XV. kerület előtt álló számtalan jövő közül annak az ígéretesnek a kiválasztása, amely valószínűleg megvalósítható, és a legnagyobb mértékben megfelel a közösség és a kerületirányítók érdekeinek.

A stratégiai cél kitűzésekor értékek mérkőznek, és érdekek ütköznek a különféle értékválasztások, világszemléletek; a „mi” és az „én”; a ma és a holnap; az egyéni és közösségi érdek között; a rövid és hosszú távú lehetőségek; valamint a gondok, akadályok és lehetőségek között.

A felülvizsgálat folyamatában megismert tanulmányok erőssége, hogy vizsgálati, helyzetfeltáró részeik számos részadatot, információt, elképzelést tartalmaznak. Ami véleményünk szerint hiányzik az a „generalista” látásmód, az átfogó, integráló szemlélet, vagyis az ágazati koncepciókban található adatok, elhatározások végső összefoglalása, rendszerzése. A tanulmánykészítők mindegyike teljes körűen oldotta meg saját feladatát, ugyanakkor a szakterületi koncepciók munkarészei nincsenek összehangolva, nem illeszkednek egy átfogó, a teljes kerületre vonatkoztatható generális rendszerbe.

A másik nehézség, hogy az elemzések sok esetben csak „belülről” vizsgálják XV. kerületet, miközben nyilvánvaló, hogy a kerületet nem lehet csupán belső energiáival megújítani. Hiányzik a „külső világ” elemzése, illetve a valószínű jövő prognózisa.

Az integrált irányítási rendszernek szerencsés esetben integrált döntési rendszerhez kell kapcsolódnia, ami annyit jelent, hogy a menedzsmentnek egy társadalmi / konzultatív tervezésen alapuló demokratikus döntésre kell támaszkodnia. Nem a kerület, mint városrész pusztán életben tartása a cél, hanem az urbanizációs problémák megoldására való törekvés, azaz az egészséges élet feltételeinek helyreállítása és az ehhez szükséges minőségi fejlődés lehetőségeinek megteremtése. Ebből következik, hogy nem elég az égető problémák azonnali orvoslása, hanem élni kell a megelőzés eszközeivel, ami belátást, hosszú távú stratégiai gondolkodást, körültekintést igényel.

A város olyan szerves egység, melynek működése nem mérhető fel pontosan. A városi folyamatok olyan összetett jelenségek, melyek természetükből kifolyólag hosszútávon közvetlenül nem befolyásolhatóak a sokszoros kölcsönhatások, a nagy méretek és mennyiségek következtében. Ezért a konkrét, célzott beavatkozások mellett a város, mint komplex, összefüggő rendszer folyamatainak szelíd befolyásolása szükséges, ami hosszú távon önregeneráló mechanizmusok életbelépését idézheti elő. Egy olyan egyensúlyi állapot elérését célozzuk, amelyben hasonlóan az ökológiai egyensúlyhoz a problémákat maga a rendszer kontrollálja.

A településfejlesztési koncepció kiindulási alapot jelent a kerület fejlesztéséért felelős döntéshozók számára, de a harmonikus és tervszerű fejlesztés feltétele, hogy ez az „alapanyag” folyamatosan alkalmazkodjon a társadalmi és gazdasági változásokhoz.

A kerületfejlesztési koncepció egy olyan dokumentum, aminek szerepe a kerületi Önkormányzat képviselőtestületének határozatával nem zárul le, hanem ellenkezőleg, szerepét csak ezt követően kezdi betölteni. A koncepcióban körvonalazott változások csak lassan fognak megvalósulni, és a megvalósulás során számos olyan körülmény is felmerülhet, ami az eredeti elképzelést módosíthatja.

A koncepció a változások vezérkönyve, ami idővel maga is továbbfejlesztésre, adaptációra szorul. Ezért a koncepciót egy élő anyagnak kell tekintetni, ami nem csak vezérli a folyamatokat, hanem azokkal kölcsönhatásban is van. Ezt nevezik folyamatos tervezésnek. A folyamatos tervezés azonban azt is jelenti, hogy a hosszú távú elképzelések előkészítését is haladéktalanul meg kell kezdeni. Ez igényli a koncepció megvalósíthatóságához szükséges stratégia, a részletes működtetés szakmai anyagainak elkészítését is.

A Koncepció alapvetően rögzíti, hogy a fejlesztés alapját kerületi szintű, a különböző szakterületek vonatkozásában már korábban készített dokumentumok, különböző koncepciók, programok és rendezési tervek, továbbá a Párbeszéd-körök során, személyes interjúkon szerzett információk, illetve az Önkormányzat képviselő-testületi döntései alapján. Ennek megfelelően a Koncepció jövőképében:

- a kerület különböző adottságú részei eltérően, sajátos helyzetük ellenére egymással összhangban fejlődnek;
- mérséklődnek a területi egyenlőtlenségek, a hátrányos helyzetű, társadalmi-gazdasági szempontból jelentősen eltérő életminőséggel itt élő lakosság különböző rétegei számára fokozatosan biztosíthatókká válnak azok a feltételek, amelyek lehetővé teszik e különbségek intenzív felszámolásának megindítását.

A fejlesztési koncepció alapvetően a *közösségi szféra* fejlesztési céljait, preferenciáit és stratégiáját foglalja rendszerbe, így rögzíteni kell, hogy a törvényi kötelezettségeken túl a fejlesztések területén milyen lehetőségei ill. szerepei vannak/lehetnek az Önkormányzatnak a maga elé tűzött célok megvalósításában. A *közszféra* szerepvállalását illetően általában a következő öt fő szerep fogalmazható meg:

1. **szabályozó szerep**, aminek keretében a kerület egésze szempontjából fontos társadalmi és környezeti értékek érvényre juttatásával befolyásolja, tereli a fejlődési folyamatokat (pl. a tanulmánytervek révén publicitást teremt a közszféra által támogatott fejlesztések számára, vagy a helyi építési szabályok megalkotása révén befolyásolja a magánfejlesztéseket);
2. a **kapcsolódás** lehetősége, aminek keretében az önkormányzat részt vesz azoknak a fejlesztési céloknak a megvalósításában, amiket egyrészt a Főváros és az agglomeráció fogalmaz meg, és amik kapcsolódhatnak a EU pénzügyi forrásaihoz is;
3. a **partnerség**, aminek keretében az önkormányzat maga is részt vesz olyan magánfejlesztések megvalósításában, amelyek a közösség egészének érdekeit szolgálják, miközben elősegíti a civil szféra részvételét is (public-private-partnership);
4. a **piacteremtő szerep**, aminek keretében a magánvállalkozások feltételeinek megteremtésével (pl. infrastruktúra, adópolitika) az önkormányzat képes a beruházók érdeklődését felkelteni, ill. ezen keresztül a beruházások helyválasztását és érdekvizonyait befolyásolni;
5. **nem-piaci szerep**, ami felöleli mindazokat a kerületben élők számára fontos tevékenységeket, amikben a piaci erők közvetlenül nem érdekeltek (társadalompolitika, oktatás, környezetvédelem, civil szervezetek támogatása stb.).

A városfejlesztési koncepció alapvetően *várospolitikai dokumentum*, ami a város, jelen esetben a kerület lehetséges jövőképét, az ahhoz vezető reálfolyamatokat és azok kedvező befolyásolását célzó önkormányzati döntések komplex szakmai háttérét egységes rendszerbe szerkeszti. A koncepció a választott módszer segítségével elősegíti a kerületben élők széles társadalmi konszenzusát, pártsemleges, de épít a fejlesztésben érdekelt magán- és közhatalmi szereplők közötti lehetséges együttműködésekre.

A városvezetés határozott szándéka szerint a kerületfejlesztési koncepció alapját az egyén és a közösség életfeltételeit és szükségleteit szolgáló célok és a hozzájuk tartozó feladatok jelentik, ennek megfelelően.

a. A kerületfejlesztési koncepció célja

- Rákospalota – Pestújhely – Újpalota adottságait figyelembe véve tíz – ezen belül három – évre meghatározni azokat a fejlesztési alapelveket, irányelveket és célokat, amelyeket az önkormányzat – a jogi szabályozás keretei között – saját fejlesztési tevékenysége során követ, illetve amelyekkel orientálni kívánja a területfejlesztés további szereplőit; (célhierarchia rendszer)
- Feltárni, körvonalazni, és a koncepció adta lehetőségeket figyelembe véve részletezni azokat a területi célkitűzéseket, amelyeket az ágazati fejlesztési politikákban érvényesíteni kíván.

b. A kerületfejlesztés korszerű elvei

- A kerületfejlesztés céljait mindig a társadalmi és a gazdasági adottságok és lehetőségek figyelembevételével jelöljük ki
- A célok megvalósításához közép- és hosszútávra tervezett ütemezést kell rendelnünk, mert csak ezek alapján lehet szakszerűen meghatározni az évi költségvetések sarokszámait. Ez azt jelenti, hogy feladatokból leképezhető projektekhez hozzá kell rendelni a finanszírozási megoldásokat és a szervezeti felelősöket. (Intézkedési terv, ütemezési javaslat)
- A finanszírozás –mint a megvalósítás egyik alapkövetelménye- az optimális hatékonyságú adópolitikára épüljön (figyelembe véve azt a tényt, hogy a kerületi önkormányzatoknak az adóztatás területén nincs lehetőségük az adóbevételek jelentős növelésére)
- Az önkormányzati vagyon jelenti mindenkor a gazdálkodás alapját. A vagyonnal való, továbbra is korszerű gazdálkodáshoz átfogó stratégiai célok kijelölése szükséges.
- Az önkormányzati törvény értelmében meghatározó az önálló gazdálkodás, ennek alapját –a hatósági munka mellett- az önkormányzatnak a piaci szférában elfoglalt szerepe képezi, ami azt jelenti, hogy az önkormányzatnak meghatározó szerepet kell vállalnia a kerületben folyó piaci tevékenységben, mert csak így képes olyan módon koordinálni a folyamatokat, hogy azok a lehetőség szerint legjobban szolgálják a közösség érdekeit. Erre elsősorban szabályozási eszközökkel, a fejlesztések összehangolásával, illetve széles körű koordinációval van lehetősége.
- Az önkormányzati fejlesztések megvalósításába fokozatosan be kell vonni a működőtőkét, meg kell vizsgálni a PPP-re épülő projektfejlesztés, illetve a hitelfelvétel lehetőségét.

c. A kerületfejlesztés korszerű eszközei

- A korszerű fejlesztés csak megfelelő háttérbázis, nyilvántartás alapján folytatható (meglévő adatbázis, vagyonkataszter fejlesztése, frissítése).
- A fejlesztés folyamatos versenyhelyzetben folyik, azaz a régiók, települések, kerületek állandó versenyben vannak egymással. Verseny folyik a finanszírozásért, a fejlesztőkért, a partnerekért, pályázatokkal, szponzorok megnyerésével. A versenyben előnyre csak megfelelő marketingmunkával, átgondolt és széleskörű programokkal lehet szert tenni.
- A korszerű fejlesztéshez rugalmas és a mainál komplexebb szabályozási rendszer szükséges.

d. A korszerű fejlesztéshez szükséges szervezeti háttér

Magas színvonalú fejlesztés csak a legkorszerűbb szervezeti feltételek mellett végezhető, melyhez számon kérhető felelősségi körök kapcsolódnak.

A fejlesztési célok és feladatok komplex kijelöléséhez és szakszerű megvalósításához szükségesek a kerület jelentősebb gazdálkodói és a szakmai kamarák együttműködése.

A mai politikai életben nélkülözhetetlen a megfelelő szintű és hatékonyságú képviselő. A kerület fejlődését jelentős mértékben befolyásolják a fővárosi és gyakran az országos döntések. A döntések helyein szükséges ott lennie a kerület ügyeit ismerő és aktívan képviselő, magas szintű kapcsolatrendszerrel rendelkező, átgondolt stratégia alapján működő képviselőnek. Az eredményes fejlesztés alapját jelenti az a lobbizási tevékenység, amely a különböző politikai szinteken (fővárosi, regionális, országos) történik.

e. A spontán kezdeményezések felkarolása

Az elkészített közép és hosszú távú stratégia a továbbiakban a város természetének, dinamikájának megfelelő, abban gyökerező, nem várt ötletek, spontán kezdeményezések számára biztosíthat táptalajt, amik gyakran jóval hatékonyabban oldanak meg problémákat, mint ahogy egy művi, kívülről érkező beavatkozás tudná. Jellemző példái ennek azok a civil, kulturális-üzleti vállalkozások, amik a kerületben rejlő adottságokat aknázzák ki és gyarapítják saját munkájukkal. Ezek az anonimitásból felemelkedő városformáló erők hozzájárultak a városrész identitásának gazdagításához, a gazdasági élet és az idegenforgalom élénkítéséhez. Ezen erők összefogását, ösztönzését, mederbe terelését kiváló, célravezető, de (legalábbis Magyarországon) méltatlanul hanyagolt eszköznek tekintjük a városi problémák megoldására.

II.2.) Dinamikus Fejlődési Forгатókönyv

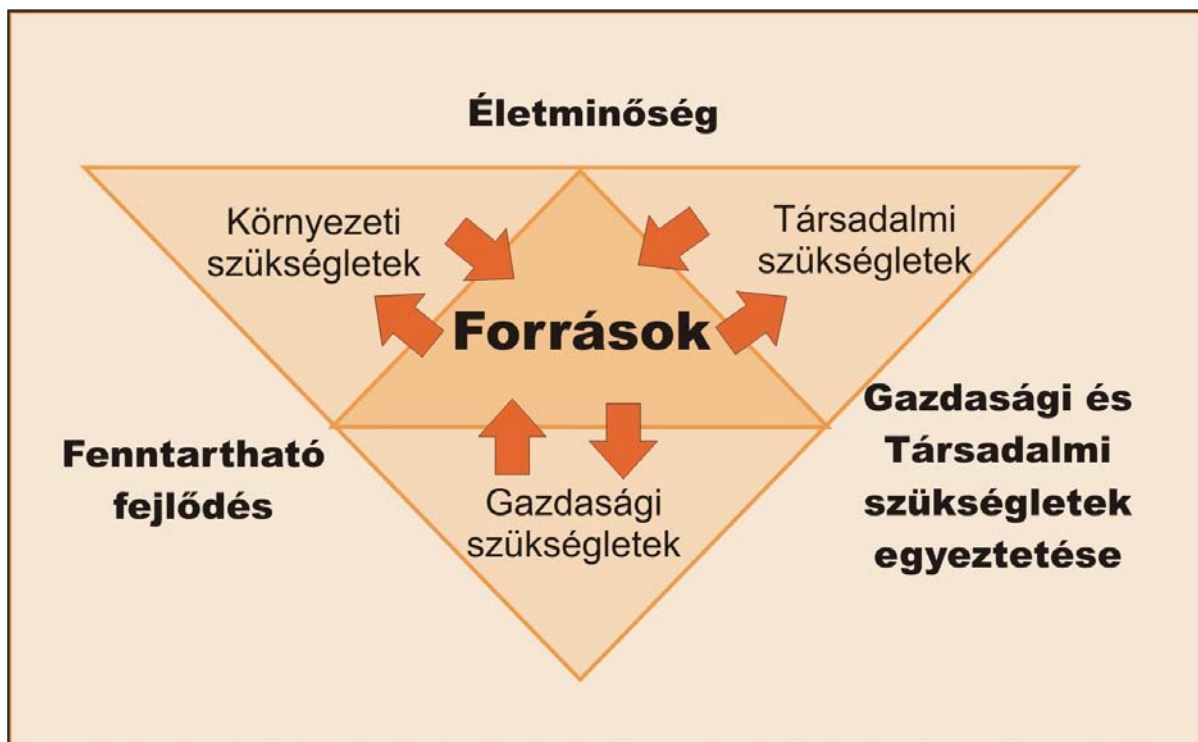
Dinamikus forгатókönyv lényege, hogy valamely fejlesztéspolitikai akarat mentén beavatkozva, a spontán folyamatok által kijelölt fejlődési irányt módosítva kívánunk létrehozni egy Új Valóságot. Ezek mindegyike, valamely értékválasztás melletti proaktív, vagyis beavatkozó stratégiát igényel, amely során a kiválasztott jövő (cél) menedzselése érdekében:

- ✓ kell tudni gerjeszteni, stimulálni a szereplők akcióit,
- ✓ allokálni a forrásokat,
- ✓ szervezni, mozgatni a megvalósítás szereplőit,
- ✓ menedzselni a történéseket,
- ✓ és ennek megfelelően alakítani, megteremteni az intézményi háttérrel.

A városfejlesztés céljai

Fejlesztés alatt azt értjük, hogy XV. kerület adottságait, értékeit a lehetőségek (kereslet) fényében felhasználva egy új, magasabb minőséget hozunk létre, miközben újratermeljük (ugyancsak magasabb minőségben) az értékeit.

Jelen fejlesztési koncepciót megformáló stratégiai tervezés gazdasági kategória, amelynek társadalmi, környezeti (így műszaki) vetületei is vannak. Ennek összefüggésrendszerét a következő ábra mutatja be, azt kívánva kifejezni, hogy a könnyen elbillenő, érzékeny egyensúly kialakítását igénylő „gazdasági csúcs”-ra állítva kívánjuk XV. kerület fejlesztésének stratégiáját meghatározni.

Igény előrejelzés

ÁLTALÁNOS MOTIVÁCIÓK

- Lakosság: életminőség, identitás-hagyományok, kerületi szolgáltatás-színvonal, urbánus környezet-minőség,
- Kerülethasználók: intézményi és szolgáltatáskínálat, közlekedési kapcsolatok,
- Helyi befektetők: kereskedelem, szolgáltatás,
- Helyi nagyipar: szolgáltatás, kereskedelem
- Kulturális, oktatási ipar: szociális ellátás, speciális oktatási szolgáltatások
- Nagybefektetők (hazai-külföldi): a kerület pozíciójából és közlekedési feltártságának, adottságainak tökécsítése, érték-átalakítás, többletérték-szolgáltatás, piacszerzés,

Fejlesztési tényezők, fejlesztő energiák

Az eddig összegyűjtött információk, a lakossági munkamegbeszélések, fiókvizsgálatok alapján a kerület jelenlegi és jövőbeli fejlődési lehetőségei a következő négy fejlődési faktossal jellemezhetők:

F	Fekvés-kapcsolat (hozzáférés, piac közelsége)
I	Innováció-humán tőke (mai gondolkodásmód)
É	Életminőség-vonzó (lakó)környezet
G	Gazdasági bázis, helyben-foglalkoztatás

□ Fekvés

- XV. kerületnek ki kell építenie „lecsapoló” funkcióit, megállító képességét, melyben szerepet kaphatnak a szolgáltatási, egészségiparhoz kapcsolódó, valamint szolgáltatás-kereskedelmi funkciók éppúgy, mint a szállítás-logisztika, regionális áruk piaca, és egyéb technológiák
- Meg kell „szőni” azt a regionális (mikro-agglomerációs) „hálót”, amelynek kitüntetett pontja, szervező magja lehet a XV. kerület – logisztikai téren, nagybani piac, kiszolgálás, szabadidő eltöltés...

□ Innováció

- A kerületben erősödőben vannak a civilitásnak azon fórumai, ahol a társadalmi innováció folyhat, ahol a kerület közös kultúrájának, gondolkodásmódjának, házirendjének, viselkedésmódjának, azaz a „XV. kerületiségnek” a megformálása megtörténhet.
Ma még hiányos az identitásnak az a fajta kifejeződése, ami az itt élő közösség önazonosságának meghatározója, kifelé pedig vonzereje.
- Erősíteni kell azokat az eszközöket, alkalmazni kell azokat a máshol már bevált „technológiákat”, amelyek a közösség típusú társadalomszervezést, a humán tőke aktivizálását, hálózatosodását lehetővé teszik.
- A kerület és a térség tudástőkájének kiaknázása érdekében az eddigi passzív stratégiáról át kell térni egy aktív, dinamikus, beavatkozó politikára, az innováció-gazdaság fejlesztésére.

- Szellemi háttér: vállalkozói szellem és kockázatvállalási készség kialakítása, helyi, illetve mikro-regionális lakosok tudása, tapasztalata, piaci kapcsolatai, a formálódó szellemi műhelyek, művelődési ház - iskolák, művészek, gazdasági képzés-versenyhelyzet önfejlesztés, gazdaság sikeres szereplői, gyakorlati és akadémikus tudás,
- Belső igény: identitásépítés, régi-új „társadalmi tér” multifunkcionális közösségi terek-városközpont kialakítása, szociális és egészségipar, mikro-regionális áru-piaci központtá válás

□ Életminőség

- Az önálló szerkezeti egységekből alakult ki a kerület jellemző struktúrája, ugyanakkor a beszűkülő „társadalmi tér” (alvókerületi jelleg) a társadalmi találkahelyek, gondolatcsere terek hiánya, a vonzó kerületi utcák és térsorok hiánya, a sűrűsödések és ritkulások az akupunktúra helyek, a hozzáférhető kitüntetett pontok hiánya szétesővé teszi a lakókörnyezetet.
- Kerületszerkezet: a kitüntetett helyek, beavatkozási pontok, közlekedési desztinációk, megközelítés, átmenő (autópálya, főút, vasút) és megállító infrastruktúrák (P+R, vasút-intermodális csomópont), a „kerület-központ”, illetve a főutcafejlesztés, új feltáró hálózat alközpontok, lakóterület kínálat, foglalkoztatási-szolgáltatási kereskedelmi, társadalmi találkahelyek.
- Lakókörnyezet-impulzus: a lakókörnyezet humanizálása, közösségi terek, zöldterületek helyzetbe hozása – tervezés, új korszellem karakter integrálása (a megújulás köthető legyen ahhoz a korhoz, amelyben megtörténik.)

□ Gazdasági bázis

- A kerület gazdasági szempontból stabil, az 1,8-1,9%-os munkanélküliség azt jelzi, hogy a vállalkozások igénylik, és képesek felvenni a helyi munkaerőt
- A hagyományosan a volt szocialista nagyvállalatok logisztikai központjai, raktárai mellé termelő és építőipari üzemek települnek ide, a szolgáltatók (pl. Raiffeisen) központi irodákat telepítenek.
- A 205 ezer m² alapterületű Asia Center, a China Mart illetve a kínai tőke további idetelepülésének hatása a kerület gazdasági fejlődésében számottevő, a jövőben kb. 2500-3000 embert foglalkoztat.
- 2004-es adatok szerint a kerületben 51 cég árbevétele haladta meg az évi 1 mrd Ft-ot
- A tercier ágazatban, elsősorban a szolgáltatások terén várható jelentős fejlődésre a kerületnek fel kell készülnie, képzési, továbbképzési koncepcióját ehhez alakítva, illetve a kapcsolódó beruházásokkal kapcsolatos előkészületekkel.
- A logisztikai szolgáltatások – hagyományainál fogva is – kiemelt figyelmet érdemelnek.

A XV. kerület legyen egy **dinamikusan fejlődő, komfortos város**, Budapest „keleti kapuja” a jó közlekedési kapcsolatokból adódó lehetőségek kihasználója és nyertese egy olyan élhető város, ahol a lakók számára elérhető a magas színvonalú, jó ellátási környezet biztosító differenciált lakókörnyezetet, ahol jó – egyre jobb – élni.

Ehhez a kerület irányítása saját eszközrendszerével biztosítja a pezsgő kulturális és sportélet helyeit, a jól használható közösségi és rekreációs területeket és magas színvonalú oktatási, egészségügyi és szociális ellátórendszert. A kerület arculatának alakításában cél hosszú távon megőrizni a három településrész egyéni karakterét, arculatát, erősíteni a településrészek identitását.

Annak érdekében, hogy a kerület a jelenlegi alvóvárosi létből és az ebből származó fejlődési hátrányokból kitörhessen, növelni tudja népességmegtartó erejét alapvetően két kérdést kell a fókuszba állítani, és párhuzamosan kezelni:

- A XXI. századi igényeknek megfelelően, ki kell tudni elégíteni a kerület lakóinak életmódelvárásait,
- Biztosítani kell a kerület lakói számára a nagyobb arányú helyben foglalkoztatást. A magisztrális infrastruktúra-fejlesztésekkel létrehozott fejlődési impulzus segítségével a jelenlévő vállalkozási réteg és a lakosság szakértelmeinek megfelelő, dinamikus fejlődés és a kerület társadalmával szolidáris működés kell megalapozni.

A helyi gazdaság fejlesztése érdekében egy olyan fejlődési arculat, főáram meghatározása a cél amely, a kerület múltbeli szerepein alapuló, valamint jelenlegi adottságaira építő gazdasági szerkezeten alapul és továbbra is épít az újonnan kiépülő magisztrális közlekedési infrastruktúrák területfejlesztő hatására.

A közlekedési infrastruktúra közvetlen vonzáskörzetébe koncentrálódó gazdasági területekkel lehetővé válik a kerület mikrostruktúrájának megújítása. A városközpont funkcióbővítésével, a közösségi és kommunikációs terek „agórák” létrehozásával, a kiskereskedelemnek a „belvárosba”, kerületi gyűjtőpontokba koncentrálásával, a belváros és kerületi alközpontok rendszerének előmozdításával kialakul egy összetett és vonzó szolgáltatásokon alapuló lakókörnyezet, egyfajta önálló arculattal, önálló gazdasággal rendelkező élhető vonzó multifunkcionális lakótér.

Rákospalota legyen a XV. kerület igazgatási és szolgáltatási központja, amely valódi kerületi közösségi központként funkcionálva erősíti a kerület regionális szerepét, befogadva azokat az intézményi és igazgatási elemeket, amelyeken keresztül magas minőségű szolgáltatást képes nyújtani a kerület és tágabb vonzáskörzet számára. Tartalék fejlesztési területein a közlekedési adottságokból képes gazdasági előnyt kovácsolni, a fejlesztésekben elsődlegesen a kereskedelmi, idegenforgalmi irányt részesíti előnyben.

Pestújhely legyen egy kellemes kisvárosias hangulatú lakókörzet, amely a magas zöldfelületi arány megőrzése mellett bővíti a szolgáltatások területeit, elsősorban kulturális központok, közösségi-találkozó helyek megteremtésével megerősítve a kisvárosi jelleget. A felhagyott kórházterület rekonstrukciójával, valamint a piac területének rehabilitációjával lehetőséget teremt egy mikro-regionális ellátói rendszer kiépülésére.

Újpalota legyen egy élhető, megújuló intenzív lakóterület, amely az alvó városi jelleg feloldását a tartalék területek beépítésével és a jelenlegi városszövetbe illesztésével éri el. A tartalék területek hasznosításában a helyi foglalkoztatási erősítését, valamint a minőségi lakóterület fejlesztést bővítést jelöli meg célként, lehetőséget teremtve a kerületben a lakófunkcióhoz nem illeszkedő ipari tevékenység számára zárt rendszerű vállalkozási övezet kialakítására.

III.) JAVASLATTEVŐ FÁZIS

III.1.) Célhierarchia rendszer

A XV. kerület legyen egy dinamikusan fejlődő, komfortos város						
<p>Budapest „keleti kapuja” a jó közlekedési kapcsolatokból adódó lehetőségek kihasználója és nyertese, kereskedelmi és szolgáltatás, ellátó és befogadó bázis, a helyben foglalkoztatás biztosításával</p>		<p>Olyan komfortos város, ahol a lakók számára elérhető a magas színvonalú, jó ellátási környezet biztosító differenciált lakókörnyezetet, ahol jó – egyre jobb – élni</p>		<p>A kerület arculatának alakításában cél hosszú távon megőrizni a három településrész karakterét, arculatát, erősíteni a településrészek identitását.</p>		<p>Olyan város, ahol biztosított a pezsgő kulturális és sportélet a jól használható közösségi és rekreációs területeket, valamint biztosított a magas színvonalú oktatási, egészségügyi és szociális ellátórendszer</p>
<p><i>A város-, és terület-fejlesztés</i></p> <p>A lakosság életminőségének javítása, komfortérzet növelése, funkcionális területek szétválasztása. Városközpont és alközpontok kialakítása a kerület központi területein a szolgáltatási spektrum szélesítése, új munkahelyek teremtése Térségközponti szerep erősítése.</p>	<p><i>A gazdaság és turizmusfejlesztés</i></p> <p>A kerület lakóinak helyben tartása, a gazdaság élénkítése érdekében megfelelő munkahelyek, a környezetet nem terhelő, tartósan itt tevékenykedő vállalkozások letelepítése a kerületben, cél az új munkahelyeket teremtő kis- és közép-vállalkozások Idegenforgalmi kínálat kialakítása, bővítése regionálisan összehangolt rendszerben</p>	<p><i>A közlekedés és infrastruktúra</i></p> <p>A kerület közlekedési problémáinak optimalizálása, jelentősen csökkenteni a közlekedésből származó zavaró tényezőket, gazdasági előnyt teremteni az adottságokból. Belső komfort elemek erősítésével, belső kerékpár-úthálózat létesítésének ütemezett megvalósítása</p>	<p><i>Szociális ellátás, egészségügy</i></p> <p>Egy egészséges, szociálisan kiegyensúlyozott kerület megteremtése A kerületben az egészség-iparra alapozott fejlesztési lehetőségek támogatása</p>	<p><i>Közoktatás, közművelődés</i></p> <p>A települési, nemzeti és európai értékek megőrzésében, a kerületi identitás erősítésében menedzselő mecénás szerep felvállalása</p>	<p><i>Környezetvédelem</i></p> <p>A zöldellő, tiszta kerület megteremtése A környezetbarát és környezettudatos városfejlesztési irányelvek következetes alkalmazása</p>	<p><i>Társadalomépítés, partnerség, identitás</i></p> <p>szoros együttműködés, partnerség kialakítása a kerület érdekérvényesítésének növelése</p>
<p style="text-align: center;">Operatív Programjavaslat Új Városközpont - Fő utca program</p>	<p style="text-align: center;">Operatív Programjavaslat Nagybani Piac program</p>		<p style="text-align: center;">Operatív Programjavaslat Egészség Központ - Órjárt utcai szolgáltató központ program</p>	<p style="text-align: center;">Operatív Programjavaslat Közösségi központok fejlesztési programja</p>		<p style="text-align: center;">Operatív programjavaslatok - Identitásfejlesztési program - Kommunikációs stratégia és eszközök</p>

Városfejlesztés – területfejlesztés; Lakóterületek

Általános cél / jövőkép;

A lakosság életminőségének javítása, komfortérzet növelése, funkcionális területek szétválasztása. A kerületnek, illetve a városrészeknek önálló központra, alközpontokra van szükségük. A városrészek központjai olyan központrendszerrel alkothatnak, melyek funkciói kölcsönösen kiegészítik egymást, továbbá összekötik a ma önállóan működő, élő városrészeket. A központrendszer kiépítéséhez szükség van az egyes központok gazdaságfejlesztésének és arculatának koncepcionális kidolgozására (funkció-skála, megvalósítás, ütemezés). Cél olyan városrendezési tervek készítése, amelyek tartalmazzák mindazon fejlesztési elképzeléseket, melyek illeszkednek a már meglévő létesítményekhez, azokat kiegészítik, bővítik, a szolgáltatási spektrumot szélesítik, új munkahelyeket teremtenek. A térség fejlesztésében fontos elem a vállalkozói tőke megjelenése, erőteljes részvétele.

Részletes célok

- Városközpont tervszerű fejlesztése
- A 3 önálló karakterű kerületszám arculatának megőrzése és imázsának erősítése funkcionális és építészeti értelemben
- Panel-rehabilitációs programok kivitelezése során az arculati elemek tervezése, összehangolása, karakterelemek meghatározása
- Az ipari technológiával épült lakások energiatakarékos felújítása, „panel plusz” program folytatása
- M3-M0 autópályák csomóponti térségének összehangolt fejlesztése, a kerületi szabályozási terv irányelvei alapján, kiemelt fejlesztési területként kezelve
 - meglévő létesítményekhez való illeszkedés
 - vállalkozói tőke bevonása, új munkahelyek teremtése
 - szolgáltatási spektrum bővítése
- Lakópark fejlesztések összehangolása
 - önkormányzati részvétel az Újpalota lakókörnyezet, valamint a Palota-újfalu lakóparkok előkészítésében
 - a nem illeszkedő ipari tevékenységek belterületből történő kitelepítése, zárt infrastruktúrával ellátott ipari terület kialakítása
 - lakópark fejlesztésekkel összehangoltan az intézményi szükségletek felmérése, ellátás tervezése (partnerségben a kivitelezővel)
- Az alacsony komfortfokozatú bérlakások átalakítása
 - első lépcsőben a városközpontból való áthelyezés, hosszú távon komfortfokozat növelés
- Zöldfelületi rendszer megőrzése, továbbfejlesztése
 - játszóterek fejlesztése, bővítése
 - közparkok komfortosítása (egyszerre megfelelni a pihenés, játszás, szórakozás feltételeinek)
 - kiserdők megújítása, patakok területének revitalizációjának elősegítése (partnerségben)

Általános eszközök

- Belső egységes adatbázis kialakítása, feltöltése és kezelése (Szabályozási tervek, előírások, rendeletek)
- Monitoring rendszer működtetése
- Stratégiák, koncepciók összehangolása és rendszeres felülvizsgálata
- Az önkormányzati vagyongazdálkodási rendszeren belül a lakásellátás javítása, a lakásgazdálkodás mobilizálásának elősegítésével
- Vagyonkataszteri nyilvántartás alapján meghatározni az önkormányzati értékesítési jegyzéket (az eddigi gyakorlatnak megfelelően)

Pénzügyi feltételek keretek

- működőtöke bevonása az önkormányzati beruházások megvalósításába (gazdaságossági vizsgálat alapján PPP konstrukció, hitelfelvétel)
- Pályázati lehetőségek feltárása, tervezett összehangolt pályázat
- Panel plusz programhoz a pályázati partnerség folytatása (önkormányzati támogatás megállapítása, évi 30Mft. összegben)

Szervezeti javaslat

- Városfejlesztő társaság létrehozása (városfejlesztési, gazdaságfejlesztési és marketing üzleti egységekkel)

Partnerség

- Folyamatos tájékoztatás a vállalkozások és a civil társadalom felé
- Civil és vállalkozói fórumok – Párbeszéd Körök működtetése (részletesen lásd a mellékletben)

Városrészekben tervezett fejlesztések

Rákospalota

- Városközpont fejlesztés, funkcióbővítés
- Panel-rehabilitáció, "panel plusz" program folytatása
- Volt Növény-, Olaj Gyár területén barnamezős rehabilitáció, lakópark és intézményterület fejlesztés
- MÁV lakótelep rehabilitációja (Szabályozási Terv készítése, tulajdonosokkal való egyeztetés)
- Városkapu térség összehangolt fejlesztése
- Az M3-as északi oldalán a Mogyoród útja mentén Palota Újfalú (Szilas patak – Régi Fóti út – belterületi határ – Felsőkert u. – M3 autópálya által határolt terület) területének lakófunkció fejlesztése - 1100 lakásos lakópark létesítése
- Multifunkcionális sport-, és rendezvénycsarnok építése és a meglévő sporttelepek fejlesztése
- Játzóterek felújítása – EU előírásoknak való megfelelés
- Széchenyi tér felújítása
- Csömöri és Szilas- patak környezetének megújítása (Fővárosi Önkormányzattal, mint tulajdonossal való együttműködés kialakítása)
- Közterek, közparkok, közterületek revitalizációja, rehabilitációja
- Turjánosok megóvása, fejlesztésének elősegítése – tulajdonossal való együttműködés kialakítása
- A központban található zsinagóga (jelenleg Széchenyi Könyvtár könyvkötő részleg) felújítása és új funkcióval való megtöltése
- Műemlék malom visszaépítése, funkcióval való megtöltése

Pestújhely

- Közterek, közparkok revitalizációja (Pestújhelyi tér)

Újpalota

- Panel-rehabilitáció, "panel plusz" program folytatása (Zsóka u.)
- Újpalota kertváros létesítése, valamint a telep építésével egyidőben jelentős zöldfelületi intézményterületek kialakítása
- Közterek, közparkok revitalizációja (Pattogós u. – Szerencs u., Kőrakás park, Paskom park, Árendás köz, Nádastó park)
- Játzóterek felújítása

Operatív Programjavaslat - Új Városközpont - Fő utca program

Gazdasági szempont: az átfogó, komplex településközpont revitalizáció megalapozza a helyi gazdaság számára a háttér kiszolgáló és komfort-érzet megteremtő és növelő feltételeit, kereteit.

Társadalmi, közösségi szempont: a XV. kerület központjának, valamint kiemelt köztereinek megújulása a városlakók részvételével, bevonásával együtt a település identitásépítésének fontos eszközét jelenti, megteremtve ezzel az önazonosság, a valahova tartozás érzését. Mindezek által javul a városi élet minősége, újjáéleszthetők a közösségi fórumok, mindennapi találkozóhelyek („intelligens pólusok”, agórák)

REVITALIZÁCIÓS CÉLOK; a település főutca-, városközpont-fejlesztési / megújítási stratégiája során a következő célokat kell figyelembe venni:

1.) **Általános főutca, városközpont vonzása** - általában vonzóvá válik a főutca és a főtér azáltal, hogy:

- Erősítjük vizuális karakterét és arculatát
- Javítjuk a gyalogosok biztonságát és komfortját
- Biztosítjuk a parkolási igények kiszolgálását

2.) **Gazdasági fejlesztés** – megnöveli a főutca és a főtér gazdasági szerepét, azáltal, hogy:

- Stimulálja az új kereskedelmi beruházásokat
- Javítja az üzleti és foglalkoztatási lehetőségeket
- Javítja a kereskedelmi adó bevételeket

3.) **Közösségi tudat és elégedettség növelése**

4.) **Helyzetbe hozás:** befektetéseket támogatni, ezáltal megteremtve egy elfogadható kockázat-környezetet a település gazdasági közössége számára, ugyanekkor jelentős eredményeket elérni a kerület arculatjavításában, identitás-növekedésében

FŐ KOMPONENSEK

Annak érdekében, hogy a megújítási program (mind fizikailag, mind gazdaságilag sikeres legyen) három elemet kell egymással párhuzamosan és hatékonyan kezelni. Ez a három elem a következő:

- Utcakép és közterek
- Karakterelemek meghatározása, épülethomlokzatok, kerítések
- Marketing és programozás

Utcakép és közterek

- A főutca / terek karakterképének javítása – utcabútorok, felújított, dekoratív utcavilágítás, esztétikus közlekedési-, és utcatáblák, fasorok, virágosítás, sétálóterületek
- Gyalogos összeköttetések – helyenként új járdák és sétálóterületek kialakítása, a szolgáltatási és kereskedelmi területek közötti gyalogos összeköttetés intenzifikálása
- A főutca foghíjainak beépítése – ösztönözni és bátorítani újabb beruházásokat és üzleteket a településközpontban és településszegély közötti esetleges foghíjak beépítésére, a sétálóterület esztétikumának javítása
- P+R; Parkolás – jobb parkolási lehetőségek biztosítása, több eligazító tábla,
- Reklámhordozók egységes megjelenésének koordinálása

Épület homlokzatok, kerítések

- ✓ Egységesebb városközpont / utcakép megteremtése, a hagyományos építészet elemeinek felhasználásával.
- ✓ Örökségvédelem, építészeti házirend - karakterfüzet kidolgozása

Marketing és programozás

- ✓ Tiszta és rendezett – hangsúlyozottan fontos az utcakép tiszta és rendezett megjelenése. Foglalkozni kell mindennel, ami bántja a szemet!
- ✓ Események, programok – speciális események pl: fesztiválok, vásárok, és egyéb érdekességek (pl.: utcai kávézók, lacikonyha, borozó, fagyalt stb.) kialakításának elősegítése
- ✓ Üzleti toborzás – az igények, hiányok, lehetőségek meghatározása az attraktív üzletekre való tekintettel – az elérhető szolgáltatások kínálati spektrumának szélesítése, minőségi javítása

A közterület nemcsak a spontán szocializáció révén, hanem vonzó, aktív és támogatott eseményeivel is a tér vagy utca alulhasznosított részeibe tudja vonzani a térhasználókat.

A főutca / főtér megújulási tervnek a magánszektor szereplői és az önkormányzat közös jövőképeként, akarataként kell megszületnie. Ezért a terv első lépésében a potenciális partnerek bevonására, természetes partnerség kialakítására kell összpontosítani.

Az ilyen jellegű programok finanszírozásának számos módja van, és mindegyik módszernek vannak előnyei és hátrányai. A forrásszervező stratégia megtervezésekor fontos, hogy kiegyensúlyozzuk a reálisan elérhető forrásokat és a megoldható problémákat.

A forrásszervező menedzsmentnek figyelemmel kell lennie minden forrásszervező lehetőségre, beleértve a támogatások, speciális programok, adományozások, forrásszervező akciók, bevételtermelő tevékenységek, kötvények, téglajegyek, közhatalmi és magántőke társulások sokaságát.

Összegzés: A térmegújítási projektek, mint látható számos formát ölthetnek – vannak olyan térrészek, ahol a hely szépségét kell, hogy kiemeljék, máshol új identitást kell megformáljanak, vagy éppen az egész szomszédságot kell dinamizálják, de mindig úgy, hogy a kerületi közösség szelleme tapinthatóvá váljon.

Gazdaságfejlesztés, idegenforgalom

Általános cél / jövőkép;

A kerület lakóinak helyben tartása, a gazdaság élénkítése érdekében megfelelő munkahelyek, a környezetet nem terhelő, tartósan itt tevékenykedő vállalkozások letelepítése a kerületben, cél az új munkahelyeket teremtő kis- és középvállalkozások támogatása.

Részletes célok

- A kis-, és középvállalkozások letelepedése érdekében szükséges a szabályozási eszközrendszer és anyagi erőforrások alkalmazásával létrehozni olyan építési övezetet, a célra alkalmas vagy azzá tehető területen, mely a jövőben befogadja mindazon már meglévő és működő ipari -, szolgáltató -, javító - tevékenységeket végző cégeket, valamint alakuló cégeket, amelyek tevékenysége a lakott övezetektől távolabb végezhető.
- Ipari park létesítése
- Piacrekonstrukció összehangolt tervezése (pavilonok megszüntetése)
- A nagyobb közlekedési infrastruktúrák melletti zónákban, az úgynevezett puffer területeken a szolgáltatási, kereskedelmi egységek letelepedésének elősegítése, üzleti turizmus elősegítése
- Kínai tőke jelenlétének erősítése (bevásárló turizmus, üzleti kapcsolatok, utazások, stb.)
- A kerület északi zöldterületén, a Bánya-tó terület szabadidős, idegenforgalmi hasznosításának előkészítése
- A kerület belső zöldfelületi rendszerének megújítása és a kerületi szabadidő eltöltés, rekreáció helyszíneinek megteremtése, átgondolt rekultiváció megindítása
- Szálláshely, szállodafunkció, férőhelybővítés, vendéglátóhelyek (a Hungaroring közelségének kihasználása, kistérségi kínálati rendszerbe illeszkedés)

Általános eszközök

- Szabályozási eszközrendszer megteremtése, önálló építési övezetek kialakítására
- Optimális hatékonyságú adópolitika működtetése (figyelembe véve azt a tényt, hogy a kerületi önkormányzatoknak az adóztatás területén nincs lehetőségük az adóbevételek jelentős növelésére)

Szervezeti javaslat

- Városfejlesztő társaság létrehozása (városfejlesztési, gazdaságfejlesztési és marketing üzleti egységekkel)

Partnerség

- Nagyobb teret adni a kerületi közéleti munkában - a megkötött együttműködés mentén - a kerületi vállalkozásokat tömörítő Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara tagszervezeteinek
- Folyamatos tájékoztatás a vállalkozások felé

Városrészekben tervezett fejlesztések

Rákospalota

- A Hulladékhasznosító melletti, az Ifjúsági központ és környéke (Külső Fóti út – Szántó föld út – Mélyfúró út – Felsőkert u. által határolt terület) terület keretövezet módosítása; filmgyár, filmstúdiók létesítése
- A városközpontban lévő és lakókörnyezeti struktúrába nem illeszkedő ipari tevékenységek kitelepítése, új Ipari Park létesítése
- Külső Fóti úti Lidl Áruház létesítése
- Fáy András Mezőgazdasági Szolgáltató Rt. Tehenészeti telepének elköltöztetése vállalkozási célú hasznosítása
- Szentmihályi út melletti erdőszáv turisztikai (lovarda) hasznosítása

- A Szentmihályi út mentén a Szilas-park lakótelep és az Asia Center közötti terület kereskedelmi központ fejlesztése, szolgáltató funkciók betelepítése
- Az M3 bevezető szakasza mentén, a Metró áruház mögötti tömb fejlesztése, nagyterületű kereskedelmi és szolgáltató létesítmények telepítése.
- A Régi Fóti út mentén lévő Tehenészeti telep és környéke (Régi Fóti út – Felsőkert utca –közterület – véderdő terület által határolt terület) belterületbe vonása; raktározási, kereskedelmi, ellátó, szálloda szolgáltató funkciók betelepítése.
- A Károlyi Sándor út végénél fekvő Újmajor területen (Csömöri patak - MÁV Bp. - Veresegyház vasútvonal - M2B melletti E-VE-ún. Grófi út - E-TG övezet által határolt terület) védőtávolságot nem igénylő üzemi jellegű tevékenység, raktározás, kereskedelem, ellátó, szolgáltató funkciók telepítése - „Ipari Park”
- A terület északi részén lévő kavicsbánya tó rekultivációja, turisztikai, sport és rekreációs területként való fejlesztése. A területen támogatott a szabadidő, sport funkciók települése a kiszolgáló szálláshely szolgáltató, vendéglátó, kiskereskedelmi funkciókkal együtt kemping, szálloda

Pestújhely

- Kolozsvár utcai piac rehabilitációja

Újpalota

- Logisztikai Park továbbfejlesztése, bővítése
- Vásárcsarnok külső felújítása

Operatív Programjavaslat - Nagybani Piac program

- A Kolozsvár utcai piac megújítása ütemezett Feladatterv keretében, a kereskedelmi alközpont mikro-regionális szerepének növelése, mindennapi találkozási ponttá történő fejlesztése, amely révén:
 - ✓ első lépcsőben a helyi, kerületi igények kielégítése a területet alkalmassá tenni a az alapvető építészeti és esztétikai valamint kereskedelmi követelményeknek, egy korszerű szolgáltatói központot hozni létre
 - ✓ lehetőség kínálkozik a mikro-régióban megtermelt zöldségek, gyümölcsök értékesítése mellett speciális, kézműves, iparművészeti termékek értékesítésére, illetve
 - ✓ a hét meghatározott napján az agglomerációs és nagyobb vonzáskörzetű regionális települések termelőinek, kereskedőinek bevonásával a piac, mint találkozási pont regionális szervező szerepének megteremtésére

Közlekedés – infrastruktúra

Általános cél / jövőkép;

A kerület közlekedési problémáit és lehetőségeit optimalizálva jelentősen csökkenteni a közlekedésből származó zavaró tényezőket és gazdasági előnyt teremteni a közlekedési adottságok jobb kihasználásával.

Megteremteni a komfortos és élhető kerület közlekedési elemeit, az útfelújítások, járdák építésének, kerékpár-úthálózat létesítésének ütemezett megvalósításával.

Részletes célok

- Közlekedésszabályozással, új közlekedési elemek beépítésével előnyben részesíteni a környezetbarát, egyenletesebb elosztású forgalomszervezést
- A kerület hatáskörébe tartozó gyűjtőút-, kiszolgáló és lakóút-hálózat fejlesztése elsősorban az ilyen szempontból nem megfelelően ellátott területeken
- A fejlesztés ütemezésére, magassági és minőségi feltételeinek, beruházási háttérének meghatározására kerületi terv készítése a Közlekedésfejlesztési Konceptió alapján.
- Megvizsgálni a kerületben tervezett nagy forgalmat keltő magánberuházások közlekedési feltételeit.
- A 4-es Metrófejlesztéssel összefüggésben a fogadóállomások előkészítésével egyidejűleg a felszíni közterek rehabilitációjának előkészítése, tervezése
- Autóbusz járatok: A helyi érdekeket szolgáló Palota-busz járáthoz hasonlóan a kerület "haránt irányú" járatsűrítésének kezdeményezése a Fővárosnál
- A vasúti közlekedésben a Vác, Veresegyházi, Körvasútsori menetrend szerinti járatok bekapcsolása a kerületi tömegközlekedésbe
- P+R hálózat létesítésének vizsgálata, döntés-előkészítő hatástanulmány készítése
- Nagyobb lakótelepeinket a közintézményeinkkel összekötő kerékpárutak létesítésének előkészítése

Általános eszközök

- Közlekedésfejlesztési Konceptió lebontása Intézkedési és Cselekvési tervvé
- Szabályozási keretfeltételek összehangolása

Pénzügyi feltételek keretek

- A feladatok megoldásához az önkormányzat vizsgálja meg a működőtőke bevonásának lehetőségét, PPP rendszer alkalmazásával
- Pályázati rendszerek alkalmazása

Partnerség

- Az elfogadott közlekedési Konceptió alapján a Körvasút sori körút csak új ütemhatárral és az M3-as csomópont zuglói területen való kialakítása mellett támogatható
- A közúthálózat mennyiségi és minőségi javításában meg kell különböztetni állami, fővárosi és kerületi hatáskörbe tartozó fejlesztéseket
- Formális együttműködést kell kialakítani a Főváros és a szomszédos kerületek, valamint a kapcsolódó agglomerációs települések önkormányzataival

Városrészekben tervezett fejlesztések

Rákospalota

- M3-as zajvédő fal folytatása
- Vác-Veresegyházi – Körvasútsori vasúti közlekedés bekapcsolása a kerület tömegközlekedésébe
- A 12 t-át meghaladó teherforgalom szigorúan korlátozható, a Késmárk utcai iparterület megközelítése esetében a Rákospalotai határára és a távlatban kiépülő körvasúti körútra, az Északi Iparterület megközelítése esetében az M3 - asra és a Dunakeszi összekötő útra. Itt szükséges lesz az Újpest irányú, külön szintű átvezetés megépítése a szobi vasútvonal felett.
- Szentmihályi út, Asia Center és kerülethatár közötti szakaszának kétszer kétsávossá történő kiépítése
- Főúthálózati fejlesztési elem a Körvasút sori körút, a Felsőkert utca meghosszabbítása és a Töltés utca - Mogyoród útja vonalában történő gyűrű irányú fejlesztés. Ez utóbbiak 2x2 sávós keresztmetszettel építendőek ki.
- Parkolóhelyek bővítése
- Harsányi Kálmán u. – Dunakeszi összekötő út (Felsőkert u.) csomópont kiépítése
- Súlykorlátozás bevezetésének vizsgálata
- M3 - Szerencs utcai lámpás kereszteződés forgalomtechnikai vizsgálata
- 12-es villamos vonalának meghosszabbítása három megálló hossznyival a Kosd utcán az északi iparterület tartalék területének súlypontja irányában, új végállomás kialakításával.
- A tervezett M3 metróvégállomáshoz igazodó, de a megvalósulásig is a Székely Elek utca környékén élőknek könnyítést jelentene, a 14-es villamos végállomás és a megálló gyalogos megközelítését segítő vasúti átvezetések (Székely Elek utca, Töltés utca) kialakítása.
- A lakó területrészekben belül a forgalomcsillapított övezetek kialakítása nemcsak a gépjárműforgalom korlátozását biztosíthatja, hanem ezen övezetek láncolatával öreg Palota irányából Pestújhely felé biztosítani lehet ezeken keresztül a kerékpárosok áramlását.
- A patakok és vízfolyások kedvező lehetőséget biztosítanak kerékpárút kijelölésére, hiszen a vízfolyások mellett egyébként, fenntartási szempontból biztosítani kell egy egy nyomú gépjármű közlekedési lehetőséget.
 - Sugárirányú a Régi Fóti út menti, gyűrűirányú a Szilas patak menti, a Felsőkert út menti a Bányató bekapcsolásával, a Szentmihályi úti, Újpalota – városközpont kapcsolat létesítésével
- Az északi és a Késmárk utcai iparterületen tehergépjármű őrzött parkoltatására alkalmas területet kijelölése. Ehhez jó tömegközlekedési kapcsolat kialakítása is szükséges. A 150-200 nehézjármű parkoltatására alkalmas terület berendezése esetleg PPP konstrukcióban, vagy teljesen magán vállalkozásban is megvalósítható.
- A teherforgalom korlátozásához, az M0 forgalomba helyezésére, a Harsányi Kálmán utca és a Dunakeszi összekötésére, a Késmárk utca menti iparterület M0 felőli megközelítésének biztosítására van szükség.
- A közforgalmú közlekedési kapcsolatok, kerékpáros megközelítés és tárolás, valamint P+R parkoló kialakíthatóságának vizsgálata és kialakítása Istvántelek, a Rákospalota, a Pestújhely vasúti megálló és a Kertvárosi megállóhelyeknél egyaránt

- Személygépkocsi parkolókból a szabályozási terv nevesíti a Nyírpalota utcai P300, és az M3 melletti területen a 4. metró állomásaihoz kapcsolódóan P500 állásos P+R parkolókat. Felmerül a 4. metró kiépülésekor egy nagy kapacitású P500 P+R parkoló kialakítását illetve megközelíthetőségének biztosítása a vasútvonalon keresztül. Ezenkívül a meghosszabbított villamos vonalak, a vasútállomások mellé javasolunk P100-200 állásos P+R parkolók kialakítását.
- MÁV-telep Polgármesteri Hivatal kapcsolatteremtése a Rákos úti forgalomszabályozással egyidejűleg

Fővárosi hatáskörű, támogatott fejlesztések

- A kerülettől független, 2008-ig megvalósuló fejlesztési elképzelés, az M0 - M3 kapcsolat megépítése. Ezzel egy időben az M0 autópályától kerül csomóponti kapcsolattal bekötésre a Rákospalotai határút. Javasolt északi irányban - csomóponti kapcsolat nélkül - a Pólus Center melletti feltáró út meghosszabbítása és összekötése a Felsőkert utca meghosszabbításával.
- A kerület déli részén Rákospalotai körvasút sor és M3 főút csomópontjánál Fővárosi Önkormányzat tervezett közlekedésfejlesztése: a körvasútsor fejlesztése, szélesítése mellett egy körforgalmi csomópont illetve, felhajtó, lehajtó ág építésével kapcsolatot terveznek kialakítani a különböző szinten haladó utak között.
- Metró fejlesztés az M3 metró Káposztásmegyeri végállomásának és megállóinak kiépítésével várható, valamint az M4 metró autópályáig történő kiépítésével történhet. Ezek az építési ütemek – bár a kiépült Káposztásmegyeri és Újpalotai lakótelepek rehabilitációja szempontjából is fontosak, valamint a forgalmi igény is adott – még nagy távú beruházások csak. Ezen végállomások megközelíthetősége, környezetükben P+R parkoló, kerékpártároló és ráhordó buszjáratok részére megfelelő út és megállóhely kialakítása szükséges.
- Az Újmajor terület jelentős része M munkahelyi övezetbe került besorolásra. Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Terve szerint a távlatban a Felsőkert u. - Dunakeszi út útvonal a Megyeri út és az M3 között teljes hosszában forgalmi úti paraméterekkel fog kiépülni.
- A Rákos úton a vállalkozások funkciójának szabályozásával és megfelelő parkolósávok kialakításával javasolunk enyhíteni parkolási helyzetet, amelyhez nélkülözhetetlen a tulajdonos Fővárossal való egyeztetés.

Pestújhely

- Mézeskalács tér forgalmi rendjének felülvizsgálata, a teljes tér forgalmi felülvizsgálata, figyelembe véve a Széchenyi út forgalmát is.
- 30-as közlekedési övezetek kialakítása (Pestújhelyi útmentén)

Újpalota

- M0 kiépítése, az M5 nyomvonalával való összeköttetés biztosítása
- Az új nyomvonalak kijelölése által az alacsonyabb rendű utakon közlekedési járművek súlykorlátozása, ezáltal a forgalom csillapítása, rendezése.
- Újpalotán a tanulmányban rögzített helyeken többszintes parkoló lemezek kiépítése szükséges. Minden új fejlesztés esetén elő kell írni a saját ingatlanon történő várakozási lehetőség biztosítását, intézmények esetén a vendég forgalmat is figyelembe véve.
- Újpalota és a városközpont kerékpárúttal való összekötése a Szentmihályi úti járda egy részének felhasználásával (új településrészek beépítésénél önálló kerékpárút számára hely biztosítása, kijelölése)
- Járdaépítés, díszburkolatok kialakítása a sétáló jellegű utakon
- A 69 villamos meghosszabbítása a tervezett Palota Kertváros irányában egy megálló hossznyit, új végállomás kialakításával.

Szociális ellátás – egészségügy

Általános cél / jövőkép;

Egy egészséges, szociálisan kiegyensúlyozott kerület megteremtése, a szociális helyzet folyamatos javítása, az esélyegyenlőség irányelveinek figyelembevételével.

A közintézmények akadálymentesítése, a fiatalok egészséges életmódjának széleskörű támogatása. Elérni, hogy kerület továbbra is megfelelő ellátást nyújtson a rászorulóknak és megőrizze magas szociális érzékenységét.

A kerületben az egészség-iparra alapozott fejlesztések lehetőségének megteremtése, támogatása, a hagyományosan egészségügyi területek hasznosítása, rehabilitációja.

Részletes célok

- A szociális támogatási rendszer továbbra is igazodjon a magasabb szintű jogszabályok adta keretekhez.
- Az Őrjárat utcai ingatlan hasznosításával összevont járóbeteg szakrendelő biztosítása.
- A kerület elfogadott esélyegyenlőségi koncepciója alapján középtávú intézkedési terv kidolgozása, a koncepcióban megfogalmazott hiányosságok kiküszöbölésére
- Öngondoskodás elősegítése, a rászorulók visszasegítése az öngondoskodás rendszerébe, lehetőségébe
- szociális ellátás színvonalának javítása, hiányzó ellátási formák bevezetése

Partnerség, nyilvánosság

- az önként vállalt feladatok mellett, más önkormányzatok feladatkörébe tartozó szolgáltatások felvállalásában az érdekelt önkormányzatok együttműködése
- a kerület egészségügyi és szociális intézményei és a magasabb szintű fővárosi/állami egészségügyi intézmények (kórházak) feladatainak összehangolása, szorosabb együttműködés kialakítása
- intézmények honlapján, illetve minden elérhető médium bevonásával tájékoztató anyagok, programok bemutatása

Városrészekben tervezett fejlesztések

Rákospalota

- Rákos úti szakrendelő belső korszerűsítésének folytatása
- Orvosi rendelők felújítása (Kossuth u., Rákos út 58., Opál u.)

Pestújhely

- Őrjárat u. 1-5. ingatlanhasznosítása; a volt Észak-Pesti Kórház (volt szovjet kórház) területének az egészségügyi tevékenységekhez kapcsolódó, egészségiparra alapozott fejlesztésének elősegítése a cél. A területen továbbra is biztosítani szükséges a betegellátást és szakrendelést, de egyéb, az egészségügyi létesítményeket nem zavaró fejlesztések (pl. Idősek Otthona) a területre beengedése a terület fenntartását biztosíthatja. Az esélyegyenlőség biztosítása elsődleges cél.
- Orvosi rendelő felújítása, vagy átköltöztetése (Bezilla u.)
- Szociális Foglalkoztató gazdasági társasággá történő átalakítása, telephely kijelölés (Kossuth u.)

Újpalota

- Orvosi rendelő felújítása (Zsókvár u.)
- Önkormányzati tulajdonú közintézmények felújítása
- Bölcsőde építés, bővítés (Kontyfa u.)

Operatív Programjavaslat - Egészség Központ – Órjázat utcai szolgáltató központ program

Az Önkormányzat célja a volt kórház terület hasznosításából származó bevételek egészségügyben és szociális ellátásban való felhasználása, visszaforgatása.

Az operatív program célkitűzése;

- a volt szovjet katonai kórház egészségiparra alapozott szolgáltatási és ingatlanfejlesztési terveit egy komplex hasznosítási tervben kidolgozni és elfogadtatni.

Az ingatlanhasznosítás egyben településfejlesztési volumenű – mind tartalmi, mind nagyságrendi fontossága miatt. Egészségügyi, szociális, szabadidős, kulturális, és lakó/szállás funkciók kapnak helyet. Munkahelyek, közösségi funkciók, minőségi környezet jön létre a fejlesztéssel.

Általános eszközök

- Szabályozási keretfeltételek összehangolása

Pénzügyi feltételek keretek

- a feladatok megoldásához az önkormányzat vizsgálja meg a működőtőke bevonásának lehetőségét, PPP rendszer alkalmazásával
- pályázati rendszerek alkalmazása

Közoktatás, közművelődés, sport

Általános cél / jövőkép;

A Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat célja mindhárom területen a törvényes, hatékony és eredményes működés.

Az intézményhálózat fenntartásával és folyamatos fejlesztésével feladatának tekinti az országos, fővárosi, kerületi oktatás-, művelődés- és sportpolitikai célok maradéktalan megvalósítását. Mindent megtesz azért, hogy az önkormányzat a jogszabályban előírt, illetve az önként vállalt feladatainak az ellátása magas színvonalon valósulhasson meg.

Közoktatás

Alapvető érdek, hogy minden 3-18 éves gyermek számára biztosított legyen a megfelelő fejlődés esélyét nyújtó nevelés, oktatás. Fontos, hogy az intézményekben folyó pedagógia munka színvonala, hatékonysága a szülő, a fenntartó és a helyi társadalom számára egyaránt átlátható legyen.

Részletes célok:

- a magas színvonalú pedagógiai munka feltételeinek javítása a szakember hálózat további bővítésével, a kiemelkedő teljesítmény elismerésével,
- a szakképzési lehetőségek bővítése, Térségi Integrált Szakképző Központ létrehozása,
- dyslexia, dysgraphia, dyscalculia szűrések, prevenciós foglalkozások bevezetése minden óvodában,
- a diétás étkeztetés lehetőségének bővítése,
- az integráltan nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozás feltételeinek javítása,
- a mindennapos testnevelés feltételeinek megteremtése,
- a gyógytestnevelés hálózatának továbbfejlesztése,
- Tehetséggondozó Központ létrehozása,
- a nemzetiségi oktatás támogatása,
- iskolai drog-prevenciós programok kidolgozása, megvalósítása,
- az épületek folyamatos, az eddiginél nagyobb ütemű felújítása
- az energiatakarékos, korszerű megoldások ösztönzése és támogatása,
- iskolaudvarok parkosítása, a játszóterek fejlesztése az EU szabványnak megfelelően, tanösvények, sport udvarok, KRESZ parkok létrehozása,
- a Száraznád Nevelési-oktatási Központ tanműhelyeinek felújítása, új tanműhelyek kialakítása,
- az informatikai hálózat továbbfejlesztése, a régi gépek folyamatos cseréje, egységes intézményi adminisztrációs rendszer működtetése.

Közművelődés

Az önkormányzat elősegíti a kerület műveltségi színvonalának általános emelkedését. Folyamatosan törekszik a fővároshoz képest mutatózó lemaradás csökkentésére, felszámolására. Elősegíti a művelődés terén az esélyegyenlőség minél teljesebb megvalósítását a kerületen belül a városrészek, a városrészeken belül az egyes övezetek között, illetve a lakosság egyes rétegei, csoportjai és az egyes polgárok között. Fontos cél a kerület polgárai részéről megnyilvánuló kulturális, illetve művelődési igények minél magasabb színvonalon történő kielégítése.

Részletes célok

- a kerületi kulturális élet sokszínűségének és gazdagságának elősegítése megőrzése,
- a művelt középréteg kiszélesítése, a kulturálisan kiszolgáltatott rétegek segítése,
- a közösségi művelődéshez és a hagyományápoláshoz méltó, esztétikus környezet és infrastruktúra biztosítása, ennek folyamatos fejlesztése,
- a kis közösségek szerepének növelése, tevékenységük elismerése, a lokálpatriotizmus erősítése,
- az együttműködés kiszélesítése azokkal az intézményekkel és szervezetekkel, amelyek részt vállalnak a szaktudás, nyelvismeret, közéleti tájékozottság, általános műveltség megszerzésének segítségével, bekapcsolódnak a lokálpatrióta tudat kialakítását, megerősítését célzó helytörténeti, hagyományőrző és hagyományteremtő tevékenységbe, segítik a helyi kisebbség kultúrájának ápolását, fejlesztését, gondoskodnak a diákok szünidei és szabadidős programjáról, segítik az idős korosztály kulturált szabadidő-eltöltését.

Sport

Az önkormányzat a testnevelés és sport rendszerét úgy működteti, hogy értékei a tanulóifjúság, a lakosság körében érvényesüljenek, hozzájárulva a polgárok egészségi állapotának megőrzéséhez, illetve javításához, továbbá a szabadidő hasznos eltöltéséhez. Hangsúlyos feladatának tekinti a testnevelés és sport feltételrendszerének kialakítását, folyamatos fejlesztését, a lakosság rendelkezésére álló sportlétesítmény-hálózat bővítését.

Részletes célok

- Kerületi multifunkcionális sport-, és rendezvénycsarnok építése és a meglévő sporttelepek fejlesztése
- a sportlétesítményekben – a gazdaságosabb működtetés érdekében – az energetikai rendszerek korszerűsítése,
- a Czabán és a Szent Korona Általános Iskolák egy-egy könnyűszerkezetes sportcsarnok létrehozása,
- a regionális rendszerbe illeszkedő kerékpárút-hálózat kiépítése,
- játszóterek, közterületi labdajátzók fejlesztése, uniós előírásoknak történő megfeleltetése,
- a kerület északi területén (kavicsbányák) rekreációs és vízi sportbázis kialakítása.

Gyermekvédelem

- hatékonyabb gyermek- és ifjúságvédelmi felelősi hálózat kialakítása,
- a családok segítése a szociális munka és a szociálpedagógia eszközeivel,
- a bűnmegelőzés érdekében az iskolákban a prevenciós programok ösztönzése.

Pénzügyi feltételek és keretek

- A központi és saját forrásokon kívül törekedni kell a hazai és EU-s pályázatok által nyújtott lehetőségek minél nagyobb arányú felhasználására, vállalkozók, szponzorok bevonására.
- az intézmények finanszírozásában erősíteni kell azok többszektorúvá válását

Partnerség

- a kerületi kulturális, hagyományőrző, szabadidős és sport civil szervezetekkel a párbeszéd erősítése, a középtávú és éves megállapodásokon alapuló tevékenységarányos támogatási rendszerek kialakítása,
- a főváros északi régiójában és az agglomerációban elhelyezkedő önkormányzatok oktatási, kulturális és sport célú együttműködése, projektek és akciók közös megvalósítása.
- Kisebbségi önkormányzatokkal együttműködés a kisebbségi hagyományok ápolásában

Városrészekben tervezett fejlesztések

Rákospalota

- Budai II. László stadion felújítása, rekonstrukciója
- Szántófield utcai Sporttelep fejlesztése
- Magyarok Nagyasszony Katolikus Főplébánia rehabilitációjában való közreműködés
- Csokonai Művelődési Ház programbővítése, korszerűsítés
- Hubay Jenő Zeneiskola funkcióerősítés, korszerűsítés
- Kozák téri Közösségi Ház felújítása
- Idősek Klubjának kialakítása
- Kereskedelmi szakmacsoporthoz taniroda kialakítása (Károly Róbert Kereskedelmi Szakközépiskola)
- Karácsony Benő parkban felállított színpad felújítása, állandó előadások feltételeinek megteremtése

Újpalota

- Újpalotai katolikus templom építése
- a Szántófield és a Vasgolyó utcai sporttelepeken műfüves sportpályák építése, a kiszolgáló létesítmények felújítása,
- Pattogós utcai iskola szakképzés fejlesztése (pályázat keretében)
- Civil Ház, közösségi központ létesítése
- Fiatalok számára Kalandpark – extrém sporttelep kialakítása

Operatív Programjavaslat - Közösségi központok fejlesztési programja

A közösségi központok fejlesztési programja sok esetben, így a kerület esetében sem különül el teljes mértékben az Új Városközpont programtól; felfoghatjuk annak elmélyítéseként, folytatásaként, illetve annak egy következő lépéseként.

- **Művelődési Ház** programkínálatának, tevékenységének diverzifikálása, minőségjavítás mind fizikai, mind tartalmi tekintetben, amelynek eredményeként a kerület rendelkezésére fog állni a mai kor igényeit megfelelő szinten kielégíteni képes „plaza”-típusú, integrált kulturális környezet. A Művelődési Ház(ak) „kulturális plaza-vá” történő fejlesztése abban az esetben válhat mikro-regionális vonzerővé, amennyiben a kerület központjának megújulásával párhuzamosan, annak funkcióval összehangolva valósul meg a fejlesztés.

Általános cél / jövőkép;

A zöldellő, tiszta kerületért zöldudvarok és szelektív hulladékgyűjtő szigetek telepítése, a kerület tereinek, közparkjainak felújítása, rehabilitációja. A környezetbarát és környezettudatos városfejlesztési irányelvek figyelembe vétele az egyes ágazati fejlesztések során.

Részletes célok

- A magas környezetszennyezéssel járó tevékenységek lakókörnyezetből való kiszorítása, kitelepítése
- M3-as zajvédő fal építésének támogatása
- A felszíni vízfolyások és környezetük revitalizációja,
- Környezeti értékvédelmi feladatok ellátása, Turjánosok megóvása
- Az illegális hulladéklerakás visszaszorítása, a kerületi környezetromboló jelenségek visszaszorítása
- A Bányatavat és térségének a kavicskitermelés befejezése után – vállalkozói részvétellel történő átalakítása úgy, hogy üdülésre, pihenésre és sportolásra is alkalmassá, közkedvelté váljon
- A közutak mentén a fasorok frissítésének folytatása
- A Szentmihályi út melletti kiserdő sétáló útjainak funkcióbővítése
- A korszerű hulladékgazdálkodás feltételeinek megteremtése
- Virágos kerület mozgalom erősítése, kommunikálása
- Parlagfű mentesítés
- Közvilágítás fejlesztése
- Az Önkormányzat tulajdonában lévő intézmények energia-megtakarítását célzó felújítása

Partnerség

- Együttműködés a táj-rehabilitációban a Pilisi Erdőgazdasággal
- Szakágak közötti folyamatos együttműködés a környezetvédelmi irányelvek figyelembe vételére
- A környezetbarát és környezettudatos életmód erősítése érdekében a lakosság véleményének kikérése, együttműködés kezdeményezése a civil szervezetekkel
- Gazdasági szereplőkkel, vállalkozókkal való együttműködés megteremtése, szorgalmazása

Társadalomépítés, partnerség, identitás erősítés

Általános cél / jövőkép

A kétszintű önkormányzatiságból adódó nehézségek mérséklése, a Fővárosi Önkormányzattal, szomszédos kerületi és települési önkormányzatokkal szoros együttműködés, partnerség kialakítása a kerület érdekérvényesítésének növelése.

A Civil társadalommal való együttműködés tovább bővítése, fejlesztése.

A kerületi arculat, imázs erősítése.

Részletes célok

2004 márciusában a képviselő-testület elfogadta az önkormányzat civil stratégiáját és megalkotta a civil szervezetek önkormányzati támogatását szabályozó rendeletét.

- Civil napok szervezése, fenntartása, amelynek keretében a civil szervezetek bemutatkozhatnak
- Civil Ház létrehozása, fejlesztése, ezzel a kerületi civil szervezetek munkájának segítése (kínálati rendszer, helyszínválasztás)
- A honlap fejlesztése, a bővebb, szélesebb körű információáramlás lehetőségének megteremtése

Operatív programjavaslat – Kommunikációs stratégia kidolgozása

Ahhoz, hogy a kerületben a folyamatokat integrálhassuk és kézben tarthassuk, irányíthassuk, azaz tervezhessük, aktív város-kormányzásra hatékony koordinációra, együttműködésre: a helyi gazdaság, lakosság bekapcsolódására, érdekcsoportok bevonására, szerepvállalásra van szükség.

Az összehangolás (koordináció) és az együttműködés (kooperáció) ahhoz szükséges, hogy a legmegfelelőbb eszközrendszert költség-hatékonyan alkalmazhassuk.

A településirányítás feladatairól, eszközeiről

Széleskörű nyilvánosságmunka, a lakosság bevonása, mozgósítása

Amikor a kerület irányítói a demokratikus kommunikáció eszközeire támaszkodva átfogóan, nagy vonalakban kitűzték a fejlődés-fejlesztés kívánatos céljait, meghatározták a XV. kerület jövőképét, válaszoltak a MIT kérdésére. A településvezetés számára a jövőben a HOGYAN kérdésre egy későbbi folyamat során lehet választ adni. Azt kell megválaszolni, *hogyan lehet végrehajtani a kerület megújulása érdekében szükséges gazdasági - térbeli és technikai átalakulást, és az ehhez szükséges közösségi-irányítói beavatkozásokat úgy, hogy ezáltal a kívánatos jövőkép álljon elő, illetve annak megvalósulásához jussunk közelebb?*

A településvezetés felelőssége, feladata, hogy szűkös és korlátozott erőforrások mellett is megteremtse a fejlődés lehetőségét és kezdeményezze, szervezze az igényelt struktúrák létrehozását, ehhez mozgósítsa, stimulálja a lehetséges szereplőket, partnereket, a település lakóit és a mikro-régió gazdaságát.

A gazdaság és a magánszféra ugyanis önmagában egyedi, elemi, kisszerű megoldások sorával nem tudja biztosítani a megújulást, a szükséges szerkezeti alkalmazkodás feltételeit. Ehhez határozott, kiszámítható és "többszereplős" irányításra van szükség.

Kulcsfontosságú, hogy a kerület határozott, aktív kommunikációs stratégiával rendelkezzen, biztosítva azokat a korszerű kommunikációs eszközöket, amelyek hatékonyan, az összes érintett részvételét biztosítja.

Operatív programjavaslat – Identitásfejlesztési program, Városmarketing

Minden városnak, településnek és térségnek függetlenül attól, hogy milyen méretű, mennyire ismert, van identitása függetlenül attól, hogy felismeri-e azt, vagy sem. Az igazi kérdés az, hogy megkísérli-e ezt az identitását tudatosan irányítani, vagy éppen fordítva hagyja magát a már kialakult identitása által irányítani. Mivel egyre inkább az identitás lesz az a tényező, ami a sikeres és vesztes térségek közötti különbséget fogja jelenteni, fontossá válik az identitás fejlesztése és irányítása!

Első lépésként a befogadó környezet identitásának megformálása, kommunikációja kell megtörténjen. Ebben sokat számítanak a hirdetések, a tájékoztató brosrák, az ismertető információt átadó füzetek, eseményismertető, szóróanyagok és információs kiadványok, stb.

A városok, kerületek nagy többsége rendelkezik egyfajta marketing üzenettel, avagy irányvonallal de ez korántsem nevezhető városmarketingnek. A korszerű városmarketing **szemlélet egy komplex rendszerbe foglalt metodológia**. A múlttal ellentétben a marketing nem csupán egy eszköz melynek segítségével a terméket – ez esetben a várost, mint terméket – értékesítjük, hanem egy komplex folyamat, amelyen keresztül a terméket az igényeknek megfelelően illetve versenyhez mérten a legmegfelelőbbben határozzuk meg.

A városmarketing eszközeit alkalmazva a XV. kerületi Önkormányzatnak lehetősége nyílik a kerületet **élhetőbbé, változatosabbá** illetve **dinamikusabbá** fejleszteni. A városmarketinget nem lehetőségnek hanem inkább kötelezettségnek látjuk. A városok, kerületek közötti versenyben a XV. kerületnek is fel kell venni a versenyt. A siker realizálásában nagyon fontos szerepet játszik az adott terület identitása, stratégiája, üzenete valamint befektetési, partneri lehetőségeinek feltárása, bemutatása. Ebből adódóan a városmarketing eszközeinek segítségével lehet a **XV. kerületet egy igényes és vonzó „termékké” formálni és csomagolni** (jól definiált üzenet és pozicionálás és egységes arculatrendszer) amely hozzásegíti ahhoz, hogy egy perspektívával teli befektetési helyszínné váljon az investorok köreiben.

A **külső marketing** kommunikáció folyamatát tekintve először is a cél, hogy a meghatározott terület elfogadhatóvá - szerethetővé tegyük (megszemélyesítsük), hogy a várostermék iránt érdeklődők részéről egy emocionális kötődés jöjjön létre, hiszen csak ezután következik a racionális, üzletorientált gondolkodás. Ugyanaz a döntéshozói folyamat megy végbe, mint amikor egy üzletben kiválasztjuk az azonos termékcsoporthoz a számunkra legmegfelelőbb terméket – tehát a kerületnek a legmegfelelőbbben kell pozicionálja magát hiszen a befektetők, fejlesztők, turisták és más csoportok a legmeggyőzőbb kerületet fogják választani.

Mint azt már az előbbieken megfogalmaztuk, a városmarketingnek nem a kommunikációs eszközök kiválasztásánál kell kezdődnie, hanem az azt megelőző stratégiai tervezésénél is hangsúlyos szerepet kell játszson. A kifelé kommunikálható várostermék üzenetét, csomagolását valamint értékvalasztását a belső marketingkommunikáció legitimálja és hitelesíti.

A városhasználókat partnerként kell kezelni és be kell vonni őket a fejlesztési folyamatba, ők tudják megfogalmazni a belső igényeket: INFORMÁCIÓ – KONZULTÁCIÓ – DIALÓGUS – PARTICIPÁCIÓ – ÖN-MENEDZSMENT.

Bonyolultabb a helyzet a kerülettel szemben kívülről felmerülő igények megfogalmazásával, begyűjtésével. A kerületi városmarketing tevékenységnek komoly hangsúlyt kell fektetnie a külső elvárások, igények felmérésére. Folyamatos monitoringgal elemezni kell a kerület megítélését, pl. a fejlesztéseknek a külső vállalkozások bevonását célzó programjainak hatékonyságát elemezni kell, a meglátások alapján visszacsatolni az információkat, szükség szerint módosítani a stratégiát.

Az alábbiakban pár olyan innovatív kommunikációs eszközt ismertetünk, melyeket meghatároz a stratégiai tervezési szemlélet, a participáció. A köztér-menedzsment számára általában a tervezési program meghatározásán és a bevonható magánprojektek, magán források megismerésén keresztül lehet a megfelelő eseménymarketing eszközöket kiválasztani és belőlük kommunikációs stratégiát összeállítani.

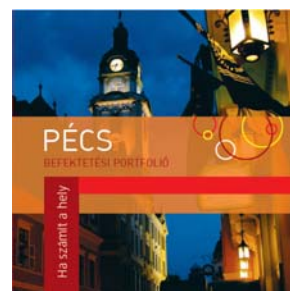
Identitást erősítő és participáción alapuló eseménymarketing:

- Városkiállítás: a városi közösség igényeinek felmérésére szervezett események, melyek alkalmat adnak a város és városban zajló folyamatok megismerésére és közvetlen visszajelzések gyűjtésére.
- Tervezői akciók: egy adott projekthelyszínre szervezett eseménysorozat ahol az önkéntes alapon résztvevő tervezők, fejlesztők, lakók és vállalkozók, városvezetők, politikusok, turisták, tehát a városhasználók együtt beszélnek meg a projekthelyszínen, hogy valójában mire és hogyan szeretnék használni az adott közösségi teret az emberek.

Befektetés ösztönző marketing kommunikáció:

- Projektfejlesztés és -menedzsment: Komplex ingatlanfejlesztési, városfejlesztési és városmarketing projektek koncepcionális összeállítása városra, városrészre szabottan, a projektkörnyezet és célcsoport igényeinek megfelelően. A projektek megvalósítása közben felmerülő kommunikációs és érdekegyeztetési feladatok természetesen részét képezik a projektmenedzsment során végzett tanácsadói tevékenységnek.
- Projektportfólió-menedzsment: A városfejlesztéssel foglalkozó szervezet/osztály számára befektetési portfólió kialakítása, amely nemcsak a projekthelyszínek azonosítására, bemutatására és kiajánlására koncentrálnak, de nagy hangsúlyt helyez a projektek, projektcsomagok befektetési környezetének felmérésére és kedvező irányba történő befolyásolására is. A projektportfólió megalkotásán túl a kerületmenedzsment feladata, hogy a megfelelő célcsoport számára adekvát üzenetet fogalmazzon meg és azt hatékonyan juttassa el pl. az ingatlanfejlesztőkhöz.

Kommunikációs eszközök értékelése és javaslatok

Magas minőség, tartalmas könnyen emészthető híryananyagok

Polgármesteri Hivatal Honlapja

Értékelés: jól strukturált tartalmilag naprakész, arculatában letisztult önkormányzati honlap – jól meghatározott fórum témák valamint tisztán áttekinthető menürendszer

Javaslat: nagyobb hangsúlyt biztosítani az eseményeknek illetve a város lakóit érintő akár kevésbé szakmai információknak – a jövőben elkészülő befektetési kataszter feltöltését javasoljuk amelyet a későbbiek folyamán a rendelkezésre álló kommunikációs eszközökön keresztül informáljuk a befektetői illetve fejlesztői piacot.

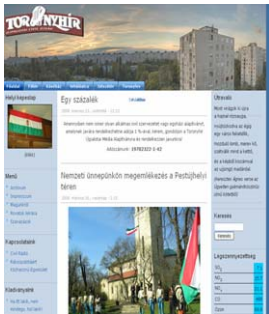
Városházi Napló

Értékelés: alacsony költségvetésű összetett hírállomány a kerület minden napjairól, kevésbé strukturált – évente 22 példányszám jelenik meg.

Javaslat: strukturáltabb (rovatokra bontás: önkormányzati információk és hírek előtérbe-helyezése) – funkcióját betölti bár a jövőben minőségbeli javulás javasolt

Toronyhír – Újpalotai Független Civil Újság

Értékelés: pénzügyi okok miatt 2001 óta csak online verzióban kerül terjesztésre, tartalmilag és külalakjában összeszedett, két identitást erősítő kiadvánnyal rendelkezik:

[Ha itt lakik, nem mindegy, hol lakik!](#)
[Álmodjuk meg közösen Újpalotát!](#)

Javaslat: online platform folyamatos frissítése, illetve identitást és lojalitást erősítő kiadványok népszerűsítése

Pestújhelyi Mozaik

Értékelés: alacsony költségvetésű ömlesztett sport eseményekre és hírekre összpontosító hírújság - nem strukturált és nehezen emészthető – mindösszesen néhány példányszámban jelenik meg évente.

Javaslat: piackutatás alapján értékelendő hogy milyen a hírújság olvasottsága – ahhoz mérten kell meghatározni a platform jövőjét. Jelen esetben és formában nem hatékony és versenyképes platform.

Kerületi Közösségi Televízió

Értékelés: helyi közösségi műsorok változó témákkal, jól működő közszolgálatási, általános tájékoztatási eszköz

Javaslat: a jövőben több szakmai/önkormányzati (működésének hatékony bemutatása) műsor sugárzása – továbbá egyéb műsorok erősítése, amelyek a kerület jövőjével

foglalkoznak – identitást és lojalitást épít

- Érintő képernyős információs pult

A már létező e-információs pultok továbbfejlesztése és számainak bővítése javasolt – további Internet csatlakozással rendelkező információs totemek felállítása az önkormányzati épületekben valamint a kerület intermodális csomópontjainál. Egyvonalon az önkormányzat informatikai fejlesztésekkel (integrált informatikai rendszer) az információs pultok felállításával mindenki (lakók – kerület használók – turisták) könnyedén hozzáférhet a saját érdeklődésének megfelelő információkhoz.

Javaslatok

- Kerületi illetve kerületen belüli területekre specializált identitást és lojalitást építő kiadvány

Tervezői akciók, Tervezői hétvégék, Városkiállítások, tematikus rendezvények bemutatását célzó kiadvány.

A kerület egészére, avagy egy meghatározott területére készített anyag, (melynek háttérében közösségi párbeszédre alapuló komplex folyamat áll) mely vizualizálja a jövőbeni változásokat és az élehetőbb jövőt a lakók és városhasználók számára. Ezáltal a lakókat és városhasználókat motiváljuk hogy hosszútávon gondolkodjanak illetve tervezzenek a kerületben.

- Befektetési kataszter összeállítsa

A fejlesztők és befektetők számára készítendő kiadvány, melynek segítségével könnyen és szakmai információk mentén tájékozódhatnak a kerület potenciális projektjeiről. A kiadványt projektlapos megoldással a legcélszerűbb összeállítani, a broszúra fix része tartalmazza a kerület bemutatását (gazdasági, kulturális és atmoszférabeli irányvonalait) illetve kitér az akcióterületek felvázolására, míg a projektlapok a konkrét fejlesztési területeket és fejlesztési direktívákat (paraméterekkel és adatokkal) mutatják be.

- Testvérvárosok és egyéb kerületi kapcsolatok kommunikációs platformjainak intenzívebb használata

A XV. kerület számos hazai és nemzetközi várossal illetve kerülettel tartja a kapcsolatot, a jövőben sokkal hangsúlyosabban kell megjelenjen a „városi-kerületi partnerek” kommunikációs platformjain, hiszen ezáltal a kerület új befektetőket, turistákat és egyéb érdekelt csoportokat vonzhat a kerületbe, melynek segítségével a kerület gazdasági és más ágazatai fellendülhetnek.

III.2.) Megvalósíthatósági modell

A magán és az önkormányzati szféra együttműködésének lehetőségei

A Public Private Partnership (PPP) a köz- és a magánszféra között, általában tőkeerős szereplők együttműködésében zajló beruházásokat, fejlesztési projektek megvalósítását jelenti. A közösségi és magán partnerek egyrészt közös célokat, másrészt különböző, a mindenkori funkcióknak megfelelő érdekeket követnek. A partnerségi⁷ kezdeményezések akkor bizonyulnak sikeresnek, ha ezek mindkét oldal számára, a lehetőség szerinti legnagyobb mértékben előnyösek.

A modell alapjául szolgáló ötlet meglehetősen egyszerű: megvalósítani közös erővel azt, amihez egyik félnek sincs elegendő kapacitása. A hangsúly azonban nem egyszerűen a források integrálásán, koordinálásán van – amely egyébként már önmagában is nagyobb hatékonyságot és biztosítékot jelent a megvalósításra nézve –, hanem a szinergiák kiaknázásán, azaz új, innovatív és kreatív megoldások megvalósításán.

Egyszerű, széles körben felhasználható eljárási mód nincs. A partnerség leggyakoribb esete, amikor a közösségi szektort képviselő fél egy piaci szereplővel vállalkozik arra, hogy – részben vagy egészben – felépítsen, felújítson, működtessen, vagy menedzseljen egy építményt vagy egy komplexebb rendszert, ezzel megteremtve egy, a társadalom szempontjából fontos közösségi szolgáltatás vagy igény feltételeit. A sikeres partneri együttműködés kulcsfaktorait a nemzetközi tapasztalatok alapján a következőkben foglalhatjuk össze:

- ⇒ A partnerség célja egyértelmű és azonos legyen minden szereplő számára – itt nem a tágabb célokra gondolunk (pl. élhetőbb, magasabb minőségű városi lakókörnyezet megteremtése), hanem azokra a közvetlen célokra, amik időben ütemezhetőek, eredménye egyértelműen mérhető (pl. partnerség bizonyos források megszerzése céljából, bizonyos feladatok, problémák megoldása vagy éppen a projektfejlesztés – itt is pontosan körvonalazni milyen részterületeknek kell teljesülniük a partnerség közreműködésével)
- ⇒ A város-revitalizációs projekt céljainak meghatározása (gazdasági, társadalmi, környezeti) és ezek között a prioritások felállítása
- ⇒ Politikai támogatottság
- ⇒ Társadalmi szféra bevonása – közösségi részvétel a folyamat sikeréhez hosszú távon nélkülözhetetlen. A különböző típusú civil résztvevők részvételét megfelelő módon kell koordinálni.
- ⇒ A működés jogi megalapozása – a város-rehabilitáció megvalósítása hosszú távú folyamat, – tehát maga a partnerség is inkább tekinthető egy „folyamatnak”, mint egy statikus együttműködésnek. Ilyen körülmények mellett a jogok és kötelezettségek lefektetése során a rugalmasságot és a szükségszerű változtatásokat biztosító szempontokat is érdemes szem előtt tartani.
- ⇒ Folyamatos, előre megtervezett monitoring a program végrehajtása során
- ⇒ Jól átgondolt alapkoncepció, TERV, melynek része az egyes partnerek felelősség- és feladatmegosztása, valamint a jelenleg előre még nem látható feladatok, problémák kezelésének metodikája (az együttműködő felek milyen úton és formában egyeztetnek, hoznak döntéseket, stb.)
- ⇒ Nyílt kommunikáció az érintettekkel
- ⇒ A partnerek körültekintő megválasztása, amely hosszútávon meghatározó a PPP fennmaradását, működését illetően (nem csak pénzügyi és referenciák szempontjából, hanem számukat illetően is)
- ⇒ A program ütemezése – gyors kezdés, látványos sikerek az első szakaszban, ezek megfelelő „megünneplése” a partnerséget elmélyítik, s a projekt számára marketing szempontból is nélkülözhetetlen.

⁷ A partnerség szó alatt itt kizárólag a magán- és közösségi szektor közötti együttműködést értjük, nem a közösség különböző csoportjainak bevonását a folyamatba

A PPP modellek működési alternatívái, típusai

A köz- és a magánszféra együttműködésének formájára nincs kötelező szabály. A folyamatra inkább az a legjellemzőbb hogy – a helyi és a projekt sajátosságaitól függően – különböző formákat vesz fel.

Típusok a döntéshozatal allokálása szerint

A különböző döntési jogok alapján a partnerség következő változatait különböztethetjük meg:

- *Együttműködési partnerség* (collaborative partnership): ahol a két fél között ténylegesen megoszlanak a döntési jogok, bizonyos esetekben közös döntésekre van szükség, s ezek a jogok és felelőségek rendszerszerűen le vannak fektetve a működési keretfeltételek részeként.
- *Működtetési partnerség* (operational partnership): ahol a feladatok, működési területek megoszlanak, de a döntéshozás a közszféra kezében marad
- *Hozzájáruló partnerség* (contributory partnership): amelyben a partnerek egyike támogatást nyújt olyan célokra, melynek operatív megvalósításában gyakorlatilag nem vesz részt
- *Tanácsadó partnerség* (consultative partnership): amikor a közszféra a magánszektort tanácsadóként vonja be a folyamatba

A fenti hatalom- és döntési struktúrák közül leginkább az együttműködési partnerség biztosítja a hosszú távú célok megvalósításának kereteit, ez hordozza mindkét fél folyamat iránti elkötelezettségének biztosítékát.

(A holland tapasztalatok szerint az önkormányzatok a csökkentett döntési kompetenciájukat csak fokozatosan tudják elfogadni, ugyanakkor belátható, hogy a privát szféra csak akkor kötelezi el magát egy közös vállalkozásban, ha a folyamat felett megfelelő kontrollal rendelkezik, s a befektetett tőkéjének megtérülése nem teljesen az önkormányzat döntéseinek függvénye.)

Típusok az együttműködés célja szerint

- Koncepció közös kialakítása
- Tervezés – projektfejlesztés
- Projektmenedzsment
- Kivitelezés /megvalósítás
- Marketing
- A fenti tényezők különböző variációi

Funkcionális megosztás

Lényegében a fenti klasszifikáció egyfajta keveréke, melynek alapját a tevékenységek és a jogi viszonyok különböző variációi jelentik. A következő feladatok elvégzése szükséges vagy lehetséges a magánpartner részéről:

- Tervezés - építészeti
- Fejlesztés - projekt
- Építés/kivitelezés
- Finanszírozás
- Működtetés
- Fenntartás,

valamint a következő, tulajdonviszonyokat érintő helyzetek és tranzakciók lehetségesek:

- Tulajdonlás
- Átadás
- Bérbeadás
- Eladás /vásárlás

Az első csoportban felsorolt funkciók és azok megvalósításának jogi formái, keretei (lényegében a második csoport) számos kombinációt adnak a 3P modell felállítására.

Finanszírozási struktúrák

- Független finanszírozású projektek: ahol a megvalósítás pénzügyi háttérét teljes egészében a magánszféra adja. A költségek fedezését a végső felhasználóktól beszedett díjak biztosítják a vállalkozó számára (pl. útdíjak). A közszféra szerepe ebben az esetben leszűkül a tervezésre, engedélyeztetésre.
- Bizonyos közösségi igényeket szolgáló intézmények megvalósítása a magánpartner részéről (legtöbbször a tervezés – építés – finanszírozás - működtetés konstrukció keretében) – itt a befektető tőkéjének megtérülését az intézmény folyamatos, közszféra által történő finanszírozása jelenti (pl. kórházak, könyvtár). Ez olyan szolgáltatások esetében lehetséges, amikor erre az önkormányzatnak kötelezettsége van, de saját korlátozott kapacitásai miatt ezt nem tudja kialakítani.
- Közös vállalat létrehozása: ahol mind a költségek, mind a bevételek tekintetében a szerepvállalás közös a magán- és közszféra oldaláról. A város-revitalizációs projektek esetében ez a forma az elterjedt. Itt is viszonylag nagy döntési, felügyeleti jogot kap a magánpartner, a közszereplő feladata ebben az esetben, hogy biztosítsa, pl. infrastruktúra és közműhálózatok kialakítását, s azokat az alapvető igények megvalósulását, amelyek társadalmi szempontból kívánatosak.

Az infrastruktúra biztosítása közfeladat, ezért annak megvalósítása elsődlegesen az önkormányzat kompetenciájába tartozik, amelynek forrását alapvetően az adóbevételek jelentik. Mivel Magyarországon nincs ingatlanérték-adózás, ezért azok a módszerek, amelyek az egyes területeken képződő, illetve jövőben várhatóan képződő adóbevételek területre visszaforgatása révén biztosítanak addicionális forrásokat, illetve a közberuházás által a kapcsolódó területeken realizálható értéknövekedés elvonása révén képeznek (részleges) fedezetet a beruházásra, nem alkalmazhatók. Szintén korlátos az iparűzési adóhoz kapcsolható kedvezményezés lehetősége, egyrészt az ilyen típusú kedvezményezés kialakulatlan gyakorlata, másrészt a kerületnek az Önkormányzat által beszedett iparűzési adóra csak nagyon áttételes hatása van.

A közterület felújítása eredményeként a környező ingatlanok hasznosíthatóságának javulása révén keletkező felértékelődésnek az önkormányzat részére történő realizálása csak abban az esetben lenne lehetséges, amennyiben az önkormányzat ezen ingatlanokat a fejlesztés megindítása előtt felvásárolná, majd a fejlesztést követően értékesítve az értékkülönbözetből kompenzálná a közterületi rehabilitáció költségeit.

Egy ilyen típusú aktív ingatlanpolitika az önkormányzat részéről olyan ingatlanalap működtetését feltételezi, amely kivásárlással, vagy területcseréken keresztül konszolidált telek-portfóliókat hoz létre a tervezett közberuházások által várhatóan felértékelődő városrészekben, amelyen a szabályozási terv, illetve annak elfogadása óta eltelt időszak ingatlanpiaci folyamatait is értékelve annak szükség szerint történő felülvizsgálata nyomán, telekredezéssel, a közterület-rehabilitációs programot követően megfelelő nyereség mellett tud építési telkeket értékesíteni. A pénzügyi nyereség mellett ebben az esetben a parkolási problémakör komplex megoldása is könnyebben megoldható (ez is egyfajta, közvetett nyereség, ami adott esetben a szigorúan vett pénzügyi eredményességet ronthatja).

Az elmúlt évtizedek során az önkormányzati gazdálkodás Magyarországon a működési hiányokat az önkormányzati tulajdonú ingatlanvagyon értékesítésével finanszírozta. Ennek megfelelően a vagyongazdálkodásban a fenti, addicionális tőkebevonást is igénylő proaktív módszerei nem terjedtek el, és valószínűleg a jelenlegi önkormányzati adminisztráció egy ilyen típusú feladat ellátására nincs is felkészülve. Ennek ellenére javasoljuk, hogy a tervezett város-rehabilitációs, illetve funkcióbővítő területeken kezdődjön egyeztetés az érintett területek tulajdonosaival, elsősorban érdekeik tisztázása végett.

Az infrastruktúra fejlesztés területén a nemzetközi gyakorlatban kialakult PPP finanszírozási modellek a terület jellege és léptéke miatt szintén nehezen alkalmazhatóak, bár elvben egy a használattal arányos díjtérítés mellett elképzelhető lenne a beruházás magánszektor által történő finanszírozása. Ez esetben a beruházás nem egyszeri kiadásként, hanem egyfajta használati díjként hosszú időre elosztva jelenne meg az önkormányzat (a gyakorlatban, mint egy hitelfelvétel működne). Elméletileg a rendelkezésre álló költségvetési forrás hitelfelvétellel kiegészíthető lenne, azonban ez nem javasolható olyan beruházás esetében, ahol konkrét jövőbeni bevételek nem biztosítják a hitel törlesztés – legalább részbeni – visszafizetését.

Jelen peremfeltételek között a felvázolt együttműködési alternatívák között a hozzájáruló, illetve a működési partnerség adhat megfelelő keretet a rehabilitációs közterület-fejlesztés előkészítése és megvalósítása során. Előbbi elsősorban a megvalósításban, konkrét projektelemek finanszírozásában, utóbbi a beruházás lezárultát követően a terület fenntartásában lehet célravezető eszköz. Önmagában a közterület megújítása ugyanis még nem jelentheti a rehabilitációs cél megvalósítását.

SWOT elemzés

A számtalan, a gazdasági, szervezeti és politikai elemzések tárházába tartozó analízis közül ez a módszer honosodott meg a területfejlesztésben, EU programozásban.

A SWOT elemzés a helyzetértékelést köti össze a célok, prioritások kijelölésével, azaz a koncepció-alkotással. A helyzetelemzés jól strukturált összefoglalójaként segít a megállapítások rendszerezésében, szelektálásában, diagnózis készítésében.

S – STRONG: az adott térség belső **erősségei**,

W – WEAK: az adott térség belső **gyengeségei**,

O – OPPORTUNITY: olyan külső feltételek, **lehetőségek**, melyek segítik a célok elérését,

T – THREATS: olyan külső tényezők, melyek **veszélyeztetik** a célok elérését.

Az általában táblázatos formában készített elemzés-összesítő kitöltésének konkrét lépései:

- *felsorolás* – az összes számba jöhető (megemlített, feltárt ható tényező) listázása
- *csoportosítás* – elkülöníteni a jelentőseket a kevésbé jelentősektől (a SWOT-elemzésnek egyszerűnek kell lennie), az egymáshoz kapcsolódó megállapításokat szét kell választani,
- *szelektálás* – új, pontosabb megfogalmazással meg kell helyettesíteni az átfedésben levő megfogalmazásokat.

Településfejlesztési koncepció

„a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe.” (ÉTV 2. § 27.)

Az ÉTV a fogalom teljes megértését szolgáló „a település jövőbeni kialakítása”, sem az „elsősorban településpolitikai dokumentum” kifejezéseit nem definiálja.

A településfejlesztési koncepció tartalmi követelményeit hatályos jogszabály nem írja elő.

A településfejlesztési koncepció a településszerkezeti tervvel és a helyi építési szabályzattal és szabályozási tervvel együtt a településrendezés eszközei. (ÉTV II. Fejezet 7.§ (3))

Az ÉTV 14. § „A fővárosra vonatkozó sajátos rendelkezések” című paragrafus nem tartalmaz településfejlesztési koncepcióra vonatkozó előírást. Értelemszerűen: Budapest az a település, amely településfejlesztési koncepciót készít. A hatályos településfejlesztési koncepció (Budapest Városfejlesztési Koncepciója – 2002) a 406/2003. (III.27.) számú Főv.Kgy. határozattal került jóváhagyásra.

Kerületfejlesztési koncepció: hatályos jogszabály nem tartalmaz definíciót. Tartalmi értelemben a kerület jövőképét meghatározó, illetve annak elérését biztosító, a (fővárosi) településfejlesztési koncepcióval nem ellentétes kerületi fejlesztési szándékokat összefoglaló kerületpolitikai dokumentum, melyet a Képviselő testület határozattal fogad el.

„A helyi önkormányzatok építésügyi feladatai” a 6.§ (3) bekezdése szerint: „A települési önkormányzat és szervei – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat

- a) a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával, továbbá
- b) a 17.§ szerinti sajátos jogintézmények alkalmazásával látják el.”

A „Város-rehabilitáció 2007 – 2013-ban Kézikönyv a városok számára” című ÖTM kiadvány 25. oldalán ez áll:

„A fenti dokumentumok értelmezése Budapest esetében:

Településfejlesztési koncepció: a kerületek többségében még nem készült el ez a dokumentumuk, míg a fővárosnak szükségszerűen van.”

Tervezői feljegyzések

Tárgy: Kerületfejlesztési Koncepció felülvizsgálata - Integrált Városfejlesztési Stratégia – Hivatali egyeztetés

Időpont: 2008. február 26. 10 óra

Helyszín: XV. Kerületi Polgármesteri Hivatal Kossuth terem

Résztevők: lásd jelenléti ív

⇒ A Hivatal képviselőjében megjelent osztályok képviselőinek a főbb megállapításai a következők voltak:

Építőkövek	Fejlesztési potenciál	Problémák
<ul style="list-style-type: none"> • Közösség - hagyományok • Több típusú lakóterület • M0 É-K szakasza elérhetőség • Kereskedelmi és üzleti kapcsolat • Területek - peremkerület • Intézményhálózat – ellátó hálózat • Sport és aktivitás • Civil szervezetek • Színvonalas szociális ellátás (eü.-i intézmények területi elhelyezése) • Szakági koncepció (ifjúsági, bűnmegelőzési, szociális) • Jó színvonalú kereskedelmi ellátás és szolgáltatói hálózat (ellátó háló – lefedettség) • Felértékelődött a kerület • Beépítetlen területek (nem önk.-i tulajdon) • Főváros • Meglévő lakásállomány • Infrastruktúra – közlekedési hálózat • Vállalkozói, tulajdonosi szemlélet • Magántőke érdeklődés • Dinamikus fejlesztés iránti igény • Átlagos szociális színvonal • Elővárosi vasút • M3, M2 (2/A), M0 • 3 karakteres városrész • változatosság • fejleszthető területek • városkapu szerep • kulturális sokszínűség • Sok nyugdíjas, előregedett lakosság • Egyre kevésbé alvóváros • Jó tömegközlekedés • működő partnerség – testvérvárosok • Hagományörzés – közösség • Gyermekvédelmi 	<ul style="list-style-type: none"> • Helybenntartás • Elővárosi vasút hálózat • Szimbólumok • Lakásállomány – önkormányzati lakások • Város-rehabilitáció (szükségyszerűség) • HÉSZ felülvizsgálat • Városkapu – szabad területek • Meglévő lakóterületek: komfortnövelés, épületállomány • Kerület központ – centrum: közigazgatási, kulturális központ? • Nagybani zöldségpiac (agglomeráció-elosztó kp.) • P+R, kamionparkoló + szolgáltatások • Közlekedésfejlesztés / szabályozás (fővárosi partnerség) • Önálló övezetek • Partnerség – beillesztés • Utak tehermentesítése • Meglévő lakásállomány fejlesztése, panel program • Parkok, közösségi terek, játszóterek • Közkultúra fejlesztés • Sportlétesítmények fejlesztése • Szálláslehetőség • Fejlesztési feltételek megteremtése • Kommunikációs hatékonyság fejlesztés • Civil szervezet kezdeményezés • Természeti értékek – zöldfelületek fejlesztése • találkozó helyek, kulturális kínálat bővítése • Tulajdonosi szemlélet • Közbiztonság – vagyon / családbiztonság • M3 – zöldség termelő régiók – kapcsolat: piac, hűtőház 	<ul style="list-style-type: none"> • Helyben foglalkoztatás • Szomszédos önkormányzatokkal, fővárossal való kapcsolattartás • 2 szintű önkormányzatiság • Koncepcionális gondolkodás • Stratégiaalkotás közép, hosszú távon. • Környezetvédelem – légszennyezettség • 3 településrész karakterének megőrzése • városközpont – városrész kp. • Szimbolika – kerületi arculati elemek • Egységes vagyongazdálkodás • Fejlesztések ütemezése • Tulajdoni helyzet • Közkultúra hiánya • Kommunikáció hatékonysága – participáció hiánya • Szilömsödés • Antiszegregáció • Forrásteremtés • Döntési mechanizmus • Lakosság összetételének ismerete 8képesítés, iskolázottság) • Vonzerő, tendenciák (kereslet) ismerete • Néesség fogyás / megtartó erő • Szociális érzékenység, szegénység újratermelése. • Garanciális elemek beépítése • Szervezeti visszacsatolás • Működés - monitoring

<p>intézmények</p> <ul style="list-style-type: none"> • Önkormányzati vagyon • Csarnok (Ujpalota) és piac / üzemeltető t. • Természeti környezet : Zöldfelületek/ nagyság és közterek, közterületek • Közösségi intézmény f. • Meglévő infrastruktúra • Elővárosi vasút előnyeit kihasználni 	<ul style="list-style-type: none"> • Jó költségvetési irány • Nyugdíjas otthon / ház • Szociális intézet – fogyatékos bentlakásos intézet • Népeségmegtartás – növelés • Közterek – közösségi terek • Hulladékgazdálkodás • Intézményi hálózat átalakítás • Szociális lakásállomány minőségjavítás • Wesselényi u. csarnok rekonstrukció • Kolozsvár utcai piac szabályozás (helyi ellátásra alkalmas) • Munkahelyteremtés - vállalkozási övezet • Esélyegyenlőségi program • Sportlétesítmény • Szabadidős tevékenység / létesítmény: zöldfelületek, agglomerációs kapcsolat – pilisi parkerdő, kerékpárút 	
--	---	--

SZAKMAI EGYEZTETÉS - TERVEZŐI FELJEGYZÉS

Tárgy: Kerületfejlesztési Konceptió felülvizsgálata - Integrált Városfejlesztési Stratégia – Hivatali egyeztetés

Időpont: 2008. február 28. 10 óra

Résztevők: Főépítész, közlekedési osztály, egyéb hivatali osztályvezetők

I.) Újpalota egységei

- Késmárk, újpalotai vállalkozási terület, logisztikai park (*adó osztálytól vállalkozások listája*)
- Jellemzően lakótelep, '70-es években tervezett és megvalósult lakó funkció (Ybl díjas tervek alapján készült)
- Parkváros – FSZKT módosítással és Szab. tervvel rendelkező megvalósulás előtt álló Lakópark fejlesztés (ovit – magasfeszültségű vezetékek, logisztikai park szomszédságában)

Megvalósult/tervezett fejlesztések

- Autómosó, emeletráépítések
- Fő tér szökőkút kijelölése
- Közparkok megújítása (Neptun u.-i játszótér)
- Római katolikus templom helykijelölése
- Zeneiskola
- Lidl áruház, Billa
- Kulturális központ fejlesztés tervezése

A 4 metró fejlesztés eredeti terve szerint érintette volna a kerületet a metró, itt lett volna a végállomás, a meghiúsulás miatt a főváros belvárosa felé a kapcsolat továbbra is erősen terhelt

A terület szomszédos kerületek felé nagy forgalmú utakkal kapcsolódik, a belső forgalomcsillapítás és parkolás nagy gondot jelent, megoldásra vár.

Van kerületi közlekedési koncepció, amely részletesen foglalkozik a közlekedési helyzettel

Újpalotának van belső önálló BKV üzemeltetésű buszjárata

A lakótelep több, kellemes és szerkezetileg zárt zöldterülettel, parkkal rendelkezik (Páskom, kőrakás, nádastó parkok) amelyek intézményekkel vannak ellátva, növényállománya beállt és értékes

A lakosság jellemzően előregedő

II.) Pestújhely

Önálló közigazgatási egység volt, ma is különálló hangulatú és arculatú kerületi egység
Jellemzően falusias, kertvárosias jellegű terület

Magasabb minőségű lakó-ingatlanokkal

Központja a Templom tér, evangélikus templommal

Történetileg mesteremberek alapították, lakták, Ipartestület is működött itt

Sztárai téri piac belső kereskedelmi ellátást biztosítja

Itt található a magas fejlesztési potenciállal bíró volt szovjet kórház, amely védett objektum, '90-es évekig katonai hadi kórházként funkcionált (tüdőszanatórium, rehabilitációs centrum, kísérleti kórház)

Ma az észak-pesti kórház egysége járó beteg ellátás működik itt, korszerűsítésre, fejlesztésre vár

III.) Rákospalota

- o MÁV - Révi Mór telep, fővárosi védettség alatt álló szerkezet és épületállomány
- o Wesselényi csarnok és Piac, kerületi ellátást biztosító egység
- o MÁV vasútvonal zárja le a kerületet Újpest felől, de az állomás csak újpest felől nyitott, megközelíthető, az átjárás is nehézkes, nem biztosított
- o TSZ major területe FSZKT módosítás előtt áll, intézményi és zöldfelületi átsorolással Nagybani piac és Szállodalétesítési elképzelések vannak
- o METRO terület nagyobb kereskedelmi egységekkel, vállalkozási terület
- o Jellemzően családiházias lakóterületekkel
- o Város-, kerületközpont jellemzően közigazgatási kp. (rendőrség, önkormányzat), Katolikus templom (Budapest 3. legnagyobb katolikus temploma)
- o Reac, Budai II. Stadion – kerületi sportterület mellett kereskedelmi egységek (Plusz) kerültek kialakításra, itt található még Zsinagóga, amelyben jelenleg a Főv. Szabó E. Könyvtár raktára működik
- o Kossuth utcai lakótelep, patak mentén 4 és 10 emeletes lakóépületek
- o Patak másik oldalán jellemezően nadrágszíj parcellák vannak, a terület alkalmas lenne az útfejlesztéssel Turisztikai célú, valamint intézményi funkció kialakítására
- o Rehabilitációs terület; Unilever, volt Növényolajgyár területe, barnamezős, lakóterületi fejlesztés tervezett a tulajdonos részéről
- o Régi Fóti út mellett vállalkozási terület, logisztikai fejlesztésre alkalmas terület
- o Bányató, Hulladékkezelő területe mellett tervezett Filmstúdió létesítése

TERVEZŐI FELJEGYZÉS

Tárgy: Kerületfejlesztési Konceptió felülvizsgálata – Integrált Városfejlesztési Stratégia – Gazdasági szereplők fóruma

Időpont: 2008. március 6.

Helyszín: XV. kerületi Polgármesteri Hivatal - Kossuth terem

Résztevők: lásd jelenléti ív szerint

Értékek / építőkövek	Lehetőségek	Problémák
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kerület elhelyezkedése: Budapest északi kapuja ▪ A rendszerváltozás óta organikus fejlődés, a belsőbb kerületekhez képesti hátrány leküzdése ▪ Zöldterületek magas aránya ▪ Civilitás erőssége ▪ Sok a rendelkezésre álló barnamezős terület ▪ A kerületi érdekek érvényesítése céljából a fejlesztőkkel településrendezési szerződések kötése 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kamionterminál létesítése ▪ Nagybani piac létesítése ▪ M0-s hatására megvalósítható fejlesztési lehetőségek ▪ Városrehabilitáció ▪ Metró Káposztásmegyeregig történő megépítése segítheti a XV. Kerület közlekedési lehetőségeit ▪ Origo filmstúdió ▪ M3-as menti fejlesztéseket a szabályozás elemeivel ösztönözni (zajvédő falak helyett irodafunkció erősítése magasabb szintterületi mutatóengedélyezése, amely zajvédő szereppel is bír) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ fejleszthető területeken az önkormányzat minimális tulajdonnal rendelkezik, csupán a szabályozás eszközeivel segítheti elő a fejlesztéseket ▪ a meglévő „fejleszthető” önkormányzati tulajdon a régi kerületrészekre esik, elaprózott telekméretekkel, parcellákkal jellemezhető ▪ ipar megszűnt a kerületben ▪ rossz a közlekedési feltételek, a regionális forgalom a Szentmihályi útra terelődik ▪ műszakilag sokszor átgondolatlan fejlesztések ▪ oktatási intézményhálózat elemei (óvodák, iskolák) felújításra szorulnak ▪ Újpalota elszlömösödése ▪ Főváros és a kerület közötti együttműködés nehézkes, akadályokat gördít a kívánatos fejlődés útjába ▪ Szabályozás körülményessége, hosszú ideig tartó folyamata mérsékli, korlátozza a befektetői kedvet ▪ A vasúti közlekedés alárendelt a kerület közlekedésében (csupán 1 vasúti megálló) ▪ A szabályozási terv a szomszédos kerületekkel elvágja a kapcsolatot ▪ M0 sok esetben derékba vágja a kerület peremén tervezett fejlesztéseket ▪ Szomszédos települések rátelepszének a kerület határára, lecsapolják a fejlesztési lehetőségeket

Egyéb megjegyzések:

- Kereskedelmi Kamara: tagokat delegálhat a különböző önkormányzati bizottságokba, állásfoglalásukat számos kérdésben kikérik
- Öregfalu Kft: a volt szövetkezeti földeket visszakapó tulajdonosok képviselőjét látja el 10 éve. Kezelésük alatt lévő területek nagysága 700 Ha. Feladataik között szerepel, hogy a külterületi szántókból építési területet hozzon létre, és a területre beruházót szerezzen.
- Trigránit: a kerület egyik jelentős befektetője. Beruházásában épült a Pólus Center, amelyet azóta értékesített. Még kb.20 hektár fejleszthető területtel rendelkezik, de a szabályozás problémái miatt nem tudja mit kezdjen a területével.
- Raiffeisen Bank: A bank központi, logisztikai funkciói vannak a kerületben. Jelenlegi telephelyükön fejlesztéseket terveznek. Jelenleg 1200 főnek biztosítanak munkát.
- Toledo: 1000 lakás létesítését végző fejlesztő, a saját célt szolgáló fejlesztések mellett a környék infrastruktúra fejlesztésében is szerepet vállal.
- Út-teszt: M3 mellett Kereskedelmi létesítményt tervez

TERVEZŐI FELJEGYZÉS

Tárgy: Kerületfejlesztési Konceptió felülvizsgálata – Integrált Városfejlesztési Stratégia – Lakossági fórum civil szervezetek

Időpont: 2008. március 03. 10 óra

Helyszín: XV. Kerületi Polgármesteri Hivatal Kossuth terem

Résztevők: lásd jelenléti ív

- ⇒ A meghívott civil szervezetek közül 7 képviseltette magát a megbeszélésen
- ⇒ A civil szervezetek erős pesszimizmusukat fejezték ki az általuk elmondottak dokumentumba való beépítését illetően
- ⇒ Főbb megállapításaik a következők voltak:

Értékek / építőkövek	Lehetőségek	Problémák
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Évszázados mezőgazdasági és iparos tradíciók ▪ Oriási szabad területek ▪ közösségek összetartó ereje (civilitás) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beköltözések ösztönzése minőségi lakásépítések révén ▪ Újpalota szőlőmésődésének megállítása ▪ Beállt lakóterületeken a nagyarányú új építések helyett városrehabilitáció ösztönzése ▪ Pestújhely és Rákospalota kertvárosi jellegének megőrzése ▪ Környezetfejlesztés ▪ Vállalkozási területen a tudásipar, tudásgazdaság megtelepedésének előkészítése, ösztönzése ▪ Újpalota Parkváros fejlesztése ▪ Alap és középfokú oktatás minőségi fejlesztése a lakóterületi fejlesztésekkel összhangban ▪ MO két oldalán fejlesztési terület kijelölése ▪ Vasutastelep rehabilitációjának előmozdítása ▪ Látványberuházások helyett pénzteremtő beruházásokra van szükség ▪ Élhető közösségi terek kialakítása (belső, külső) ▪ Szabadidősport fejlesztése ▪ Pestújhelyi Kórház rehabilitációja ▪ Egészségügyi és szociális intézmények szétszórtságának csökkentése - koncentráció 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a múltban az Újpalotai fejlesztések háttérbe szorították a Rákospalotai, és Pestújhelyi fejlesztéseket ▪ átgondolatlan fejlesztések (családi házas övezetbe társasházak építése), szabályozási problémák ▪ városvezetők nem ismerik jól a kerületet ▪ a mindenkori városvezetés gyengesége miatt nem sikerült megőrizni a kerület egykori területét (Újpest irányába vesztesség) ▪ kevés a megmaradt építészeti, történeti emlék ▪ Újpalota szlömösödése, gyökértelen városrész, fiataloknak csak ugródeszka, az marad itt, aki anyagi körülményei miatt nem tud továbblépni ▪ Északi fűgyűjtő hiányában a vállalkozási terület továbbfejlesztése lehetetlen ▪ köztisztaság

A Helyzetfeltárás során begyűjtött információk táblázatos elemzése

Jelmagyarázat

Civil munkacsoport véleménye
Gazdasági munkacsoport véleménye
Önkormányzati munkacsoport

VÉLEMÉNYEK	VÉLEMÉNY JELLEGE, KATEGÓRIÁJA	Elfogadott fejlesztési koncepcióban	JAVASLATOK
ÉRTÉKEK, ÉPÍTŐKÖVEK			
Évszázados mezőgazdasági és iparos tradíciók	identitás	+	a kerület identitás-gyökereit számításba kell venni
Civilitás erőssége	identitás	+	partnerség
Több típusú lakóterület	identitás	+	differenciált ingatlan-kínálat
Felértékelődött a kerület	identitás	-	folyamatos értékeléssel közösségi előnyök érvényesítése
3 karakteres városrész	identitás	+	karakter-elemek felmérése, tudatosítása, alkalmazása
3 településrész karakterének megőrzése	identitás	-	fontos identitás-képző elem
változatosság	identitás	+	kínálati piac
városkapu szerep	identitás	+	Projekt-koncepció kidolgozása szükséges
kulturális sokszínűség	identitás	+	
Egyre kevésbé alvóváros	identitás	+	Munkahelyteremtési program
Pestújhely és Rákospalota kertvárosi jellegének megőrzése	identitás	-	karakter-elemek tudatosítása, szabályozás következetes betartása
kevés a megmaradt építészeti, történeti emlék	identitás	-	
Szimbólumok	identitás	-	Identitásnövelő hatású egy szimbólum-rendszer következetes alkalmazása
Közkultúra fejlesztés	identitás	+	Intézményi, rendezvényi tervezés
Találkozó helyek, kulturális kínálat bővítése	identitás	+	
Közkultúra hiánya	identitás	-	
Szimbolika – kerületi arculati elemek	identitás	-	
Vonzerő, tendenciák (kereslet) ismerete	identitás	-	markáns városarculati fejlesztési koncepció szükséges
Zöldterületek magas aránya	identitás	+	„zöld kerület” koncepció
Óriási szabad területek	Terület-használat	-	koncepció-stratégia-területhasználat-szabályozás
Sok a rendelkezésre álló barnamezős terület	Terület-használat	+	kerületi barnamezős fejlesztési stratégia szükséges
Szabad területek peremkerület	Terület-használat	+	FSzKT szabályozza

Beépítetlen területek (nem önk.-i tulajdon)	Terület-használat	-	fejlesztési lehetőségek, szabályozás kidolgozása
fejleszthető területek	Terület-használat	+	Késmárk u., Északi városkapu térsége,...
MO két oldalán fejlesztési terület kijelölése	Terület-használat	+	Gazdaság- és területfejlesztési komplex projekt-tanulmány szükséges
M0-s hatására megvalósítható fejlesztési lehetőségek	Terület-használat	-	Komplex fejlesztési hatások vizsgálata szükséges
M3-as menti fejlesztéseket a szabályozás elemeivel ösztönözni (zajvédő falak helyett irodafunkció erősítése magasabb szintterületi mutatóengedélyezése, amely zajvédő szereppel is bír)	Terület-használat	-	Komplex gazdaság- és kerületfejlesztési projekt-előkészítő tanulmány készítendő
HÉSZ felülvizsgálat	Terület-használat	-	A koncepció által megfogalmazott prioritások következetes megvalósítása érdekében szükséges
Városkapu – szabad területek	Terület-használat	+	
Kerület központ – centrum: közigazgatási, kulturális központ	Terület-használat	-	Széleskörű participációs tervezéssel meg kell határozni a városközpont tartalmát, funkcióját, az elvárásokat
Önálló övezetek	Terület-használat		
A szabályozási terv a szomszédos kerületekkel elvágja a kapcsolatot	Terület-használat	-	folyamatos, rendszeres egyeztetések (kommunikációs stratégia)
M3 – zöldség termelő régiók – kapcsolat: piac, hűtőház	Terület-használat	+	Projekt-tanulmány alapján kezelni
Közterek – közösségi terek	Terület-használat	+	
M0 sok esetben derékba vágja a kerület peremén tervezett fejlesztéseket	Terület-használat	-	adottságként kell kezelni, alkalmazkodó stratégiát kell kidolgozni
Szomszédos települések rátelepszene a kerület határára, lecsapolják a fejlesztési lehetőségeket	Terület-használat	-	
Közösségek összetartó ereje (civilitás)	közösség	-	fejlesztés, tervezés, megvalósítás során partnerség kialakítása
Közösség - hagyományok	közösség	+	identitásképző elemek
Civil szervezetek	közösség	+	
Átlagos szociális színvonal	közösség	+	
Sok nyugdíjas, elöregedett lakosság	közösség	-	időspolitika, ellátó hálózat
Hagyományörzés – közösség	közösség	+	Kerületrészek önálló identitásépítése
Újpalota szlömösödésének megállítása	közösség	-	ellátó hálózat hatékony működtetése
Civil kezdeményezés szervezet	közösség	+	
Közbiztonság – vagyon / családbiztonság	közösség	+	

Esélyegyenlőségi program	közösség	-	Kerületi Esélyegyenlőségi Program
Kerület elhelyezkedése: Budapest keleti kapuja	pozíció	+	konceptió-elemként következetesen érvényesíteni
a múltban az Újpalotai fejlesztések háttérbe szorították a Rákospalotai, és Pestújhelyi fejlesztéseket	pozíció	-	
A rendszerváltozás óta organikus fejlődés, a belsőbb kerületekhez viszonyított hátrány leküzdése	Kerület-irányítás	+	megfelelő kommunikációval a fejlesztés alapjainak megszilárdítása
A kerületi érdekek érvényesítése céljából a fejlesztőkkel településrendezési szerződések kötése	Kerület-irányítás	-	a településrendezési szerződésekre vonatkozó gyakorlat folyamatos értékelése szükséges
Fővárosi önkormányzati kapcsolatok fejlesztése	Kerület-irányítás	-	
Intézményhálózat - ellátó hálózat	Kerület-irányítás	+	
Vállalkozói, tulajdonosi szemlélet	Kerület-irányítás	-	
működő partnerség - testvérvárosok	Kerület-irányítás	+	Szakmai profilok javaslati rendszerét kell kidolgozni
Magántőke érdeklődés	Kerület-irányítás	-	a magántőke fogadására alkalmas szervezet, menedzsment, irányítási eszközök
Helybentartás	Kerület-irányítás	+	Élhető város, munkahelyek, szolgáltatások...
Partnerség - beillesztés	Kerület-irányítás	-	Egységes kommunikációs-partnerségi koncepciót/stratégiát kell kidolgozni
Tulajdonosi szemlélet	Kerület-irányítás	+	vagyongazdálkodás,kezelés
átgondolatlan fejlesztések (családi házas övezetbe társasházak építése), szabályozási problémák	Kerület-irányítás	-	
városvezetők nem ismerik jól a kerületet	Kerület-irányítás	-	
a mindenkori városvezetés gyengesége miatt nem sikerült megőrizni a kerület egykori területét (Újpest irányába veszteség)	Kerület-irányítás	-	
műszakilag sokszor átgondolatlan fejlesztések	Kerület-irányítás	-	Egységes kommunikációs stratégia kidolgozása, alkalmazása; PM Hivatalon belüli kommunikáció fontossága!
Főváros és a kerület közötti együttműködés nehézkes, akadályokat gördít a kívánatos fejlődés útjába	Kerület-irányítás	-	
Népességmegtartás - növelés	Kerület-irányítás	+	

Szomszédos önkormányzatokkal, fővárossal kapcsolattartás való	Kerület-irányítás	-	kommunikáció
Szabályozás körülményessége, hosszú ideig tartó folyamata mérsékli, korlátozza a befektetői kedvet	Kerület-irányítás	-	
2 szintű önkormányzatiság	Kerület-irányítás	-	
Koncepcionális gondolkodás hiánya	Kerület-irányítás	-	
Stratégiaalkotás közép, hosszú távon	Kerület-irányítás	-	a koncepcióra alapuló stratégia
Garanciális elemek beépítése	Kerület-irányítás	-	
Döntési mechanizmus	Kerület-irányítás	-	az újragondolt kerületfejlesztési koncepció alapján készülő fejlesztési stratégia új irányítási módszerekre
Szervezeti visszacsatolás	Kerület-irányítás	-	a Hivatal a változó feladatokhoz alakítja a működési struktúráját
Lakosság összetételének ismerete (képesítés, iskolázottság)	Kerület-irányítás	-	folyamatos adatelemzés, felmérés, ifjúságpolitikai és közoktatás-fejlesztési koncepció
Működés - monitoring	Kerület-irányítás	-	participáció – a kerületfejlesztési stratégia részeként kidolgozott monitoring végrehajtása
Elővárosi vasút	közlekedés	+	Elővárosi vasút, körvasút fejlesztései ismeretében érdekérvényesítés
M3, M2 (2/A), M0	közlekedés	+	fejlesztési potenciálok kihasználása
Jó tömegközlekedés	közlekedés	+	4-es metró, elővárosi vasút
Elővárosi vasút előnyeit kihasználni	közlekedés	+	határozott érdekérvényesítés – az ehhez szükséges projekt-tanulmányok elkészítése
Kamionterminál létesítése	közlekedés	+	Nagybani piaccal közösen projekt-tanulmány szükséges
Metró Káposztásmegyérig történő megépítése segítheti a XV. Kerület közlekedési lehetőségeit	közlekedés	+	érdekérvényesítés
Elővárosi vasút hálózat	közlekedés	+	érdekérvényesítés, proaktív részvétel a fejlesztésben
P+R, kamionparkoló + szolgáltatások	közlekedés	+	projekt-tanulmány
Közlekedésfejlesztés / szabályozás (fővárosi partnerség)	közlekedés	+	
Utak tehermentesítése	közlekedés	-	A kerületi közlekedés szabályozásának közlekedés-középtávú koncepció tanulmánya – 2007.11.

A vasúti közlekedés alárendelt a kerület közlekedésében (csupán 1 vasúti megálló)	közlekedés	+	Közlekedésfejlesztési koncepció rendelkezik
rossz közlekedési feltételek, a regionális forgalom a Szentmihályi útra terelődik	közlekedés	+	Közlekedésfejlesztési koncepció rendelkezik
M0 É-K szakasza - jó elérhetőség	közlekedés	+	
Jó színvonalú kereskedelmi ellátás és szolgáltatói hálózat (ellátó háló - lefedettség)	Gazdaságfejlesztés	+	
Dinamikus fejlesztés iránti igény	Gazdaságfejlesztés	+	
Vállalkozási területen a tudásipar, tudásgazdaság meglepedésének előkészítése, ösztönzése	Gazdaságfejlesztés	-	Megalapozó vizsgálat, elemzés a tudásipar telepítésének lehetőségeiről
Látványberuházások helyett pénzteremtő beruházásokra van szükség	Gazdaságfejlesztés	-	Az önkormányzat előkészítő, támogató közreműködése
Nagybani piac létesítése	Gazdaságfejlesztés	+	Kamionterminállal közösen projekt-tanulmány szükséges
Origo filmstúdió	Gazdaságfejlesztés	-	A kerületfejlesztés nagy lehetősége (munkahelyteremtés, kreatív ipar meghonosodása)
Nagybani zöldségpiac (agglomeráció-elosztó kp.)	Gazdaságfejlesztés	+	projekt-tanulmány beillesztése a koncepcióba
Szálláslehetőség	Gazdaságfejlesztés	-	
Wesselényi u. csarnok rekonstrukció	Gazdaságfejlesztés	-	
Kolozsvár utcai piac szabályozás (helyi ellátásra alkalmas)	Gazdaságfejlesztés	+	
Északi főgyűjtő hiányában a vállalkozási terület továbbfejlesztése lehetetlen	Gazdaságfejlesztés	+	
Munkahelyteremtés - vállalkozási övezet	Gazdaságfejlesztés	+	
ipar megszűnt a kerületben	Gazdaságfejlesztés	-	Vállalkozások támogatása, területgazdálkodás
Helyben foglalkoztatás	Gazdaságfejlesztés	-	
Fejlesztések ütemezése	Gazdaságfejlesztés	-	átgondolt, megvalósítható stratégia kidolgozása a cél
Forrásteremtés	Gazdaságfejlesztés	-	a megvalósíthatóság alapfeltétele a forrásbiztosítás (pályázati tevékenység erősítése)
Kereskedelmi és üzleti fejlesztések	Gazdaságfejlesztés	+	
Sport és kikapcsolódás	sport	+	kerületi sportkoncepció felülvizsgálata
Szabadidősport fejlesztése	sport	+	Közösségfejlesztő, viszonylag kis költségigényű - nagy marketing-értéket képvisel

Sportlétesítmények fejlesztése	sport	+	
Sportlétesítmény	sport	+	
Színvonalas szociális ellátás (eü.-i intézmények területi elhelyezése)	ellátás	+	
Gyermekvédelmi intézmények	ellátás	+	család- és gyermekvédelem magas színvonalának megőrzése, továbbfejlesztése
Közösségi intézmény fejlesztése	ellátás	+	
Alap és középfokú oktatás minőségi fejlesztése a lakóterületi fejlesztésekkel összhangban	ellátás	+	magántőke lehetséges bevonásával
Egészségügyi és szociális intézmények szétszórtságának csökkentése - koncentráció	ellátás	+	ellátó rendszer fejlesztése
Nyugdíjas otthon / ház	ellátás	-	
Szociális intézet – fogyatékos bentlakásos intézet	ellátás	-	
Intézményi hálózat átalakítás	ellátás	+	
oktatási intézményhálózat elemei (óvodák, iskolák) felújításra szorulnak	ellátás	+	
Ifjúsági, bűnmegelőzési, szociális szakági koncepció	Bűn-megelőzés	+	bűnmegelőzési program
Meglévő lakásállomány	lakás	+	
Beköltözések ösztönzése minőségi lakásépítések révén	lakás	-	magas színvonalú, egyedi lakóterületek létesítése
Lakásállomány – önkormányzati lakások	lakás	+	vagyongazdálkodás hosszabb távú koncepcióját kell kidolgozni
Meglévő lakóterületek: komfortnövelés, épületállomány	lakás	+	
Meglévő lakásállomány fejlesztése, panel program	lakás	+	
Szociális lakásállomány minőségjavítás	lakás	+	
Infrastruktúra – közlekedési hálózat	Infrastruktúra	+	
Meglévő infrastruktúra	Infrastruktúra	+	jelentős amortizáció elkerülése
Hulladékgazdálkodás	gazdálkodás	-	
fejleszthető területeken az önkormányzat minimális tulajdonnal rendelkezik, csupán a szabályozás eszközeivel segítheti elő a fejlesztéseket	gazdálkodás	-	
a meglévő „fejleszthető” önkormányzati tulajdon a régi kerülete részekre esik, elaprózott telekméretekkel, parcellákkal jellemezhető	gazdálkodás	-	A kerületfejlesztési stratégia részeként átgondolt vagyongazdálkodásra van szükség

Tulajdoni helyzet	gazdálkodás	-	az önkormányzat hosszabb távú vagyongazdálkodási koncepciót készít
Önkormányzati vagyon	gazdálkodás	+	Vagyongazdálkodás többéves koncepciójának irányelveit ki kell dolgozni
Egységes vagyongazdálkodás	gazdálkodás	+	átgondolt, hosszabb távú koncepció szükséges
Csarnok (Újpalota) és piac / üzemeltető	gazdálkodás	+	Nem csupán kereskedelmi funkció; közösségi tér – lakossági részvétellel tervezni!
Környezetfejlesztés	környezet	-	Magas minőségi követelmények megfogalmazása a közterületekkel szemben
Parkok, közösségi terek közösségi programok, játszóterek	környezet	+	
Környezetvédelem – légszennyezettség	környezet	+	a Környezetvédelmi Program megújítandó, a Kerületfejlesztési Koncepcióval össze kell hangolni
Szabadidős tevékenység / létesítmény: zöldfelületek, agglomerációs kapcsolat – pilisi parkerdő, kerékpárút	környezet	-	
Természeti értékek – zöldfelületek fejlesztése	környezet	+	
Természeti környezet: Zöldfelületek/ nagyság és közterek, közterületek	környezet	+	„parkerdő-probléma”, használati érték-szemlélet
LEHETŐSÉGEK – FEJLESZTÉSI POTENCIÁL			
Beállt lakóterületeken a nagyarányú új építések helyett városrehabilitáció ösztönzése	rehabilitáció	-	participatív, folyamatos helyszíni tervezés-menedzselés
Újpalota Parkváros fejlesztése	rehabilitáció	+	
Vasutastelep rehabilitációjának előmozdítása	rehabilitáció	+	Projekt-tanulmány készítendő
Pestújhelyi Kórház rehabilitációja	rehabilitáció	+	Egységes kerületi egészségügyi fejlesztési koncepció részeként intézményi és ingatlanfejlesztési projekt-tanulmány készítendő
Város-rehabilitáció (szükségszerűség)	rehabilitáció	-	A rehabilitálandó településrészek meghatározása, akcióterületi tervek készítése szükséges, a meglévő értékek felhasználása, magántőke bevonása
Fejlesztési feltételek megteremtése	Kerület-irányítás		
Kommunikáció hatékonysága – participáció hiánya	kommunikáció	-	kommunikációs stratégia készítése indokolt
Kommunikációs hatékonyság fejlesztés	kommunikáció	-	
köztisztaság	üzemeltetés	-	

Jó költségvetési irány	Kerület-irányítás		
PROBLÉMÁK			
Élhető közösségi terek kialakítása	rehabilitáció	-	Participáció, valós igények felmérése, fenntartható üzemeltetés biztosítása
városközpont – városrész kp.	rehabilitáció	-	hatékony városműködtetés, lakossági igények
Újpalota szlömösödése, gyökértelen városrész, fiataloknak csak ugródeszka, az marad itt, aki anyagi körülményei miatt nem tud továbblépni	közösség	-	
Újpalota elszlömösödése	közösség	-	
Szlömösödés	közösség	-	
Antiszegregáció	közösség	-	Kerületi Esélyegyenlőségi Program
Népesség fogyás / megtartó erő	közösség	-	
Szociális érzékenység, szegénység újratermelése.	közösség	-	